J.R.R.

TOLKIEN

Güç Yüzüklerine Dair

A L T I K I R K B E Ş

AKALLABETH VE
GÜÇ YÜZÜKLERİNE DAİR

J.R.R. TOLKIEN

Sürüm: 0.1

Nisan 2004

Altıkırkbeş Yayın 92

J.R.R. Tolkien

- Akallabęth & Of The Rings of Power -

Türkçesi: Funda Önkol & Çetin Şan

1. baskı: Haziran - 2000

Yayın Yönetmenleri

K. Çaydamlı / Ç. Şan

Yayına Hazırlayan

Ç. Şan

Kapak Tasarımı

Murat "K." Bozkurt

Baskı

Umut Matbaacılık (0-212) 637 09 34

ISBN - 975-8467-07-7

Yazışma Adresi:

P.K. 114 Acıbadem, İstanbul

Konuşma Adresi:

(0-216) 330 86 37

Fax:

(0.216) 330 28 24

J(ohn). **R**(onald). **R**(euel). **T**olkien (3 Ocak 1892, Bloemfontein, Güney Afrika - 2 Eylül 1973, Bournemouth, İngiltere)

1895'in başlarında iklimin getirdiği rahatsızlıklar yüzünden annesi Mabel ve küçük erkek kardeşi Hilary ile birlikte İngiltere'ye döndü. Babası Arthur'un ateşli romatizmadan ölümünden sonra aile Birmingham yakınlarındaki Sarehole'a yerleşecekti. Bu güzel kırsal bölgenin genç Ronald üzerindeki etkisi büyüktü ki bu etki daha sonraki yazı ve çizilerinde görülebilir. Mabel, 1904 yılında öldü ve çocuklar Birmingham'da bir rahip olan Francis Morgan'ın gözetimine bırakıldı. King Edward's School'da eğitim görmeye başlayan Ronald'ın dil üzerine büyük yeteneği ve merakı vardı. Eski Gal ve Fin dilleri üzerine eğitim görürken, zamanla kendi Elf dillerini de yaratmaya başlamıştı. 1914'de I. Dünya Savaşı patlak verdiğinde Oxford'ta üniversite son sınıftaydı ve ertesi yıl İngiliz Dili ve Edebiyatından birincilikle mezun olup teğmen olarak orduya katıldı. 1916 Haziranında Fransa'ya gemiyle gönderilmelerinden önce çocukluk aşkı Edith Bratt ile evlendi; dört çocuk sahibi olacaklardı. En yakın üç arkadaşından ikisinin öldüğü Somme Savaşı'na katıldı. Yılın sonlarına doğru hastalanarak İngiltere'ye geri gönderildi. Savaşın ardından Oxford'da Anglo-Sakson Profesörlüğü yaparak çalışmalarını akademisyen olarak sürdürdü. Anglo-Sakson (1925-45), İngiliz (1945-59) dili ve edebiyatı dersleri verdi. Zamanla dünyanın en önemli dilbilimcilerinden biri haline gelecekti. Ana ilgisi İngiltere'nin Ortabatı topraklarının yazın ve dilbilgisi geleneği üzerineydi. Edebiyat tarihiyle ilgili araştırmaları arasında, E. V. Gordon ile birlikte yazdığı Sir Gawain and the Green Knight (1925) ve Beowulf: The Monsters and tbe Critics (1936) sayılabilir. Tolkien, Yüzüklerin Efendisi (1954-55) adlı üçlemesini üniversitede öğrenciyken yazmaya başlamıştı. Bu yapıt üzerinde çalışırken çocukları için yazdığı Hobbit (1937), üçlemeye giriş niteliğindedir ki eserin ulaştığı başarı yazarını bile şaşırtacaktı. Emekliye ayrılıp Edith ile birlikte Bournemouth'a yerleşti ama karısının 1971'deki ölümünden sonra Oxford'a döndü. Kısa bir hastalığın ardından 1973'de öldü. ölümünün ardından yarım kalmış eserleri, notları ve defterleri taranarak, oğlu Christopher Tolkien tarafından yayına hazırlanarak basıldı.

Türkçe'de J.R.R. Tolkien:

Altıkırkbeş Yayın : Hobbit(l996); Masallar (Büyük Wootton'lu Demirci, Ham'li Çiftçi Giles, Niggle'ın Yaprakları] 1998); Peri Masalları Üzerine (1999);Silmarillion (1999) Metis Yayınları: Yüzüklerin Efendisi: Yüzük Kardeşliği; İki Kule; Kralın Dönüşü.

kişisel toplantı notları... 1.1

"bırakırım anla biraz..'

bana kapıya doğru üç adım ver, beni bir daha hiç görmeyeceksin -- 1: gece. fazlasıyla yorgunluk, layıkıyla sıkıntı, küçük, öfkeli düşüncelerin peş peşe sıralandığı, öksürükle duraksayan yürüyüşler, her şeyin yok olduğu; görünebilecek her imgenin, enisvari kösnül bir örtünün altından hafif hafif kıpırdandığı rüzgârsız yaz gecesi, köpeğin saldırısına uğrayan kedinin sırtında iki, boğazının altında bir diş izi, sol göz nerdeyse iptal. en yakın ağaç, görüş mesafesinin ötesinde, dördüncü çağ, insanların egemenliği, bitiş eğrisine girmiş, sığınılacak ev sayısı geometrik olarak azalıyor, en uzaktakine gitmeli ki, yorgunluk ucuna erişsin, uzun süredir uzak durulan gece vapurları, sert, bayat çay, yanında kalın derili gergin adamlar, kötü kullanımdan yıpranmış baş örtülü kadınlar, sürtünen lastik sesi. büyük, eskimiş lastiklere basan asyalı çocuklar, bir kez daha karanlıktaki avrupa'ya sızıyor, gece avrupası. boş balıkçı tezgâhı, hızla rıhtımdan uzaklaş. ıssızta büzüşüp sokağa dönüşmüş bir caddeye çık. tanımadığın yerlere yürü. kenara bırakılmış eski bir koltuk, karanlık sokağa hükmetmekten vazgeçmiş hayalet kralın tahtı gibi; cılız bir köpek, kraliyet ordusu, geçmişteki pırıltılı sokak zaferleri, kasabın ordan dön. kapıyı çal, açsınlar, iyidir bütün bunlar ve ışıl çiçeği doğurmaya hazırlanıyor.

Ç.

beni yatıştır

II .1 -- istediğim her yeri hayal edebilir mıyım? -- Evet. Ama acele et. Sorulmaması genken sorular ve cevapları antolojisi, Kadıköy, l. baskı. 2000

O kadar kırılgandı ki;

Onun yatağında yatıyorlardı. Kalkıp su getirdi. Dudaklarının kenarından sızmasına özen göstererek uzun uzun içti, geceye yaptığı gibi.

Sonra adam küçük bir masal anlattı, duvarda oynaşan gölgelere ve dışarda yükselen yaz güneşine aldırmadan. Uzun, sıkıcı bir hikâyeydi, içinde bol miktarda tekila, HBB, yağmur fırtınası, teras, sigara, telefon sesi ve bir kadın ismi geçiyordu. Bir süre sustular, sanki yataktan çıkmaya korkuyorlardı; birbirlerine hiç bakmadılar, sanki bundan da korkuyorlardı. Sadece arada bir ürperdiler, kadının dudaklarından yatağa süzelen suyun serinliğine her değdiklerinde. Güneş ağır ağır ilerledi odanın içinde, bir süre bunu seyrettiler, sonra bedenlerine ulaştı sıcaklık, ilerledi, ilerledikçe ağırlaştı, tıpkı zaman gibi, tıpkı sıkı sıkı elinizde tutup da, avuçlarınızı gevşetememeniz gibi. Güneş yüzlerine değdiğinde, kalktılar, giyindiler, yürüdüler ve çok özlediler o anın imkânsızlığını.

En azından -- onun adına konuşabilirim -- adam. Binaenaleyh, bazen tek bir gecenin içinde o kadar yükselir ki zaman, biter.... »,

Aklınızda olsun ya da nereye kadar.

b.n.: "uzasın her şey, uzatmalar oynansın, cd'leri bana bırak, alınırım, ve bir daha alkolsüzken benimle fazla konuşma."

(refleksiv savunma mesajları - çok özel koleksiyon)

J. R. R. Tolkien

Güç Yüzüklerine Dair

Christopher Tolkien tarafından hazırlanmıştır

türkçesi: funda önkol & çetin şan

ALTIKIRKBEŞ YAYIN Kadıköy, 2000

İÇİNDEKİLER

Birkaç 6.45 Notu :

Θ Önce şunu belirtmeliyiz ki; birbiriyle bağlantılı bu iki öyküyü (Akallabęth ve Güç Yüzükleri'ne Dair) okumadan önce, Silmarillion'u okumanız, algı sağlığınız için çok daha iyi olacaktır. Yine de, okumayanların, olayların başlangıcını daha iyi anlamaları için küçük bir ilk çağ özeti hazırladık.

Θ İkinci olarak; J.R.R. Tolkien'in efsanevi çalışması Silmarillion'u gün ışığına çıkaran oğlu Christopher Tolkien'in yapıta yazdığı önsözden küçük bir alıntı:

".. Kitap, The Silmarillion olarak adlandırılmasına rağmen yalnızca Q«enta Silmarillion ı veya Silmarillion u değil, diğer dört kısa çalışmayı da içeriyor. Girişte anlatılan Ainulindale ve Valaquenta aslında Silmarillion ile yakından ilgili ama sonuna eklenen Akallabęth ve Güç Yüzükleri'ne Dair tamamen ayrı ve bağımsızlar. Onlar, babamın açıkça belli olan niyetine dayanarak eklendi; ve eklenmeleri sonucunda, dünyanın başladığı Ainur'un Müziği'nden, Üçüncü Çağ'da Yüzüktaşıyanlar'ın Mithlond Limanlan'ndan geçişlerine kadar tüm tarih ortaya konuyor."

Θ Kitabın sonuna geniş bir sözlükçe konuldu. Bazı maddelerin açıklanmasında yararlı olması için Silmarillion'un sonuna eklenen sözlükçe deki isimlerin bir bölümü tekrarlandı.

Θ Size önerimiz sakin bir zamanda bu kitabı elinize almanız, okumadan önce ve dahi okuma esnasında arkadaki sözlüğe göz atmayı ihmal etmemeniz. Okurken çok fazla ara vermeyin ve karşı cinsten uzak durun.

kovuktakilere selam ALTIKIRKBEŞ YAYIN

KÜÇÜK BİR İLK ÇAĞ TARİHÇESİ

Aşağıdaki kısa tarihçe Silmarillion'u okumamış ya da aradan geçen zaman içinde unutmaya yüz tutmuş Altıkırkbeş okurları için hazırlanmıştır.

Güneşin doğusuyla hesaplanmaya başlayan Güneş Yıllan'nın (GY) sonrasındaki İlk Çağ'ı özetlemeye çalışırken, geçen yılları aklınızda canlandırabilmeniz için, Robert Foster'ın bu konu üzerindeki bir çalışmasında verdiği yıllara uyduk.

İşte kısaca, Yaratılış'ın İlk Çağı:

◊ Eä'nın [dünya, maddi evren) yaratılışı. Ilúvatar'ın yarattığı meleksi varlıklar olan Valar ve Maiar, onun yarattığı görüntüyü tamamlamak için Eä'ya inişi.

◊ İlk Savaş ve Arda'nın Bozuluşu. Tulkas'ın Eä'ya girişi ve Melkor'un geri çekilişi. Arda'nın tamamlanışı. En güçlü Vala sayılan Melkor, yaratılan dünyayı kendi düşüncelerine göre şekillendirmek isteyince Valar ile arasında çekişmeler doğar ve sonucunda İlk Savaş başlar. Kendisi yeni şeyler yaratmaktansa diğerlerinin yaptıklarını bozmayı seçen Melkor'un kötülüklerinin sonucunda 'Arda'nın Bozuluşu" gerçekleşir. Yani Ainur'un Müziği'nde tanımlanan kusursuz Dünya [Arda], Melkor'un hırsından kaynaklanan kötülükleriyle farklı biçimlenir. Bu biçime Bozulmuş Arda [var olan Dünya] adı verilir. Arda tamamen şekillenmeden, dünyada daha hiçbir şey yetişmeden ya da yürümeden önce başlamış" olan İlk Savaş sırasında hakimiyet uzun süre Melkor'da kaldı. Ama Güçlü Tulkas'ın yardım için göklerden inişiyle Melkorkup kaçarak Arda'yı terk etti ve uzun süre boyunca barış hüküm sürdü.

◊ Arda Baharı başlar. Valar, Lambaları yaratır ve Almaren'e yerleşir. Tulkas, Nessa'yla evlenir. Melkor'un kaçışıyla Valar, düzeni yeniden oluşturdu ve tohumlar ekildi. Orta Dünya'nın aydınlanması, yaşamın

filizlenmesi için Illuin ve Ormal adında iki kudretli lamba yapıldı. Bitkiler ve canlılar yeşerirken Valar, yurtlarını Almaren Adası'na kurdu. Bir bahar şöleni düzenlendi ve bu şölende Tulkas, Nessa'yla evlenir.

◊ Bu şölen sırasında Valar'ın yorgunluğundan yararlanan Melkor, gizlice döner, Orta Dünya'nın kuzeyine geçerek güçlü kalesi Utumno'yu ve buzla kaplı Ered Engrin'i (Demir Dağlar) yükseltir.

◊ Melkor'un kini yüzünden yaşam bozulmaya başlayınca Valar onun döndüğünü anlar ve Melkor, karanlığı geri getirmek için Lambalar'ı yok eder. Bu saldırı sonucunda, dünya geri döndürülmeyecek zararlar görür, Arda Baharı sona erer, Almaren yıkılır ve Yavanna'nın Uykusu başlar.

Yavanna'nın Uykusu:

Lambalar'ın yıkılışıyla Güneş ve Ay'ın yükselişi arasındaki dönem. Orta Dünya sadece yıldızların ışığıyla aydınlanıyor, canlıların çoğu ışığın dönüşünü bekleyerek uyuyordu. Sadece (Melian'ın kudretiyle) Doriath'ta ve (Morgoth'un canavarlarının çoğaldığı) Kuzey'de yaşam vardı; ama Elfler ve Cüceler etrafta dolaşıyordu.

◊ Valar, Orta Dünya'dan ayrılarak yeni yurtları olarak dünya sınırlarının en batısındaki Aman'ı seçerler ve orasını Melkor'dan korumak için Pelóri Dağları'nı yükseltirler.

◊ Valar, İki Ağaç'ı -yaratır ve onların ışımasıyla İlk Gün başlar. Zamanın Sayımı'nın başlayışı.

Valinor'un İki Ağacı:

Ak Telperion ve Altın Laurelin isimli ağaçlar. Valar'ın yarattığı en görkemli şeylerden bindir. Yavanna'nın şarkısı ve Nienna'nın gözyaşlarındaki güçle yaratıldılar. İlk Gün: İki Ağaç'ın ilk kez çiçeklenip solması.

Zamanın Sayımı:

İki Ağaç'ın yaratılışla başlayan ve Ağaçların Yılları'yla hesaplanan yılların kaydedilişi.

Ağaçların Yılları:

İki Ağaç'ın çiçeklenmesiyle ölçülen zaman birimleri. Ağaçların Yılları, daha sonraki Güneş Yılları'na göre daha uzundur, ama süreleri verilmemiştir. Ne de aylara veya haftalara bölünüşleri. Gün bilinmeyen uzunlukta on iki vakitten oluşur ve ağaçların bir tam devrini içerir. Telperion'un ilk kez açmaya başladığı Açılış Vakti, İlk Gün'ün hesabına katılmaz, böylece her gün Telperion'un çiçeklenişinin 2. kademesinde başlar. Üç vakit süresinde Telperion, çiçeklenişinin zirvesine ulaşır ve 6. vaktin sonunda çiçeklenmeyi bırakır ama ışıkları havada bir süre daha kalır. Laurelin'in çiçeklenmesi 6. vaktin başlamasıyla başlar ve 9. vakitte zirvesine ulaşır, 12. vaktin sonunda parıldamasını keser. Telperion, 12. vaktin başlangıcıyla parıldamasına yeniden başlamıştır; böylece ışıklar ikinci kez birbirlerinin içine karışırlar.

◊ Ilúvatar'ın Çocukları'nı [Elfler ve İnsanlar] karanlıktan ve Melkor'un kötülüğünden korumak isteyen Varda, Orta Dünya'nın üzerine yeni yıldızları yerleştirir. Elfler, Ciuviénen Gölü kıyılarında uyanır. Melkor, onlara saldırılar düzenleyerek orkların ilk tohumlarını atar.

◊ Oromë, Elfleri keşfeder. Güçler Savaşı ve ardından Melkor'un Zincirlenişi. Büyük Yolculuk'un başlayışı. Teleriler'in kralı Elwë (Thingol), Nan Elmoth ormanında gezinirken Melian adlı bir Maia ile karşılaşır ve birbirlerine âşık olurlar.

Güçler Savaşı:

Uyanan Elfleri korumak için Melkor ve Valar arasında yapıldı. Savaşın sonucunda Utumno yıkılıp Melkor'un Zincirlenişi gerçekleşti.

Melkor'un Zincirlenişi:

Yenilen Melkor'un Angainor ile zincirlenip Mandos'un salonlarında üç çağ boyunca kalması. Bu dönem kabaca Valinor un Doruk Dönemi'ni oluşturur.

Büyük Yolculuk:

Onları korumak ve daha iyi bir yaşam sağlamak isteyen Valar'ın çağrısına uyan Elflerin [Eldar) Orome'nin rehberliğinde batıya doğru yola çıkışı. Vanyar, Noldor ve Teleri diye isimlendirilen üç Elf grubunun katıldığı yolculuk uzun yıllar boyunca sürecekti.

◊ Melkor'un Zincirlenişi'nin birinci çağı. Elflerin Ayrılışı ve bir bölüm Elfin Aman'a varışı. Valinor'un Doruk Dönemi başlar. Sindar'ın Beleriand'a yerleşip gelişmesi. Bu çağın sonuna doğru Thingol ve Melian'ın kızları Lúthien doğar.

Valinor'un Doruk Dönemi:

Valinor'un en görkemli mutluluk dönemi. Melkor'un Zincirlenişi ve Üç Akraba'nın Eldamar'a varışıyla başlar. İki Ağaç'ın zehirlenişinin ardından Noldor isyanıyla son bulur. Üç çağa bölünür. Elflerin Ayrılışı: Büyük Yolculuk boyunca çekilen zorluklara rağmen Üç Akraba diye adlandırılan Elf toplulukları Puslu Dağlar'ı aşarak Beleriand'a girer ve Deniz'e ulaşırlar. Ulmo'nun yardımıyla Vanyar, Noldor ve Telerilerin bir grubu Eldamar'a ulaşır. Ama Telerilerin büyük bölümü kaybettikleri kralları Thingol'ü aramak için Beleriand'ta kalır ve onlara zaman içinde Sindar adı verilir.

◊ Melkor'un Zincirlenişi'nin ikinci çağı. Cüceler Beleriand'a girer ve Ered Luin'e (Mavi Dağlar) yerleşirler. Bu çağın sonlarına doğru Thingol ve Melian, Doriath'daki gizli sarayları olan Menegroth'u inşa ederler.

◊ Melkor'un Zincirlenişi'nin üçüncü çağı. Şeytani yaratıkların Orta Dünya'da harekete geçişi. Laiquendi'nin Beleriand'a girişi. Daeron'un Cirth'i keşfedişi. Fëanor'un, Silmarilleri yaratışı. Laiquendi: Denethor'un ölümünün ardından Ossiriand'da dağınık bir şekilde ve efendisiz olarak gizlenerek yaşamayı sürdüren Nandor halkından geride kalanlar. Yeşiller giyinir ve ağaç işlerinden çok iyi anlarlardı. En sevdikleri silah oktur. Yeşil Elfler de denir.

Daeron:

Kral Thingol'un ozanı ve baş ilimefendisi; Cirth'in (Kimler) ta sarlayıcısı; Lüthien'e âşık oldu ve ona iki kez ihanet etti.

Silmaril:

"Q: Ak-ışıltılı parlaklık"; çoğulu Q: Silmarilli; iki Ağaç'ın yok edilmesinden önce Feanor tarafından yapılıp, onların ışığıyla doldurulan canlı mücevherler; üç tane. Varda tarafından kutsandı. Ulu Mücevherler, Üç Mücevher, Feanor'un Mücevherleri de denir.

◊ Melkor'un serbest bırakılışı ve Noldor kralı Finwë"nin üvey oğulları arasına ikilik sokusu. Böylece Feanor on iki yıl boyunca sürgüne gönderildi ve Melkor Valinor'dan kaçtı.

◊ Valinor'un Kararışı; Doruk Dönemi'nin bitişi. Melkor ve Ungoliant, İki Ağacı zehirleyerek öldürdüler ve Finwë"yi öldürüp Silmarilleri çaldılar.

Valinor'un Kararışı:

İki Ağaç'ın zehirlenerek öldürülüşü.

Ungoliant:

Dev ölümcül örümcek; Kötülük ruhu; bir Maia.

◊ Uzun Gece'nin başlayışı. Melkor ve Ungoliant arasında Lammoth'da geçen kavga. Melkor, yıkılan kalesi Angband'ı tekrar inşa etti. Silmarilleri yeniden ele geçirmek isteyen Noldor'un isyanı, Akraba kıyımı ve Mandos'un Hükmü. Melkor'un Beleriand'ı istilaya başlaması; Beleriand Savaşları'nın ilki gerçekleşti. Melian Kuşağı oluşturuldu.

Uzun Gece:

İki Ağaç'ın zehirlenişiyle başlayıp Güneş ve Ay'ın ilk yükselişi arasında, Valinor'un karanlığa boğulduğu dönem. Noldor isyanı: Feanor'un, Valar'ın emirlerine karşı çıkarak, Silmarilleri geri almak üzere Melkor'un peşinden Beleriand'a gitmek için kendisini dinleyen Noldor halkıyla birlikte Valinor'dan ayrılışı. Akrabakıyımı: Noldor'un gemilerini ele geçirmek için Alqualonde"de yaşayan Teleri Birlerini katletmesi.

Mandos'un Hükmü:

Mandos'un Laneti, Kuzeyin Kehaneti ve Noldor Kadersizliği diye de bilinir. Mandos'un Orta Dünya'ya geri dönen Sürgünler'in (Noldor), özellikle Fëanor Hanedanı'nın başına gelecek kötülükleri bildirdiği kehanet ve Akrabakıyımı yüzünden üzerlerine yaydığı lanet. Beleriand'ın İlk Savaşı: Orklar ve Sindar arasındaki savaş Melian Kuşağı: Region, Neldoreth, Nivrim ve Aelin-uial'ın bir bölümünü kapsayan büyülü engel. Morgoth'un Orta Dünya'ya dönüşünün ardından Melian tarafından kötülüklerin Doriath girmesini engellemek için yaratıldı. Thingol'ün ölümünün ardından Melian'ın Deniz'in ardına gitmesiyle bozuldu. Ayakta durduğu yüzyıllar boyunca, sadece Beren ve Carcharoth (yuttuğu Silmaril'in kudretiyle) tarafından iki kez aşılabildi.

◊ Fëanor'un, Losgar'da gemileri yakışı. Yıldızlar Altındaki Savaş'ın başlaması ve Fëanor'un katledilip Maedhros'un esir edilişi. Fingolfîn, Helcaraxe''yi aştı.

Yıldızlar Altındaki Savaş:

Dagor-nuin-Giliath ya da İkinci savaş olarak da bilinir. Beleriand Savaşları'nın ikincisi. Ay'ın ilk yükselişinin kısa süre öncesinde başlayıp on gün boyunca sürdü. Melkor, kendilerini izleyen Noldor güçlerinin farkına varınca onları yok etmek için üzerlerine orklan gönderdi. Kanlı çarpışmalar Elflerin zaferiyle sonuçlandı ama Fëanor öldürüldü ve Maedhros balroglar tarafından yakalandı. Savaş, orkların Angband'a kaçışı ve güneşin ilk yükselişiyle birlikte Fingolfin'in yetişmesiyle sona erecekti.

Helcaraxë:

Araman ve Orta Dünya arasındaki boğaz; ayrıca Gıcırdayan Buz diye de anılır.

◊ Ayın yükselişi. Uzun Gece'nin ve Yavanna'nın Uykusu'nun sonu. Arda'nın İkinci Baharı. Fingolfîn, Orta Dünya'ya girdi. Ay gökyüzünde yedi kez döndü.

Arda'nın İkinci Baharı:

Güneş ve Ay'ın ilk yükselişiyle, bitkilerin ve ölümlülerin, İnsanlar dahil, Yavanna'nın Uykusu'ndan uyanışı. GY(1) Güneş Yılları başladı; Güneş'in Batı'dan yükselişi. İnsanların uyanışı. Fingolfîn Mithrim'e girdi ve orklar Angband'a kaçtı. Fingon, Maedhros'u kurtardı. Fingolfîn, Noldor'un Yüce Kralı unvanını aldı. Varda, güneşin yönünü değiştirdi.

(1)-Burada artık Güneş Yılları başlıyor. Zamanın geçişini daha rahat anlayabilmeniz için yutarı sayılarla ifade etmeye başlıyoruz, yhn.

Güneş Yılları:

Coranar; Güneş'in yükselmesinden sonra kullanılan zaman birimi. Coranar. "S: güneş-devri"; Orta Dünya'daki Eldar tarafından kullanılan; bir astronomik yıla karşılık gelen süre. Güneş Yılı da denir.

y.21 Mereth Aderthad: Yeniden Birleşme ziyafeti;

y.51 Fingolfin'in Ivrin gölcükleri yakınında düzenlediği şölen. Ulmo, Finrod ve Turgon'un rüyalarına girip gelecekteki tehlikeler hakkında onları uyarır. Finrod, Narog Mağaraları'nı öğrenir ve Nargothrond'u inşa etmeye başlar. Ulmo, Turgon'a üzerine Gondolin kentini kuracağı Tumladen'i gösterir.

y.60 Dagor Aglareb. Angband Kuşatması başladı.

Dagor Aglareb:

*"Muhteşem Savaş", Beleriand Savaşları'nın üçüncüsü. Gizlice saldıran ork ordularının yenilgiy*e uğratılmasının ardından Elfler Angband Kuşatması'nı oluşturdu.

Angband Kuşatmaşı:

Melkor'un Noldor tarafından sıkı gözetim altında tutulduğu, yaklaşık dört yüzyıllık dönem. Dagor Aglareb'in ardından başlayıp Dagor Bragollach ile yıkıldı.

y.70 Thingol, Akrabakıyımı yüzünden kendi halkı olan Sindar'a, Noldor'un kullandığı Quenya dilini yasaklar.

y.104 Gondolin kentinin yapımı tamamlanır.

Gondolin :

"S: Saklı Kaya"; Kuşatan Dağlar tarafından çevrelenen Kral Turgon'un gizli şehri. Morgoth'un kötülüklerinden korunmak için içeri giriş ve çıkış yasaklanmıştı.

y.160 Orklar Lammoth'dan geçerek Hithlum'a saldırır.

y.260 Glaurung Ard-Galen'de yenilir. Uzun Barış başlar.

Glaurung:

Morgoth'un ejderlerinin ilki, Ejderlerin Babası denir; Bragollach, Nirnaeth Arnoediad ve Nargothrond'un Yağmalanmasında savaştı; Túrin'in ve Nienor'un üzerine büyüsünü yaydı; Cabed en-Aras'ta Túrin tarafından öldürüldü. Büyük Solucan ve Morgoth'un Solucanı da denir. Uzun Barış: Beleriand'daki Noldor'un altın çağı. Henüz gelişmemiş Glaurung'un yenilmesiyle başlayan bu dönem Morgoth, Angband Kuşatması'nı kırana dek iki yüzyıldan uzun sürdü ve Dagor Bragollach ile sona erdi.

y.304 Aredhel, Gondolin'den ayrılır.

Aredhel:

Turgon'un kız kardeşi, Nan Elmoth'da Eöl tarafından tuzağa düşürüldü, ondan Maeglin'i doğurdu; Ar-Feiniel, Noldor'un Ak Hanımı, Gondolin'in Ak Hanımı da denir.

y.306 Maeglin'in doğumu.

y.310 Finrod, Ossiriand'da Edain ile karşılaşır. Edain : Bkz. Atani.

Atani :

"Q: İkinci Halk"; Valinor ilminde insanlara verilen isim, (tekili Atan. Beleriand'da uzun süre boyunca Noldor ve Sindar'ın bildiği yegane İnsanlar, Elf Dostlan'nın Üç Hanedanı olduğu için, bu isim (Sindarini Adan, çoğulu

Edain) özellikle onları belirtir; Beleriand'a sonradan gelen, Dağların ötesinde yaşadığı söylenen diğer İnsanlara nadiren atfedildi.

y.311 Bëor, Finrod'un hizmetine girer.

<u>Bëor :</u>

Yaşlı da denir; Beleriand'a giren ilk İnsan topluluğunun lideri; Finrod'un kulu; (ayrıca insanların En Eski Hanedanı ve Edain'in ilk Hanedan'ı da denen) Beor Hanedanı'nın atası.

y.3?? Aredhel ve Maeglin, saklı kent Gondolin'e girer. Aredhel ve Eöl'ün ölümleri.

y.355 Bëor'un ölümü.

y.365 Bereg, Eriador'a geri döner.

<u>Bereg:</u>

Yaşlı Bëor'un oğlu Baran'ın torunu; Estolad'lı İnsanlar arasındaki anlaşmazlığın lideri; dağları aşarak Eriador'a döndü.

y.370 Haleth, Haladin'i Brethil'e getirir.

<u>Haleth:</u>

Haleth Hanımı da denir; Thargelion'dan Sirion'un batısındaki topraklara kadar Haladin'in lideri.

<u>Haladin:</u>

Beleriand'a giren İnsanların ikinci grubu; sonradan Haleth'in Halkı dendi, Brethil Ormanı'nda yaşadılar, Bretbil'li İnsanlar da denir.

y.389 Hador'un doğumu.

<u>Hador. (Altınkafa) :</u>

Lórindol veya Altınsaçlı Hador da denir. Dor-lómin'in efendisi; Fingolfın'in kulu; (Húrin'in babası olan Galdor'un babası; Bragollach'ta

Eithel Sirion'da öldürüldü; Hador Hanedanı'na Edain'in Üçüncü Hanedanı denir.

y.425 Hador Hanedanı Dor-lómin'e yerleşir.

y.441 Húrin'in doğumu.

Húrin:

"S", Thalion, "Metin", "Güçlü" diye de anılır. Dor-lómin'li Galdor'un oğlu, Morwen'in kocası, Túrin ve Nienor'un babası; Dor-lómin'in efendisi, Fingon'un kulu. Kardeşi Huor'la Gondolin'e gitti; Nirneath Arnoediad'da Morgoth tarafından esir edildi; uzun yıllar boyunca Thangorodrim üzerinde oturtuldu; bırakılmasının ardından Nargothrond'da Mím'i öldürdü ve Nauglamír'i Kral Thingol'e getirdi.

y.444 Huor'un doğumu.

Huor:

"S", Dor-lómin'li Galdor'un oğlu; Rían'ın kocası ve Tuor'un babası; kardeşi Húrin ile Gondolin'e gitti; Nirnaeth Arnoediad'da öldürüldü.

y.455 Kış: Dagor Bragollach; Hador ve Fingolfin'in ölümü. Angband Kuşatması'nın ve Uzun Barış'ın bitişi. Fingon'un, Yüce Noldor Kralı oluşu.

Dagor Bragollach :

"S: Ani Alev Savaşı"; Beleriand Savaşları'nın dördüncüsü. Baharın gelişiyle biten ve Morgoth'un kazandığı ilk savaş.

y.457 Sauron, Beleriand'ın giriş noktalarının en önemlilerinden olan Tol Sirion'u ele geçirdi. Beleg ve Halmir, Teiglin Geçişleri'ni savundu. Húrin ve Huor, Gondolin'de bir yıl boyunca yaşadı. Yaklaşık olarak bu aralarda Doğudölleri Beleriand'a girdi.

Tol Sirion:

"S: Sirion Adası"; Finrod'un Minas Tirith'i inşa ettiği, nehrin Sirion Geçiti kısmında bulunan ada; Sauron'un ele geçirmesinin ardından Tol-in-

Gaurhoth diye adlandırıldı.

<u>Teiglin Geçişleri:</u>

Brethil'deki sığlık; Sirion Geçiti'nden Nargothrond'a ulaşan yolun üstünde, Teiglin'in tek sığlığı. Nargothrond'un savunulması için çok önemli bir yer ve Haladin halkı tarafından korundu. Doğudölleri: Esmer İnsanlar da denir; Bragollach'tan sonra Doğu'dan Beleriand'a girdiler ve Nirnaeth Arnoediad'da her iki tarafta da savaştılar; Morgoth tarafından Hithlum onlara yerleşim yeri olarak verildi ki burada Hador Halkı'nın kalanlarına zulüm yaptılar. 2. ve 3- Çağlar boyunca Sauron'un kışkırtmaları sonucunda Elflere ve diğer İnsan soylarına saldırmayı sürdüreceklerdi.

y.460 Güz: Dorthonion'da yasadışı bir yaşam süren Barahir ve yoldaşlarının ölümü. Oğlu Beren Dorthonion'da kalarak savaşını tek başına sürdürdü.

y.462 Orklar, Hithlum'a kuzeyden ve doğudan saldırdı; Galdor'un öldürülüşü.

<u>Galdor :</u>

"S: Işıldayan Efendi", Uzun, diye anılır; Lórindol Hador'un oğlu ve onun ardından Dor-lómin'in efendisi; Húrin ve Huor'un babası; Eithel Sirion'da öldürüldü.

y.464 Kış: Beren'in Dorthonion'u terk edişi.

y.465 Yaz: Beren'in Thingol ve Melian'ın kızı Lúthien'i ilk kez görüşü. Húrin oğlu Túrin'in doğuşu.

y.466 Bahar: Lúthien, Beren'in aşkına cevap verir. Yaz: Beren, yakalanıp Menegroth'a getirilir ve Silmaril Macerası başlar.

<u>Güz:</u>

Beren, Nargothrond'a döner.

y.466-8 Silmaril Macerası. Beren'e yardım eden Kral Finrod ve Drauglin'in ölümü. Tol Sirion kötülükten arındırılır ve Sauron Taur-nu-

Fuin'e kaçar. Beren, Morgoth'un tacından bir Silmaril keser. Kurt'un Avlanışı; Beren, Huan, Carcharoth ve Lúthien'in ölümü.

Draugluin :

"S: Mavi Kurt", Morgoth ve Sauron'un kurtadamlarının en büyüğü. Tol-in-Gaurhoth'da Huan tarafından öldürüldü. Beren ve Huan onun sekline bürünerek Angband'a girdi.

Huan :

"S: Büyük Köpek", Oromë'nin Celegorm'a verdiği Valinor'un büyük kurt köpeği; Beren ve Lúthien ile dost olup onlara yardım etti; Carcharoth tarafından öldürüldü.

Carcharoth :

"S: Kızıl Dişler", Beren'in Silmaril'i taşıyan elini ısırıp koparan, Dünya'da yaşıyan en güçlü kurt; Morgoth tarafından kötülükle beslenerek büyütülmüştür ve Angband'ın Kurdu da denir; Doriath'da Huan tarafından öldürüldü. İsim metinde "Kızıl Ağız" olarak çevrildi. Kurt'un Avlanışı : Karnında taşıdığı Silmaril'in verdiği korkunç acı yüzünden deliren Carcharoth'u öldürmek için Thingol, Beren, Mablung, Beleg ve Huan'ın katılımıyla düzenlenen av. Carcharoth öldürülüp karnından Silmaril ele geçirildi ama Beren ve Huan da öldü.

y.470 Valar tarafından yeniden yaşam bahşedilen Beren ve Lúthien, Tol Galen'e (Yeşil Ada) yerleşir; oğullan Dior doğar.

y.473 Feryat Yılı. Maedhros Birliği ve Nirnaeth Arnodiad; Fingon ve Huor'un ölümü, Hurin ve Gwindor'un esir düşmesi. Túrin Doriath'a gönderilir. Tuor ve Nienor doğar. Turgon, Yüce Noldor Kralı olur. Feryat Yılı: Nirnaeth Arnoediad'ın yapıldığı yıl.

Maedhros Birliği:

Maedhros tarafından Morgoth'a saldırmak için kurulan askeri ittifak. Ama Feanor'un Yemini'nin doğurduğu pek çok kötülük için Eldar'ın bir bölümü bu ittifaka katılmayacak ve amacına ulaşamayacaktı. Maedhros iki

ordu oluşturdu. Birincisi Fingon'un yönettiği batı ordusu: Hithlum'lu Noldor, Dor-lómin'li İnsanların 3 Hanedanı, Haladin halkı, bir grup Falathrim, küçük bir grup Nargothrond'lu, Doriath'lı Beleg ile Mablung ve Turgon'un yönetiminde Gondolin ordusu, ikinci ordu, doğu ordusu: Fëanor oğulları, Nogrod ve Belegost Cüceleri ve Doğudölleri'nden oluşuyordu. Nirnaeth Arnoediad savaşı yapıldı, Doğudölleri'nin bir bölümünün ihaneti sonucunda Noldor'un tüm ümitleriyle birlikte Maedhros Birliği de çöktü.

y.474 Morgoth'un orduları Falas'ı yağmalar. Círdan, Balar'a çekilir ve Sirion Limanlan'nı inşa eder.

Falas:

"S: Kıyı", Beleriand'ın batı kıyıları; Nevrast'ın güneyi.

Círdan:

"S: Gemiyapımcısı; Sindar'ın en bilge efendilerinden biri; Teleri halkından ve Falas'ın efendisi; Nirnaeth Arnoediad'dan sonra Limanlar'ın yıkımı üzerine Gil-galad'la birlikte Balar Adası'na kaçtı; 2. ve 3. Çağlar boyunca Lhûn Körfezi'ndeki Gri Limanlar'ın muhafızı; Mithrandir'in gelişinde ona Ateş Yüzüğü'nü, Narya, emanet etti. Sonuna dek Orta Dünya'da kaldı ve ak gemileriyle yelken açtı. Çok uzun boyluydu; 3. Çağ'ın sonunda uzun sakallı ve yaşlı görünüşlü olarak anlatılır.

y.482-5 Túrin, Beleg'le birlikte Doriath bataklıklarında savaşır.

y.485 Túrin, halkına hakaret eden Saeros'u öldürür ve Doriath'dan kaçarak bir yasadışı haline gelir.

y.486 Beleg, Túrin'i bulur. Túrin ve yasadışı yoldaşları, Ufacık Cüce Mím'in evine, Amon Rûdh'a yerleşir.

y.487 İki Reis diye anılan Beleg ve Túrin, orklara karşı büyük başarılar kazanıp Elflerin gururu haline gelirler. Mîm'in ihaneti sonucunda Amon Rûdh düşer ve Túrin esir alınır. Beleg ve Gwindor, Túrin'i kurtarırlar; Beleg'in ölümü. Túrin, Nargothrond'a gelerek Kara Kılıç adını alır.

y.490 Huor oğlu Tuor, Doğudölleri'nin reisi Lorgan tarafından esir alınır.

y.492 Tuor'un kaçışı ve Mithrim'de yasadışı bir yaşam sürüşü.

y.496 Haladin'in bozguna uğrayışı. Glaurung, Batı Beleriand'ı işgal eder; Tumhalad Savaşı ve yenilen Nargothrond'un yağmalanması. Orodreth, Gwindor ve Finduilas'ın ölümü. Túrin, Glaurung tarafından tuzağa düşürülür. Tuor, Nevrast'a ve Gondolin'e ulaşır. Korkunç Kış.

Tumhalad :

"S: Vadi-düzlüğü, dar düzlük"; Narog ve Ginglith nehirleri arasındaki vadi. Morgoth güçleri karşısında Nargothrond ordusunun yenildiği; Gwindor ve Orodreth'in öldürüldüğü savaş burada yapıldı.

Orodreth :

"S"; Finarfın'in ikinci oğlu; Tol Sirion'daki Minas Tirith'in muhafızı; kardeşi Finrod'un ölümünün ardından Nargothrond Kralı.

Korkunç Kış :

Erken gelip uzun süren kış.

y.497 Umutsuzluğa kapılan Túrin, Brethil'e sığınır.

y.500 Túrin, kim olduğunu bilmeden kardeşi Nienor'la evlenir.

y.501 Túrin, Glaurung'u öldürür. Túrin'in öldüğünü düşünen Nienor uçurumdan atlayarak intihar eder. Túrin, kendisine gerçekleri anlatan Brandir'e inanmaz, onu yalancılıkla suçlar ve karısının Ölümünden sorumlu tutarak öldürür; gerçeği öğrendiğinde, dengesini kaybederek intihar eder.

y.502 Húrin, Morgoth tarafından Thangorodrim'den serbest bırakılır; karısı Morwen'in ölümüne şahit olur ve Nauglamír'i Thingol'a getirir.

Nauglamír:

"S: Cücelerin gerdanlığı"; Cüceler tarafından Finrod için yapılan çok değerli ve eşsiz bir gerdanlık ki zaman içinde Thingol'ün ölüm sebebi

olacaktı.

y.503 Tuor ve Turgon'un kızı Idril evlenirler. Yaklaşık bu aralarda Húrin ölür.

y.504 Bahar : Tuor ve Idril'in oğulları Earendil'in doğumu.

y.505 Nauglamír'in değerini Silmaril ile arttıran Thingol, bu işi yapan Cücelerin ihanetiyle öldürülür. İntikam isteyen Cüceler, Menegroth'u yağmalar. Beren, Nauglamír'i ve Silmaril'i Cücelerin elinden ani bir baskınla alır.

y.509 Beren ve Lúthien'in ikinci ölümü. Silmaril'i geri almak isteyen Feanor Oğulları, Menegroth'u yağmalar; Thingol'un ölümünün ardından Doriath'a gelerek kral olan Beren oğlu Dior ve karısı Nimloth'un öldürülür ve kızları Elwing, Silmaril'le birlikte Sirion Limanları'na kaçar.

y.511 Yazortası: Gondolin'in çöküşü. Ecthelion, Gothmog, Turgon, Maeglin ve Glorfındel'in ölümü. Tuor, Idril ve Earendil kaçarak Sirion Limanlan'na sığınırlar. Fingon oğlu Gil-galad, Yüce Noldor Kralı olur.

y.543 Tuor denize duyduğu özlemin sonucunda karısı kirille beraber Batı'ya yelken açar ve bir daha onlardan hiçbir haber alınamaz. Earendil, halkının efendisi olur; Dior'un kızı Elwing'le evlenir ve oğulları Elrond ile Elros doğar.

Earendil, Valar'ın yardımını istemek için Vingilot adlı gemisini inşa ettirerek, Batı'ya doğru yelken açar. Silmaril'e sahip olma arzusunu yenemeyen Fëanor Oğulları, bu kez de Sirion Limanları'na saldırıp yağmalarlar. Elwing ak bir kuş bedenine bürünerek Silmaril'le birlikte kaçıp Deniz'de yelken açmakta olan kocası Eärendil'e ulaşır. Birlikte Valinor'a ulaşırlar ve Valar'ın yardımını isterler. Valar, isteği kabul eder ve Öfke Savaşı başlar. Ulu Savaş diye de anılan savaş Valinor ordularıyla, orklar, balroglar, kanatlı ejderler, canavarlar ve Doğudöllerinden oluşan Morgoth güçleri arasında yapıldı. Morgoth'un güçleri neredeyse tamamen yok edildi, Thangorodrim yıkıldı ve Morgoth bozguna uğradı ama Beleriand ve Orta

Dünya'nın diğer kuzeybatı bölgeleri de yok olarak Belegaer'in suları tarafından işgal edildi.

Kalan iki Silmaril, Morgoth'un tacından alındı. Maedhros ve kardeşi Maglor, bu iki Silmaril'i çalarak kaçtı ama çektikleri acılar yüzünden Maglor elindekini Deniz'e, Maedhros'da derin bir uçuruma attı.

y.601 Valar, Morgoth'u Dünya'nın Duvarları'nın ötesine Zamandışı Boşluk'a sürgün etti.

Ve işte böylece başlar İkinci Çağ..

-

Not: *Profesör Tolkien'in yazdığına göre, Elros 2. Çağ'ın 442. yılında, 500 yaşında öldüğüne ve 1. Çağın sonundan 58 yıl önce doğduğuna göre 1. Çağ, Güneş Yılı'nda sona ermiştir diyebiliriz. Ama şunu da belirtmeliyiz ki, sadece Yavanna'nın Uykusu, Güneş Yılları'nın on binlerce katı sürmüş olabilir. Hiçbir şey kesin değil; bilgeler bize her şeyi yeniden anlatana dek. Tuhaf.*

AKALLABÊTH

Númenór'un Yıkılışı

Eldar arasında denir ki, İnsanoğlu, Morgoth'un Gölgesi döneminde dünyaya gelmiş ve hızla onun boyunduruğu altına girmiş; çünkü onların arasına casuslarını yollamış, İnsanoğlu onun şeytani ve kurnaz sözlerini kulak vermiş, korkmalarına karşın Karanlık'a tapmışlardı. Ama içlerinden bazıları kötülüğe sırtlarını dönerek akrabalarının topraklarını terk etmiş, batıya doğru ilerlemişlerdi; çünkü Batı'da, Karanlık'ın gölgeleyemediği bir ışığın var olduğu hakkında söylentiler duymuşlardı. Morgoth'un hizmetkârları onları nefretle izledi, yolları uzun ve yorucuydu; yine de sonunda Deniz'e bakan topraklara ulaştılar, Mücevherler Savaşı'nın olduğu dönemde Beleriand'a girdiler. Sindar dilinde Edain diye isimlendirildiler; çünkü Eldar'la dost ve yandaş oldular, Morgoth'a karşı yapılan savaşta büyük kahramanlıklar gösterdiler. İşte dünyaya yayılışları böyleydi ve atalarından biri Parlak Eärendil'di; Eärendil Destanı'nda anlatıldığı kadarıyla, Morgoth ner deyse zafere ulaşmak üzereyken Eärendil, İnsanoğlu'nun Rothinzil dediği gemisi Vingilot'u inşa ederek Valinor'u aramak için yelken açılmamış denizlerde yol aldı; İki Akraba adına Güçler'in huzurun da konuşmak istiyordu, çünkü Valar onlara acıyabilir, kendilerine en çok ihtiyaç duydukları bu günlerde yardım eli uzatabilirdi. Elf ler ve insanlar, ona Kutlu Eärendil dediler; çünkü uzun uğraşların ve tehlikelerin ardından arzusuna ulaşmış, Batı'nın Efendileri'nin orduları Valinor'dan yardıma gelmişti.' Ama Eärendil, çok sevdiği topraklara bir daha asla dönmeyecekti.

Morgoth'un sonunda bozguna uğratıldığı ve Thangorodrim'in yıkıldığı Ulu Savaş'ta, İnsanoğulları'nın çoğu Morgoth için savaşırken, sadece Edain Valar'ın yanında savaşmıştı. Batı'nın Efendileri'nin kazandığı zaferinin

ardından hayatta kalan kötü İnsanlar doğuya doğru kaçtılar, oralardaki ekilmeyen topraklarda Valar ve Morgoth'un çağrılarına uymayan birçok İnsanoğlu soyu hâlâ yabani ve kanunsuz bir şekilde gezinip duruyordu. Kötü İnsanlar onların arasına karıştılar, üzerlerine korkunun gölgesini yaydılar, onları kralları olarak bildiler. Valar yaptığı çağrıyı reddeden ve Morgoth'un dostlarını efendileri olarak gören Orta Dünya'daki İnsanları bir süre kendi haline terk etti; İnsanlar karanlıkta yaşayıp Morgoth'un egemenlik günlerinde tasarladığı birçok şeytani şeyle uğraşmak zorunda kaldı: ifritler, ejderler, biçimsiz yaratıklar ve aslında Ilúvatar'ın Çocukları'nın kötü taklitleri olan pis Orklarla. İnsanoğulları'nın çoğu mutsuzdu.

Ama Manwë, Morgoth'u Boşluk'un içindeki Dünya'nın ötesine sürdü ve oraya kapattı; Batı'nın Efendileri tahtta olduğu sürece kendi başına bir daha Dünya'ya dönemeyecek, var olamayacak ve görünür hale gelemeyecekti. Yine de ektiği tohumlar hâlâ büyüyor, yeşeriyor, eğer birileri onlarla ilgilenirse şeytani meyveler veriyorlardı. Çünkü onun istekleri sürüyor ve hizmetkârlarını yönlendiriyor, Valar'ın isteklerini engelleyip onlara boyun eğenleri yok etmeye yöneltiyordu. Bu durum, Batı'nın Efendileri tarafından çok iyi biliniyordu. Bu yüzden Morgoth uzaklaştırıldığında gelecek çağlar hakkında konuşmak için divan topladılar. Eldar'ı Batı'ya dönmeye davet ettiler ve bu çağrıya uyanlar Eressëa Adası'na yerleşti; orada Avallóne denilen bir liman vardı, tüm şehirler içinde Valinor'a en yakın olan oydu ve Avallóne kulesi, bir denizci için Deniz'in fersahlarını aştıktan sonra sonunda Ölümsüz Topraklar'a yaklaştığının ilk işaretiydi. Üç sadık hanedana, İnsanların Babalan'na değerli bir ödül verilmişti. Eönwë aralarına inerek onları eğitti; onlara bilgelik, güç ve hiçbir ölümlü ırkın sahip olmadığı bir yaşam verildi. Edain'in yerleşmesi için yaratılan diyar, ne Orta Dünya'nın ne de Valinor'un parçasıydı, ikisinden de engin bir deniz tarafından ayrılıyordu ama yine de Valinor'a daha yakındı. Osse tarafından Büyük Su'yun derinliklerinden yükseltilmiş, Aulë tarafından işlenmiş, Yavarına tarafından zenginleştirilmişti; Eldar oraya Tol Eressëa'dan çiçekler, çeşmeler getirmişti. Valar bu diyarı Andor, Armağan Edilen Ülke diye isimlendirdi.

Eärendil Yıldızı, Batı'da her şeyin hazır olduğunun işareti olarak parladı, denizi aşarken yol gösterdi; ve İnsanoğlu Güneş'in patikalarındaki bu gümüş alevi görüp hayran kaldı. Sonra Edain, Yıldız'ı izleyerek derin sulara doğru yelken açtı; Valar günler boyunca denizin üzerine bir sakinlik yaydı, gün ışığı ve yelkenler için rüzgâr yolladı, öyle ki sular Edain'in gözleri önünde gülüşüp dalgalanan cam gibi parıldadı, köpükler gemilerinin pruvasının önünde kar gibi uçuştu. Ancak Rothinzil Öylesine parlaktı ki İnsanlar sabahları bile Batı'da ışıldayışını görebiliyordu ve bulutsuz gecelerde tek başına parlıyordu, yanında başka hiçbir yıldız yoktu. Ve Edain, rotasını ona doğru ayarlayıp fersahlar boyunca denizde ilerleyerek sonunda, uzaklarda, onlar için hazırlanan topraklan, altın bir pusun içinde ışıldayan Andor'u, Armağan Edilmiş Ülke'yi gördü. Ardından karaya çıktılar, aydınlık ve bereketli bir diyar buldular, çok mutluydular. Bu topraklara Yıldıza doğru anlamına gelen Elenna dediler; aynı zamanda Batıili anlamına gelen Anadûnę dediler, Yüce Eldarin dilindeyse Númenóre diye isimlendirdiler.

İşte Gri Elf dilinde, Dúnedain: Númenóreanlar, İnsanlar Arasındaki Krallar diye isimlendirilen halkın başlangıcı böyleydi. Ama yine de Ilúvatar'ın, İnsanoğlu'nun üzerine yaydığı ölüm yazgısından kaçamadılar, hâlâ ölümlüydüler, ömürleri çok uzun olsa ve hiç hastalık bilmeseler de gölge üzerlerine çok önceden düşmüştü. Böylece gelişip bilge ve görkemli oldular, İnsanoğlu'nun tüm soyları içinde her konuda İlkdoğanlar'a daha yakındılar; uzun boyluydular, Orta Dünya'nın en uzun oğullarından daha uzun; gözlerindeki ışık, parlak yıldızlar gibiydi. Ama bu topraklarda sayıları çok yavaş arttı, çünkü doğan kız ve oğlan çocukları babalarından daha güzeldi, ama onların çocukları daha azdı. Númenór'un eski ana şehri ve limanı batı kıyısının ortasmdaydı, günbatımına baktığı için Andúnię diye isimlendirilmişti. Toprakların ortasında yüksek ve yalçın bir dağ vardı, adı Meneltarma; Gökyüzü Sütunu'ydu, üzerinde Eru Ilúvatar için kutsanmış yüksek bir yer bulunmaktaydı, üstü açık, çatısız bir yer; Númenóreanların ülkesinde başka hiçbir tapınak ya da kutsal bir yapı yoktu. Dağın eteklerindeyse Kralların mezarları vardı ve yalçın bir tepenin üzerinde

Armenelos bulunmaktaydı, kentlerin en güzeli, Valar'ın Dúnedain'in ilk kralı olarak seçtiği Eärendil oğlu Elros orada bir kule ve kale yükseltmişti.

Elros ile erkek kardeşi Elrond, Edain'in Üç Hanedanı soyundan geliyordu ama Eldar ve Maiar kanlarına da sahiptiler; çünkü Gondolin'li Idril ve Melian kızı Lúthien onların ataları arasındaydı. Aslında Valar, İnsanoğlu'na Ilúvatar tarafından verilen ölüm armağanını ellerinden alamazdı ama Yarı Elfler olayında Ilúvatar, Valar'a durumu yargılayıp değiştirme hakkını vermişti; ve Valar da Eärendil'in oğullarının kendi kaderlerini kendilerinin seçmesine hükmetti. Elrond, İlkdoğanlar'la birlikte kalmayı seçti ve ona İlkdoğanlar'ın yaşamı ihsan edildi. İnsanların kralı olmayı seçen Elros'a ise çok uzun bir yaşam bahşedildi, Orta Dünya'daki İnsanlardan defalarca daha uzun; onun tüm soyunun, kraliyet hanedanının efendileri ve krallarının, Númenóreanların ölçülerine göre bile uzun sayılan yaşamları oldu. Elros, beş yüz yıl yaşayıp dört yüz on yıl boyunca Númenóreanları yönetti.

Böylece yıllar geçip gitti, Orta Dünya gerileyip ışık ve bilgelik sönerken, Valar'ın himayesi ve Eldar'ın dostluğu altında yaşayan Dúnedain hem düşünce hem de beden olarak gelişti. Bu halk her ne kadar, hâlâ kendi dillerini kullanıyor olsa da, kralları ve efendileri ittifak yaptıkları günlerde öğrendikleri Elf dilini hâlâ biliyor, konuşabiliyorlardı; böylece Eressëa ve Orta Dünya'nın batısındaki topraklarda yaşayan Eldar ile sohbet edebiliyorlardı. Aralarındaki alimler, dünyanın başlangıcından kalan birçok hikâye ve şarkının yazıldığı Kutlu Diyar'ın dili olan Yüce Eldarin dilini de öğrenmişlerdi; mektuplar, tomarlar ve kitaplar yazdılar; onların içinde artık tamamen unutulmuş olan, egemenliklerinin en kudretli olduğu dönemde var olan harikalar ve bilgelik üzerine şeyler yazılıydı. Sözün kısası, bütün Númenórean efendileri, kendi isimlerinin yanı sıra bir de Eldarin ismi taşırlardı; tıpkı Númenór'da ve Beri Topraklar'ın kıyılarında kurdukları şehirler ve güzel yerlerin taşıdığı gibi.

Böylece Dúnedain, zanaatlarda görkemli bir hale geldi, öyle ki eğer akıllarına gelseydi silahlar dövüp savaşlar yaparak Orta Dünya'nın kötü

krallarını kolaylıkla ezebilirlerdi; ama barış yanlısı bir halktılar. Tüm sanatların ötesinde gemi yapımı ve deniz işçiliği konusunda güçlendiler, dünyada bir daha onlar gibi denizciler yetişmedi; o halkın cesur ve dayanıklı adamlarının gençlik günlerinde en sevdiği maceralar cesaret ve engin denizlere açılmaktı.

Ama Valinor Efendileri onların Númenor kıyılarının görünmeyeceği kadar batıya doğru yelken açmalarını yasaklamıştı; ve bu yasağın nedenini tam olarak anlamasalar da durumdan memnundular. Manwë''nin düşüncesine göre Númenóreanların üzerinde Valar'ın ve Eldar'ın ölümsüzlüklerine, o diyarlarda var olan her şeye tutulup, Kutlu Diyar'ı aramak için ne bir istek, ne de mutluluklarına konan sınırları aşmak için bir arzu uyanmalıydı.

O günlerde Valinor, hâlâ dünya üzerinde görünebilir bir haldeydi, Ilúvatar Valar'ın Yeryüzünü gözlemek için kalmasına izin vermişti, eğer Morgoth gölgesini dünyanın üzerine yaymasaydı orası bir anıt olabilirdi. Bu Númenóreanların çok iyi bildiği bir şeydi; ve o günlerde, hava açık, güneş de doğuda olduğunda uzaklara baktıklarında, batının çok uzaklarında, uzak bir kıyının üzerinde apak parlayan bir kent, büyük bir liman ve bir kule görebilirlerdi. O günlerde Númenóreanlar ileriyi görebiliyorlardı; ama yine de bu görüntüyü sadece aralarındaki en keskin gözlüler seçebiliyor ve bunu sadece Meneltarma'dan veya yasal olarak gidebilecekleri en uzak batı kıyılarına dek açılmış uzun bir gemiden yapabiliyorlardı. Çünkü onlar Batı'nın Efendileri'nin Yasağı'nı çiğneyecek kadar cesur değillerdi. Ama aralarındaki bilgeler, bu uzak diyarın aslında Valinor'un Kutlu Diyar'ı değil, Ölümsüz Topraklar'ın en doğusunda bulunan Eressëa'daki Eldar limanı olan Avallöne olduğunu biliyorlardı. Ve o yıllarda beyaz kuşlar günbatımında uçarken, İlkdoğanlar küreksiz gemileriyle Númenór'a yelken açmayı sürdürüyorlardı. Ve Númenór'a sayısız hediyeler getirdiler: şakıyan kuşlar, kokulu çiçekler, şifalı otlar. Ve Eressëa'nın ortasında büyümüş Ak Ağaç Celeborn'un bir fidesini getirdiler»

Celeborn, Kutlu Diyar'da Yavanna'nın Telperion'un bir sureti olarak Eldar'a verdiği Tuna Ağacı Galathilion'un bir fidesinden büyümüştü. Ve ağaç Armenelos'da, Kralın sarayının bahçesinde büyüyüp çiçeklendi; ona Nimloth adı verildi, geceleri çiçek açıp gecenin gölgelerini kokusuyla doldurdu.

Dúnedain o günlerde Valar Yasağı yüzünden batıya değil doğuya, Kuzey'in karanlığından Güney'in sıcaklığına ve Güney'in ötesindeki Aşağı Karanlık'a doğru yelken açıyorlardı; hatta İç Denizler'e dek ilerlediler, Orta Dünya yakınlarına yelken açıp yüksek pruvalarından Doğu'daki Sabahın Kapılan'nı gördüler. Zaman geldi Dúnedain, Büyük Topraklar'in kıyılarına ulaştı, Orta Dünya'nın terk edilmiş diyarlarına acıdılar; ve Númenór'un Efendileri, İnsanoğlu'nun Karanlık Yılları'nda yeniden batı kıyılarına ayak bastılar, kimse onlara karşı koyacak kadar cesur değildi. Çünkü o çağda İnsanoğlunun büyük bölümü Gölge'nin altında yaşıyordu ve artık zayıflayıp korkaklaşmışlardı. Aralarına giren Númenóre anlar onlara pek çok şey öğrettiler. Mısırı ve şarabı getirdiler; İnsanoğlu'na tohum ekmeyi, tahıl öğütmeyi, ağaç yontmayı, taşları şekillendirmeyi öğrettiler; onların yaşamlarını düzenlediler.

Böylece Orta Dünya'nın İnsanları rahata erdi, batı kıyıları boyunca evsiz yurtsuz gezinenler geri döndü, İnsanoğlu Morgoth'un döllerinin boyunduruğundan silkinip sıyrıldı ve karanlığın dehşetini unuttu. Uzun boylu Deniz Krallan'nın anısına büyük saygı gösterdiler, onların ayrılışlarının ardından geri döneceklerini ümit ederek onları tanrılar diye isimlendirdiler; çünkü o zamanlar Núenóreanlar asla Orta Dünya'ya uzun süre yerleşmeyecek, orada kendilerine ait herhangi bir yerleşim yeri yaratmayacaklardı. Onlar doğuya doğru yelken açmalıydılar, ama sonunda batı özlemi yüreklerine geri dönecekti. Yıllar geçtikçe bu özlem daha da büyüdü; ve Númenóreanlar çok uzaklardan gördükleri ölümsüz şehre karşı açlık duymaya başladı, bitmeyecek yaşama, ölümden ve hazzın bitişinden kaçmaya duydukları arzu şiddetle büyüdü; güçleri ve görkemleri arttıkça huzursuzlukları da çoğaldı. Çünkü Valar, her ne kadar Dúnedain'i uzun bir yaşamla ödüllendirmiş olsa da sonunda üzerlerine çöken yaşamın

yorgunluğunu yok etmemişlerdi ve onlar ölüyorlardı hatta Eärendil soyundan gelen kralları bile; onların yaşam süresi Eldar'ın gözünde kısacıktı. Böylece üzerlerini bir gölge kapladı: belki de Morgoth'un iradesi iş başındaydı ve hâlâ dünyanın içinde dolaşıyordu. Númenóreanlar, İnsanoğlu'nun yazgısına karşı ve aslında daha çok batıya yelken açmalarını engelleyen Yasak'a karşı önce kalplerinde konuşmaya, sonra da açık açık söylenmeye başladılar.

Aralarında şöyle konuşuyorlardı: "Biz burada ölmek ve nereye gideceğimizi bilmeden evlerimizi ve tüm yaptıklarımızı terk etmek zorundayken, neden Batı'nın Efendileri orada sonsuz bir huzur içinde oturuyor? Ve Eldar halkı ölmüyor, Efendiler'e karşı isyan ettikleri halde. Bütün denizlerin sahibi olduğumuz, gemilerimizin aşamadığı hiçbir vahşi ve engin deniz kalmadığı halde, neden Avallóne'ye gidemiyor, oradaki dostlarımızla selamlaşamıyoruz?"

Ve bazıları da şöyle konuşmaktaydı: "Neden Aman'a, Güçler'in mutluluğunun olduğu yere, bir gün bile gidip tadına varamıyoruz? Arda'nın halkları arasında görkemli değil miyiz?"

Eldar bu sözleri Valar'a bildirdi ve Manwë, Númenór'un doruk döneminin üzerine biriken bulutu görerek kederlendi. Kralla^ ve dinleyecek olan herkesle, dünyanın âdetleri ve yazgısı hakkına^ içtenlikle konuşacak haberciler yolladı Dúnedain'e.

"Dünya'nın Yazgısı'nı," dedi elçiler, "sadece Tek Olan, onu yaratan değiştirebilir. Siz tüm aldatmacalardan, tuzaklardan kaçıp Aman'a, Kutlu Diyar'a geldiniz, bunun size çok az yararı oldu. Çünkü oranın halkını ölümsüz kılan Manwë’nin toprakları değildi o diyarı kutsallaştıran oraya yerleşmiş olan Ölümsüzlerdi; ve sizler orada, ışıktaki güçlü ve inatçı pervaneler gibi, kısa süre içinde tazeliğinizi yitirerek bitkin düştünüz."

Ama Kral sordu: "Benim atam Eärendil hayatta değil mi? Ya da Aman diyarında yaşamıyor mu?"

Elçiler şöyle yanıtladı: "Biliyorsun ki onun yazgısı farklıdır, onun ölmeyen İlkdoğanlar'dan olmasına hükmedildi; ve aynı zamanda, yazgısına göre, bir daha asla ölümlü topraklara dönemez. Oysa sen ve halkın İlkdoğanlar değil, Ilúvatar sizi ölümlü İnsanoğulları olarak yarattı. Ama anlaşılıyor ki sizler, her iki akrabanızın da iyi yanlarına sahip olmak istiyorsunuz, arzu ettiğinizde Valinor'a yelken açmak ve yurdunuzu özlediğinizde dönmek. Bu olamaz. Ne de Valar, Ilúvatar'ın ihsanlarını değiştiremez. Söylediğiniz gibi, Eldar cezalandırılamaz, isyan etseler bile ölümsüzler. Ama bu onlar için ne bir ödül ne de bir cezalandırma, sadece var olmaları için gerekli bir şeydir. Onlar kaçamazlar ve bu dünyaya bağlılar, sonuna dek burayı terk edemeyecekler, çünkü dünyanın yaşamı onların yaşamı demektir. Söylediğinize göre, siz, bunda Çok az payınız olduğu halde, İnsanoğlu'nun isyanı yüzünden cezalandırıldınız; ve böylece ölümlü kılındınız. Ama bu bir cezalandırma için kararlaştırılan ilk şey değil. Bu yüzden siz kaçabilir ve dünyayı terk edebilirsiniz, ne umut ne de yılgınlık içinde ona bağ değilsiniz. Şimdi hangimiz diğerine imrenmeli?" Ve Númenóreanlar yanıtladı: "Neden Valar'a imrenmeyelim ya da en azından Ölümsüzlere? Bizim kör bir güvene ve teminatsız bir umuda ihtiyacımız var, önümüzde neyin uzandığını bilmeden. Ama biz hâlâ Dünya'yı seviyoruz ve onu kaybetmeyeceğiz."

Elçiler şöyle dedi: "Aslında, Ilúvatar'ın düşüncelerinin sizinle ilgili olan kısımları Valar tarafından bilinmiyor ve o, düşüncelerindeki her şeyi açığa vurmaz. Ama bizim doğru olarak bildiğimiz şey, sizin yurdunuzun ne burası, ne Aman Diyarı ne de Dünya'nın Sınırları içinde herhangi bir yer olduğudur. Ve İnsanoğlu'nun Yazgısı, ki bu her şeyden önce Ilúvatar'ın bir armağanıdır, İnsanoğlu'nun sonunda buradan ayrılacağıdır. Bu durumun İnsanoğlu için bir kedere dönüşmesinin tek nedeni Morgoth'un gölgesinin altında olmalarıydı ve bu da onlara korktukları büyük karanlıkla çevrili olduklarını hissettirmekteydi; bazıları yaşam ellerinden alınıncaya dek daha inatçı, daha gururlu ve ürün vermez oldular. Bizler, yılların sürekli artan yüküne dayanabilenler, bu durumu tam olarak anlayamadık; ama bu keder, sizin de söylediğiniz gibi, geri dönüp sizin için bir sorun oluşturmaya

başlamışsa eğer, bizler Gölge'nin kalplerinizde yeniden doğup büyümesinden korkarız. İşte bu nedenle sizler, Dúnedain, İnsanoğullarının en güzelleri, eskiden Gölge'den kaçıp ona karşı yiğitçe savaşanlar, sizlere söylüyoruz: Uyanık olun! Eru'nun iradesi inkâr edilemez; Valar güven dediğiniz şeyi sizden esirgemeyeceğini söyledi ve bu kısa süre içinde sizi alıkoyan bir bağa dönüşecek. Umarız arzularınızın çok azı olsun meyva verir. Ilúvatar, Arda'nın aşkını sizin yüreklerinize yerleştirdi ve bunu amaçsızca ekmedi. Bununla beraber, İnsanoğlu doğmadan çok önceden geçip giden birçok çağda bu amaç biliniyordu; ve bu size açıklanacak, Valar'a değil."

Tüm bunlar Gemiyapırncısı Tar-Ciryatan ile oğlu Tar-Atanamir'in döneminde oldu; ve onlar kibirli insanlardı, zenginleşmek için hırslıydılar, Orta Dünya'nın insanlarını vergiye bağlamışlardı, artık vermekten çok alıyorlardı. Elçiler geldiğinde Tar-Atanamir ile konuşmuşlardı; o, on üçüncü Kraldı, onun döneminde Númenór Diyarı iki bin yıldan uzun süredir ayaktaydı ve gücünün olmasa bile mutluluğunun doruğuna ulaşmıştı. Ama Atanamir, Elçilerin öğütlerinden çok mutlu olmamış, söylediklerini fazla önemsememişti; halkının büyük bölümü de onunla aynı fikirdeydi; çünkü onlar umutla beklemektense, yaşarlarken ölümden kaçmayı istiyorlardı. Atanamir tüm bazların sonunun ötesinde yaşamına sarılıp uzun bir çağ yaşadı; ve o bunu yapan ilk Númenóreandı, zekâsını ve erkeklik gücünü yitirene dek tahttan ayrılmayı reddetti, tahtını en olgun günlerinde oğlundan esirgedi. Númenór Efendileri uzun yaşamları içinde geç evlenmeyi âdet edinmişlerdi, oğullan fiziksel ve zihinsel olarak tamamen geliştiklerinde yerlerini terk edip, yönetimi onlara bırakırlardı.

Sonrasında Atanamir'in oğlu Tar-Ancalimon, Kral oldu ve o da aynı düşüncedeydi; onun döneminde Númenór halkı bölünmeye başladı. Bir tarafta Kral'ın İnsanları denilen büyük bir grup vardı, kibirliydiler, Eldar ve Valar'a yabancılaşmışlardı. Diğer taraftaysa Elf Dostları, Elendili diye isimlendirilen daha küçük bir grup vardı; çünkü onlar Kral'a ve Elros Hanedanı'na sadık kalmakla birlikte Eldar'la olan dostluklarını da sürdürmek istiyor, Batı'nın Efendilerinin öğütlerine kulak veriyorlardı. Ama

yine de, kendilerini Sadıklar diye adlandıran bu grup bile halklarının kederinden tamamen kurtulamadı ve onlar da ölüm düşüncesi yüzünden sorunlar yaşadılar.

Böylece Batıil'in mutluluğu azalmaya başlamıştı; ama gücü ve görkemi hâlâ çoğalıyordu. Çünkü krallar ve onların halkı bilgeliği terk etmemişlerdi, Valar'ı fazla sevmeseler bile onlardan hâlâ korkuyorlardı. Yasağı açıkça çiğnemeye ya da konulan sınırların ötesine yelken açmaya cesaret edemiyorlardı. Uzun gemilerinin dümenlerini hâlâ Doğu'ya doğru çeviriyorlardı. Ama ölüm korkusu gittikçe daha da kararararak üzerlerine çöküyordu ve yapabildikleri kadar onu engellemeye uğraştılar; bilgeleri durup dinlenmeden yaşamı geri kazanmanın sırrını keşfetmeye ya da en azından İnsanoğlu'nun ömrünü uzatmaya çalışırken ölüleri için büyük binalar inşa etmeye başladılar. Yine de, en azından İnsanoğlu'nun ölü bedenini bozulmadan saklama sanatını geliştirdiler ve ülkelerini içlerinde ölüm düşüncesinin kutsal bir şey gibi saklandığı sessiz karanlık mezarlarla doldurdular. Ama hayatta kalanlar zevke ve sefahata karşı daha da istekli bir hale geldi, daha fazla mal mülk ve daha fazla zenginlik arzulanmaya başlandı; Tar-Alcalimon'un hükümdarlığından sonraki günlerde, Eru'ya ilk meyveleri sunma âdeti unutuldu ve insanlar ülkelerinin ortasındaki Meneltarma'nın zirvesindeki Kutsanmış Yer'e çok ender gitmeye başladılar.

Böylece zaman geldi, Númenóreanlar kadim toprakların batı kıyıları üzerine ilk büyük yerleşimleri kurdular; çünkü, kendi toprakları onlara küçülmüş gibi geliyordu, orada ne huzurları vardı ne de hallerinden memnundular, Batı onlardan esirgendiği için artık Orta Dünya üzerinde zenginlik ve egemenlik arzuluyorlardı. Büyük limanlar ve güçlü kuleler yaptılar, içlerinden çoğu oraları mesken edindi; ama artık yardımcı ve öğretmenden çok, efendi, sahip ve vergi toplayıcılar olarak görünüyorlardı. Númenóreanların büyük gemileri rüzgârla doğuya doğru gidip yüklü olarak dönüyor, krallarının gücü ve görkemi artıyordu; içtiler, şölenler düzenlediler, kendilerini altın ve gümüşlerle donattılar.

Tüm bu olanlar içinde Elf Dostları'nın çok küçük bir payı vardı. Onlar yalnızca sürekli olarak kuzeye doğru yelken açtılar, Gil-galad'ın topraklarına doğru, Elflerle dostluklarını sürdürmek, Sauron'a karşı savaşlarında onlara yardım etmek için; ve onların limanları Ulu Anduin'in haliçlerindeki Pelargir'di. Ama Kral'ın İnsanları güneyin uzaklarına yelken açtılar; onların hükümdarlıkları ve kalelerinden geriye, İnsanoğlu'nun efsanelerinde pek çok söylenti kaldı. Her yerde söylendiği gibi, Sauron, bu Çağ'da, Orta Dünya'da yeniden canlanıp harekete geçmiş ve Morgoth tarafından beslenen kötülüğe geri dönmüş, ona hizmet ederek kudretli bir hale gelmişti. Zaten daha önceden, Númenór'un on birinci kralı Tar-Minastir'in döneminde Mordor topraklarını güçlendirmiş, oraya Barad-dûr Kulesi'ni inşa etmişti; artık bundan sonra bütün kralların kralı olmak ve İnsanoğlu'nun üzerinde bir tanrı olmak için Orta Dünya'nın egemenliğini ele geçirmeye uğraşacaktı. Sauron, atalarının yaptıkları yüzünden, Valar'a gösterdikleri sadakat ve çok eskiden Elflerle yaptıkları ittifak yüzünden Númenóreanlardan nefret ediyordu; üstelik eskiden Tar-Minastir'in Gil-galad'a yaptığı yardımı da unutmamıştı, ki o günlerde Tek Yüzük dövülmüştü, Sauron ve Elfler arasında Eriador'da savaş vardı. Şimdi Númenór krallarının kudret ve ihtişamlarının arttığını öğrenmişti, artık onlardan daha fazla nefret ediyordu; onun topraklarını istila edebilir ve Doğu'nun egemenliğini elinden alabilirler diye onlardan korkuyordu. Ama uzun süre Deniz'in Efendileri'yle karşılaşmaya cesaret edemeyerek kıyılardan içerilere çekildi.

Ama Sauron daima haindi; denir ki Dokuz Yüzük'le tuzağa düşürdükleri arasında üç tane de Númenórean soyundan gelen yüce efendi vardı. Hizmetkârları olan Yüzüktayfları, Úlairi harekete geçtiğinde Sauron'un İnsanoğlu üzerinde yaydığı dehşet ve boyunduruğu korkunç derecede büyüdü, Númenóreanların deniz kıyılarında bulunan güçlü bölgelerine saldırmaya başladı. Gölge, o günlerde, Númenór'un üzerinde daha da koyulaştı; isyanları yüzünden Elros Hanedanı Kralları'nın yaşamları solgunlaştı ama kalpleri Valar'a karşı daha da sertleşti. Ve on dokuzuncu kral, atalarının kraliyet asasını eline alarak Batı'nın Efendisi, Adûnakhor

adıyla tahta çıktı; Elf dilleri terk edildi, duyabileceği yerlerde kullanılmasını yasakladı. Yine de, adı Kralların Fermanı'na, Yüce Elf dilinde Herunûmen olarak yazılmıştı, çünkü kötülüğün üzerlerine çökeceğinden korkan kralların tamamen çiğnemekten korktuğu kadim bir geleneğe uyuluyordu. Sadıklara göreyse, bu isim aşırı kibirliydi, çünkü Valar'ın bir unvanı olarak kullanılıyordu; Elros Hanedanı'na olan sadakat ile Güçler'e karşı duydukları derin saygı arasında kaldıkları için yürekleri fazlasıyla yorgun düşmüştü. Ama daha kötüsü de gelmekteydi. Ar-Gimilzôr, yirmi ikinci kral, Sadıklar'ın en büyük düşmanıydı. Onun döneminde bakımı yapılmayan Ak Ağaç hastalanmaya başladı; ve Elf dillerinin kullanımını tamamen yasakladı, Eressëa gemilerini karşılayanları cezalandırdı ama yine de Elfler ülkenin batı kıyılarına gizlice gelmeyi sürdürdüler.

Artık Elendili çoğunlukla Númenór'un batı bölgelerine yerleşecekti; ama Ar-Gimilzôr bu topluluktan olanların bulunup batıdan alınarak ülkenin doğusuna yerleştirilmelerini emretti; ve göz altında tutulacaklardı. Böylece Sadıklar'ın asıl yerleşimi artık Remenna limanı civarı oldu; o dönemde Sadıklar'ın çoğu Gil-galad'ın krallığına, hâlâ Eldar'la konuşabilecekleri Orta Dünya'nın kuzey kıyılarına doğru yelken açıyorlardı. Bu Krallar tarafından biliniyordu ama madem ki Elendili kendi diyarlarından ayrılıp geri dönmüyordu buna engel olmadılar; çünkü kendi halkları ve Valar'ın Casusları diye isimlendirdikleri Eressëa'lı Eldar arasındaki tüm dostluğun bitmesini arzuluyor, yaptıklarının ve tasarladıklarının Batı'nın Efendileri'nden gizli tutulmasını diliyorlardı. Ama yaptıkları her şey Manwë tarafından biliniyordu ve Valar, Númenór Krallan'na karşı çok öfkeliydi, bundan böyle onlara öğüt vermediler, himaye etmediler; Eressëa gemileri bir daha asla günbatımından gelmedi, Andúnie limanları ıssızlaştı.

Kralların hanedanından sonra en büyük onur Andúnie Efendileri'ne aitti; çünkü onlar Elros soyundandılar ve Númenór'un dördüncü kralı Tar-Elendil'in kızı Silmarien'den geliyorlardı. Bu efendiler krallara sadıktılar, onlara büyük saygı gösterirlerdi; Andûnie Efendisi, Asa'nın baş divan üyelerinden biriydi. Başından beri Valar'a karşı saygı ve Eldar'a karşı özel bir sevgi duymaktaydılar; Gölge büyümeye başladığında Sadıklar'a

ellerinden geldiğince yardım etmişlerdi. Uzun bir süre boyunca kendilerini açıkça ortaya koymadılar, ama buna karşın bilgece öğütlerle Asa'nın efendilerinin yüreklerini İslah etmeye uğraştılar.

Bir de güzelliğiyle ünlü Inzilbęth hanım vardı; annesi Lindörie'ydi, Ar-Gimilzôr'un babası olan Ar-Sakalthôr'un hükümranlığı döneminde Andunie Efendisi olan Eärendur'un kız kardeşi. Gimilzôr onu karısı olarak aldı, kadın gerçekte ondan pek hoşlanmıyordu, kalben Sadıklar'dan biriydi, çünkü annesi tarafından böyle yetiştirmişti; ama krallar ve oğulları kibirli yetiştirilirdi, onların isteklerine karşı çıkılamazdı. Ar-Gimilzôr ve kraliçesi arasında bir sevgi yoktu, ne de oğulları arasında. Oğulların büyüğü Inziladûn hem beden hem de düşünce yapısı olarak annesine benziyordu; ama küçüğü Gimilkhad babası gibiydi, üstelik daha kibirli ve de inatçı. Eğer yasalar izin verseydi Ar-Gimilzôr asayı büyük oğluna değil ona devredecekti.

Ama Inziladûn tahta çıktığında tıpkı eskiden yapıldığı gibi Elf dilinde bir isim seçti; hem gözleri, hem de düşünceleri uzak görüşlü olduğu için kendisine Tar-Palantir dedi ve ondan nefret edenler bile yalvaçsı sözlerinden korktular. Varlığı, bir süreliğine Sadıklar'ın üzerine huzur getirdi; Ar-Gimilzôr'un terk ettiği Meneltarma'nın zirvesindeki Eru'nun Kutsanmış Yeri'ne bir kez daha gitti. Ak Ağaç, yeniden gururla yükseldi; ve Tar-Palantir, Ağaç öldüğünde Kralların soyunun da sona ereceğiyle ilgili bir kehanette bulundu. Ama onun tövbesi atalarının küstahlığına kızgın olan Valar'ı yatıştırmak için yeterli değildi, çünkü halkının büyük bölümü tövbe etmemişti. Gimilkhad güçlü ve kabaydı; kendilerine Kral'ın İnsanları diyenlerin liderliğini ele geçirerek ağabeyinin iradesine açıkça karşı çıkmaya cesaret etti ve yaptıklarının daha çoğu da gizlilik içinde yapıldı. Böylece Tar-Palantir'in günleri kederle karardı; zamanının çoğunu batıda geçirmeye başladı, sık sık Andúnie yakınlarındaki, Oromet Tepesi'nde bulunan Kral Minastir'in kadim kulesine çıkarak belki de denize açılmış birilerini görmek umuduyla, istekle batıya doğru baktı. Ama artık Batı'dan Númenór'a hiçbir gemi gelmedi ve Avallónë bulutlarla örtülüydü. Gimilkhad iki yüz yaşından iki yıl önce (zayıf düşmüş bile olsa, Elros

soyundan biri için çok erken sayılan bir yaşta) öldü ama bu Krala huzur getirmedi; çünkü Gimilkhâd'ın oğlu Pharazôn servete ve güce karşı babasından daha atak, daha hırslıydı. Númenóreanların Orta Dünya kıyılarında İnsanların üzerinde kurdukları egemenliklerin sınırlarını genişletmek için yaptıkları savaşlarda liderlik yaparak sık sık uzaklara yolculuk etti; böylece hem karada hem de denizde reis olarak büyük ün kazandı. Bu yüzden babasının ölümünü duyup Númenór'a döndüğünde halkının yüreği ona açılmıştı; çünkü yanında büyük servet getirmiş ve o zamanlar bunu karşılıksız olarak vermişti.

Zaman geldi Tar-Palantir kederden yorulup öldü. Hiç oğlu yoktu, sadece Elf dilinde Míriel adını verdiği bir kızı vardı ve Númenórean yasalarına göre asa ona geçmeliydi. Ama kızın istememesine karşın Pharazôn onu karısı olarak aldı, aslında bu yaptığında kötülük vardı ve Númenórean yasalarına göre ikinci derecede kuzenden daha yakın akraba evliliğine, kraliyet ailesi için bile izin verilmezdi. Evlendiklerinde asayı kendi eline geçirip Ar-Pharazôn adını (Elf dilinde Tar-Calion demektir) aldı; kraliçesinin ismini de Ar-Zimraphel olarak değiştirdi.

Númenór'un kuruluşundan bu yana Deniz Kralları'nın Asası'nı elinde tutanların en kudretlisi ve en kibirlisi Altın Ar-Pharazôn'du; ondan önce Númenór'a yirmi üç kral ve kraliçe hükmetmişti, artık onlar Meneltarma dağının altındaki derin mezarlarında, altın yataklarına uzanmış uyuyorlardı.

Kudretinin görkemi içinde Armenelos şehrindeki oyma tahtında oturmuş, karanlık düşüncelere dalmıştı, savaş düşünüyordu. Çünkü Sauron'un Orta Dünya'daki krallığının gücünü ve onun Batıil'e duyduğu nefreti öğrenmişti. Doğudan dönen gemi sahipleri ve reisler huzuruna çıkıp Ar-Pharazôn Orta Dünya'dan döndüğünden bu yana Sauron'un gücünü nasıl geliştirdiğini anlatıyorlardı, Sauron kıyılardaki şehirler üzerine baskı yapıyordu, artık İnsanların Kralı unvanını almış, amacının Númenóreanları denize dökmek ve eğer böyle bir şey mümkünse, Númenór'u yok etmek olduğunu açıklamıştı.

Bu gelişmeler üzerine Ar-Pharazôn'un kızgınlığı büyümüştü, gizlice uzun uzun düşündü, yüreği ölçüsüz bir kudret ve hükümdarlık arzusuyla doldu. Valar'a danışmadan ya da bilge birinin yardımını almadan tek başına, İnsanların Kralı unvanının kendisine ait olduğuna karar verdi, Sauron'u kulu ve hizmetkârı olmaya zorlayacaktı; çünkü kibiri yüzünden hiçbir kralın Eärendil'in Varisi'yle rekabet edecek kadar kudretli olmadığını düşünmekteydi. Böylece, silah yapımı için büyük demir atölyeleri kurmaya başladı, savaş için birçok gemi inşa etti ve onları silahlarla birlikte depoladı; her şey hazır olduğunda, ordusunun başına geçip Doğu'ya yelken açtı.

İnsanlar altın renginde parıldayan kızıla boyanmış gemilerinin günbatımından gelmekte olduğunu gördüler, kıyılara yerleşmiş olanların yüreklerine korku düştü ve içerilere doğru kaçtılar. Donanma sonunda Umbar diye isimlendirilen yere ulaştı, orada Númenóreanlar'ın hiç el değmemiş kudretli bir limanı vardı. Deniz'in Kralı, Orta Dünya'nın üzerine yürüdüğünde, o topraklar bomboş ve sessizdi. Yedi gün boyunca sancaklar ve borularla ilerledi, bir tepeye geldi, tepenin üzerine otağını ve tahtını kurdu; toprakların ortasına kuruldu, ordusunun çadırları çevresinde mavi, altın rengi ve beyaz renklerde, uzun çiçeklerden oluşan bir tarla görüntüsü sergileyerek dizildi. Ardından haberciler göndererek Sauron'a huzuruna gelip sadakat yemini etmesini emretti.

Sauron geldi. Hatta güçlü kulesi Barad-dûr'dan kalkıp geldi, savaşa hiç yeltenmedi. Çünkü Deniz'in Kralı'nın kudretinin ve görkeminin söylenenlerin üzerinde olduğunu anlamıştı, en kudretli hizmetkârlarına bile onlara karşı koyabilmeleri konusunda güvenemezdi; Dúnedain hakkındaki istekleri için henüz zamanın gelmediğini görmüştü. Güç işe yaramadığında, hilekârlığa başvurarak kazanacak kadar becerikli ve kurnazdı. Böylece, Ar-Pharazôn'un huzurunda boyun eğerek dilini yumuşattı; ve insanlar söylediklerinin adilliğine ve bilgeliğine hayran kaldı.

Ama Ar-Pharazôn tamamen kanmamıştı, aklına Sauron'un ve içtiği sadakat andının daha iyi korunabilmesi için onun ve Orta Dünya'daki tüm hizmetkârlarının rehine olarak yaşamak üzere Númenór'a götürülmesi

gerektiğini düşünüyordu. Bu Sauron'un razı olduğu bir tutsaklıktı, gizli düşüncelerinde bunu memnunlukla kabul ediyordu çünkü bu durum aslında onun arzularına uyuyordu. Sauron denizi aşıp Númenór diyarına baktı, görkemli günlerini yaşayan Armenelos şehrini şaşkınlıkla seyretti; ama kalbi kıskançlık ve nefretle daha da doldu.

Düşünceleri ve dili kurnazdı, gizli arzuları güçlüydü, böylece üç yıl geçtiğinde Kral'ın gizli düşüncelerine en yakın kişi haline geldi; çünkü yalnızca dilinde olan dalkavukluğu bal kadar tatlıydı ve birçok şey üzerine olan bilgisi henüz İnsanlar tarafından anlaşılmamıştı. Andúnie Efendisi Amandil dışındaki tüm divan üyeleri Kral üzerindeki etkisini görerek ona yaltaklanmaya başladı. Sonrasında ülkenin üzerine yavaş yavaş bir değişim yayılmaya başladı. Elf-dostları'nın yürekleri fena halde kederliydi ve çoğu korku içinde sönüp gitmişti; geride kalanlar kendilerine Sadıklar deseler de düşmanları onları isyancılar diye isimlendiriyordu. Çünkü Sauron artık insanın kulaklarına sahip olmuştu ve birçok delil göstererekValar'ın öğrettiği her şeyi inkâr ediyordu; insanlara, dünyada, doğuda, hatta batıda hâlâ ele geçirebilecekleri denizler ve topraklar olduğunu düşünmelerini söyledi, oralardaki zenginlik ölçülemez boyutlardaydı. Ve daima, eğer sonunda o diyarların ve denizlerin sonuna gelebilselerdi bile, tüm bunların ötesinde Kadim Karanlık uzanıyordu. "Dünya ondan yaratılmıştı. Yalnızca Karanlık'a tapınılabilir ve bu yüzden Efendi diğer dünyaları ona hizmet edenlere armağan etmiş, böylece kudretinin yükselişi asla sona ermeyecek." Ar-Pharazôn sordu: "Karanlığın Efendisi kimdir?" Sonrasında Sauron, Kralla kilitli kapıların ardında konuştu ve yalan söyledi, dedi ki: "O, artık adı anılmayandır; çünkü Valar sizi onun hakkında kandırdı, kendilerine köle yapmak için İnsanoğlu'nu zincirlemeye çalışırlarken, kendi yüreklerinin deliliklerinde tasarlanmış bir hayalet olan Eru'nun adını öne sürdüler. Çünkü onlar, ne isterse sadece onu söyleyen Eru'nun kâhinleridir. Ama onların efendileri hâlâ hüküm sürmekte ve sizi bu hayaletten kurtaracak; onun adı Melkor, Her Şeyin Efendisi, Özgürlük Verici ve sizi onlardan daha güçlü yapacak."

Böylece Kral Ar-Pharazôn, önce gizlice, kısa süre sonra da halkının gözleri önünde açıkça Karanlığa ve Efendi Melkor'a tapınmaya başladı; halkının büyük bölümü de onu izledi. Hâlâ Sadıklar'dan geriye kalanlar da vardı, söylendiği gibi Rómenna civarına yerleşmişlerdi ve küçük bir grup da dağınık olarak sağda solda yaşıyordu. Bu kötü günlerde onları yönetip cesaretlendiren reisleri Kral'ın divan üyesi Amandil ve oğlu Elendil'di, onun oğullan da Isildur ile Anárion, sonrasında Númenór hesabına göre genç adamlar. Amandil ile Elendil büyük gemi reisleriydiler; Armenolos şehrinde tahtta oturan, tacı sahiplenip hükmeden hanedandan olmasalar da Tar-Minyatur Elros'un soyundan geliyorlardı. İkisinin de gençlik günleri birlikte geçmişti ve Pharazôn, Amandil'i severdi, Elf-dostu olduğu halde Sauron gelene dek onun divanında kaldı. Şimdi azledilmişti, çünkü Sauron Númenór'daki herkesden daha çok ondan nefret ediyordu. Ancak o öylesine soylu ve bir deniz reisi olarak öylesine kudretliydi ki halkın çoğunun gözünde hâlâ onurlu yerini koruyordu; bu yüzden de ne Kral ne de Sauron ona el sürecek cesareti gösteremiyorlardı.

Böylece Amandil, Rómenna'ya çekildi. Hâlâ sadık olduğuna güvendiği herkesi gizlice oraya toplanmaya çağırdı; çünkü artık kötülüğün hızla büyümesinden korkuyordu, bütün Elf-dostları tehlikedeydi. Kısa sürede beklenen oldu. O günlerde Meneltarma tamamen terk edilmişti; Sauron dahi, yüce yeri kirletmeye cesaret edemese de Kral, kimseye, ne ölüm acısı çekmekte olanlara ne de yüreklerinde Ilúvatar'ı yaşatan Sadıklar'a oraya çıkma izni vermiyordu. Sauron, sarayın bahçesinde büyüyen Ak Ağaç'ı, Güzel Nimloth'u kesmesi için Kralı zorladı, çünkü o Eldar ve Valinor'un ışığının anısıydı.

Kral önceleri, Tar-Palantir tarafından söylenen hanedanının kaderinin Ağaç'a bağlı olduğu kehanetine inandığı için buna razı olmadı. Böylece artık Eldar ve Valar'dan nefret eden Kral çılgınlığının içinde Númenór'un eski bağlılıklarının gölgesine boşu boşuna sarılmıştı. Ama Amandil, Sauron'un şeytani amacıyla ilgili söylentileri duyduğunda yüreği kederle doldu, biliyordu ki sonunda Sauron kesinlikle isteğine ulaşacaktı. Valinor Ağaçları'nın hikâyesini anımsayarak Elendil ve oğullarıyla konuştu; Isildur

tek bir söz bile söylemedi ama gece dışarı çıkıp ona ün kazandıran başarısına ulaştı. Kılık değiştirip Armenelos'a giderek artık Sadıklar'a yasaklanmış olan Kral'ın bahçelerine girdi; Sauron'un emirleriyle herkese yasaklanmış olan ve onun hizmetindeki muhafızlar tarafından gece gündüz gözetlenen Ağaç'ın bulunduğu yere geldi. Güzün sonları ve kış yakın olduğu için Nimloth karanlıktı, hiç çiçeği yoktu; Isildur muhafızları aşarak Ağaç'tan bir meyve kopartıp gitmek için döndü. Ama muhafız onu fark edince saldırdı, dışarı Çıkabilmek için dövüştü, birçok yara aldı; kaçtı ve kılık değiştirmiş olduğu için Ağaç'a kimin el sürdüğü anlaşılamadı. Isildur sonunda güçlükle Rómenna'ya döndü, meyveyi Amandil'in ellerine teslim etti ve gücü onu terk etti. Sonrasında meyve gizlice ekilip Amandil tarafından kutsandı; ilk sürgünü çıktı ve baharda filizlendi. İlk yaprağını açtığında, uzun süredir yatmakta olan ölmeye çok yakınlaşmış Isildur ayağa kalktı ve yaraları onun için bir daha sorun yaratmadı.

Bu olayın kısa süre sonrasında Kral, Sauron'a boyun eğerek Ak Ağaç'ı kesti ve ardından atalarının sadakatlerine tamamen yüz çevirdi. Sauron, Númenórean kenti Altın Armenelos'un ortasındaki bir tepenin üzerine görkemli bir tapınak inşa ettirdi; tabanı daire biçimindeydi, elli ayak kalınlığında duvarlar vardı, tabanının genişliği merkezden beş yüz ayaktı, duvarlar zeminden beş yüz ayak yükseliyordu ve görkemli bir kubbeyle taçlandırılmıştı. Kubbe tamamen gümüşle kaplıydı, güneşte parladığında ışıltısı çok uzaklardan görülebiliyordu; ama kısa sürede ışık karardı, gümüş simsiyah oldu. Çünkü tapınağın ortasında ateş yanan bir sunak, kubbenin en tepesinde bir pencere vardı ve oradan dışarıya duman çıkmaktaydı. Sauron sunaktaki ilk ateşi Nimloth'tan kesilen parçalarla tutuşturdu, ağaç çıtırdayarak yandı; insanlar çıkan kötü kokulu dumandan hayrete düştüler, öyle ki ülke yedi gün batıya doğru yavaş yavaş dağılıp gidene dek bir bulutun altında kaldı. Sonrasında ateş ve duman kesintisiz yükseldi; Sauron'un gücü her geçen gün arttı, tapmakta kendilerini Ölüm'den kurtarması için kan akıtarak, işkenceler ve büyük kötülükler yapılarak insanlar Melkor'a kurban edildi. Kurbanları çoğunlukla Sadıklar arasından seçtiler; yine de Özgürlük Verici Melkor'a tapmayacaklarını asla açığa

vurmadılar, aksine karşı çalışmalara başladılar, çünkü Kraldan nefret ediyorlardı ve ona isyan ettiler ya da akrabalarına karşı yalanlar ve zehirlerle komplolar kurdular. Yapılanların büyük bölümü yanlıştı; bunlar acı günlerdi ve nefret nefreti getirdi. Tüm bunlara rağmen Ölüm, topraklarını terk etmedi, aksine birçok korkunç kılığa bürünerek daha kısa aralarla ve daha sık gelmeye başladı. Oysa eskiden insanlar, yavaşça yaşlanıyor, sonunda dünyadan yorularak uykuya yatıyorlardı, şimdiyse delilik ve hastalık onlara saldırıyordu; yine de hâlâ ölmekten ve ele geçirmiş oldukları efendinin diyarı karanlığın içine gömülmekten korkuyorlardı; ve can çekişmeleri içinde kendilerini lanetlediler. O günlerde insanlar küçük nedenlerle silahlarına sarılıp birbirlerini katlettiler, çünkü artık çok çabuk kızmaya başlamışlardı; Sauron ve kendisine bağladıkları bu krallık üzerinde insanı insana karşı kullandılar, öyle ki halk Kral ve efendiler aleyhine ya da başkalarında olup da kendilerinde olmayan her şey hakkında söylenmeye ve iktidarın adamları zalim bir şekilde intikam almaya başladılar. Bununla beraber Númenóreanlar uzun bir süre zenginleştiklerini zannettiler, mutlulukları artmamış olsa bile daha da güçlenmişlerdi, zenginleri daha da zenginleşmişti. Çünkü Sauron'un yardım ve öğütleriyle sahip olduklarını kat kat artırdılar, makineler tasarlayarak daha büyük gemiler inşa ettiler. Artık daha güçlü ve daha iyi silahlarla donanmış olarak Orta Dünya'ya doğru yelken açtılar, artık armağan getirenler, hatta hükmedenler bile değil, vahşi savaş adamları olarak geliyorlardı. Orta Dünya insanlarını avladılar, mallarını alıp esir ettiler, çoğunu sunaklarında acımasızca katlettiler. Bu yüzden o günlerde kalelerinin içine tapınaklar, büyük mezarlar yaptılar; insanlar onlardan korkuyordu, kadim günlerin müşfik krallarının anıları dünyadan silindi, sayısız korkunç öyküyle karardı.

Böylece Yıldız Diyarı'nın Kralı Ar-Pharazôn, Morgoth'un saltanatından bu yana dünyanın en kudretli tiranı haline geldi, ama aslında her şeye tahtın arkasından Sauron hükmediyordu. Ve yıllar geçti, yaşamı uzadıkça Kral, ölümün gölgesinin yaklaştığını hissetti; korku ve öfkeyle doldu. Artık Sauron'un hazırlandığı ve uzun zamandır beklediği zaman gelmişti. Sauron

Kralla konuştu, artık onun çok kudretli olduğunu ve arzuladığı her şeye herhangi bir yasak ya da engelle karşılaşmadan ulaşabileceğini söyledi.

Dedi ki: "Valar ölümün olmadığı diyarı kendileri için sahiplendi; size bu konuda yalan söylediler, yapabileceklerinin en iyisi onu saklamaktı, sebep onların tamahkârlığıydı ve İnsanoğlu'nun Krallan'nın, ölümsüz diyarı ellerinden alıp onların yerine dünyayı yönetebileceği korkularıydı. Bununla beraber, kuşkusuz ki, sonsuz yaşam armağanı her şey değildi; güce, gurura, ulu bir soya sahip insanlar olmak da aynı şekilde değerliydi ama tüm adalete rağmen, böyle bir ödülü borcu olduğu halde, Kralların Kralı Ar-Pharazôn'dan, yalnızca Manwë ile karşılaştırılabilecek olan Yeryüzü'nün oğullarının en kudretlisinden esirgedi. Ancak ulu krallar inkârlara tahammül etmez, gereken neyse alırlar."

Netice olarak, düşkünleşmiş ve yaşamının sonuna doğru geldiği için ölümün gölgesinde yürüyen Ar-Pharazôn, Sauron'a kulak verdi; Valar'a karşı nasıl savaş açabileceğini yüreğinde uzun uzun düşünüp tartmaya başladı. Bu tasarıyı uzun süredir hazırlıyordu ve açık açık söylemese de bu konu herkesten saklanamazdı. Amandil Kralın tasarılarının farkına vararak ümitsizliğe kapıldı, büyük bir korkuyla doldu, İnsanoğlu'nun savaşta Valar'ı yenemeyeceğini biliyordu, eğer bu savaş durdurulmazsa, dünya harabeye dönecekti. Bunun üzerine oğlu Elendil'i çağırıp şöyle dedi:

"Günler karanlık ve İnsanoğlu için hiçbir ümit yok, Sadıklar içinse çok az ümit var. Bu yüzden atamız Eärendil'in eskiden yaptığı tasarıyı deneyip Batı'ya yelken açmayı düşündüm, yasak olsun ya da olmasın, Valar'la konuşacağım, hatta olabilirse Manwë"yle; ve her şey yok olmadan önce yardım etmesi için yalvaracağım."

"Böylece Krala ihanet etmiş olmayacak mısın?" dedi Elendil. "Bizi neyle suçladıkları iyi biliyorsun, bize hain ve casus dediler, ki bugüne dek bunlar doğru değildi."

"Eğer Manwë"nin böyle bir haberciye ihtiyacı olduğunu düşünüyorsam," dedi Amandil, "Krala ihanet ederim. Çünkü insanın yüreğinin hiçbir sebeple bağışlayamayacağı sadece tek bir ihanet vardır.

Ama bunu İnsanoğlu'na merhamet ve onların Yalancı Sauron'dan kurtuluşu adına yapıldığı için savunuyorum, en azından çok az da olsa Sadıklar kaldığı için. Ve Yasak nedeniyle de, halkımın da günahkâr duruma düşeceği korkusuyla, kendi içimde cezamı çekeceğim."

"Ama babam, yaptığınız öğrenildiği zaman, soyunuzdan geride bıraktıklarınızın başına neler gelebileceğini düşünüyor musunuz?"

"Bu bilinemez," dedi Amandil. "Ayrılışıma gizlice hazırlanacak ve gemilerimizin limanlarımızda her gün yaptığı gibi doğuya yelken açacağım; sonrasında, rüzgâr ve şans izin verirse, güneye ya da kuzeye yönelecek, ardından batıya döneceğim ve ne bulabileceğime bakacağım. Ama oğlum, sen ve dostlarına kendiniz için başka gemiler hazırlamanızı öğütlerim, yüreklerinizin ayrılmaya dayanamayacağı şeyleri de gemilere yükleyin; ve gemiler hazır olduğunda Rómenna limanında bekleyin, zamanınızın geldiğini anladığınızdaysa diğer insanlarınıza amacınızı anlatın ve doğuya doğru beni izleyin. Eğer biz bir süreliğine ya da kazanç için ayrılırsak, Amandil çok üzüldüğü tahttaki akrabamıza bundan böyle pek yakın olmayacak. Ama yanına pek çok insanı almak niyetinde olduğunu kimse bilmesin yoksa onun canı buna sıkılır, çünkü şimdi o planlarını yapmakta olduğu savaşla uğraşıyor ve toplayabildiği her güce ihtiyacı olacaktır. Gerçek Sadıklar'ı arayıp bul ve eğer gelmek isterlerse, bırak gizlice sana katılsınlar, daha sonra da tasarılarını onlarla paylaş."

"Peki plan ne olacak?" diye sordu Elendil.

"Savaşa katılmayacak ve izleyeceksiniz," diye yanıtladı Amandil. "Dönene kadar bundan başka bir şey söyleyemem. Ama büyük olasılıkla size yol gösterecek yıldız olmadan Yıldız Diyarı'ndan kaçacaksınız; çünkü diyar kirletilmiş olacak. Sevdiğiniz her şeyi kaybedecek ve yaşarken ölümü tadacak, başka bir yerlerde sürgün topraklarını arayacaksınız. Doğuda mı yoksa batıda mı olduğunu sadece Valar söyleyebilir."

Ardından Amandil, ölmekte olan biri gibi tüm ev halkına veda etti. "Çünkü iyice anlaşıldığı gibi beni bir daha asla göremeyeceksiniz; size çok

önceleri Eärendil'in yaptığı gibi işaretler gösteremem ama sizi yakında geleceğini bildiğimiz dünyanın sonuna hazır kıldım."

Denir ki Amandil, geceleyin küçük bir gemiyle yelken açtı, önce doğuya dümen kırdı, bir süre o yönde gidip ardından batıya döndü. Yanına yüreğine yakın üç hizmetkârını almıştı ve bir daha bu dünyada onlarla ilgili ne bir söz ne de bir işaret duyuldu, yazgılarıyla ilgili bir hikâye anlatılmadı, bir tahmin bile yoktu. İnsanoğlu ikinci kez böyle bir elçi tarafından kurtarılamayabilirdi, Númenór'un ihaneti kolay affedilecek bir şey değildi. Elendil babasının buyurduğu her şeyi yaptı, gemileri ülkenin doğu kıyısından denize açıldı; Sadıklar karılarını, çocuklarını, aile yadigarlarını ve birçok eşyayı gemilere yüklemişlerdi. Númenóreanların bilgelik günlerinde yarattıkları sayısız güzel ve güçlü şeyi yanlarına almışlardı, mücevherler, aletler, kırmızı ve siyahla yazılmış ilim ruloları. Eldar'ın armağanı olan Yedi Taş; ama Güzel Nimloth'un filizi genç ağaç Isildur'un gemisinde korunmaktaydı. Böylece Elendil kendisini hazır tuttu ve o günlerin şeytani işlerine karışmadı; gelmeyen bir işareti bekleyip durdu. Sonra gizlice batı kıyılarına giderek denizi gözledi, büyük bir keder ve özleyiş içindeydi, babasını çok seviyordu. Ama uzaktan gördüğü Ar-Pharazôn'un batı limanlarında toplanan donanması için hiçbir şey yapamadı. Daha eski zamanlarda Númenór adasının havası İnsanoğlu'nun ihtiyaçlarına ve zevkine uygundu: uygun mevsimlerde hatta kararında yağmur; güneş ışığı, bazen ılık bazen serin, denizden esen rüzgârlar. Rüzgâr batıdan estiğinde hava çoğuna geçici ama tatlı, yürek kaldıran, ölümlü kıyılarda adı olmayan ama hiç solmayan çayırlarda açan bir çiçek kokusuyla doluyormuş gibi gelirdi. Ama artık tüm bunlar değişmişti; gökyüzü karanlıktı, o günlerde yağmur ve dolu fırtınaları vardı, şiddetli rüzgârlar esiyordu; büyük Númenórean sık sık gemileri batarak limana dönemiyorlardı, Yıldız'ın yükselişinden bu yana üzerlerine böylesi bir keder çökmemişti. Gecenin içinde batıdan büyük bir bulut belirdi, kanatları kuzeyden güneye doğru uzamış bir kartal biçimindeydi; yavaşça korkunçlaşarak günbatımını örttü, Númenór'un üzerine en korkunç gece kapandı. Kartalların bazıları

kanatlarının altında yıldırımlar taşıyordu, deniz ve bulut arasında gök gürlemeleri yankılandı.

Sonra insanların korkusu büyüdü. "İşte Batı'nın Efendileri'nin Kartalları!" diye haykırdılar. "Manwë"nin Kartalları Númenór'un üzerine geldi!" Kartallar insanların yüzlerine doğru alçaldı. Bazıları bir süreliğine tövbe etti ama diğerleri yüreklerini daha da sertleştirdi, yumruklarını gökyüzüne doğru sallayıp dediler ki: 'Batı'nın Efendileri bize karşı komplo kurdular. Önce onlar saldırdı. Sonraki saldırı bizim olacak!" Bu sözler Kralın kendisi tarafından söylendi ama aslında Sauron tarafından tasarlanmıştı. Yıldırımlar daha da artarak insanları, tepelerin üzerinde, tarlalarda ve Şehrin sokaklarında katletti; ateşten bir ok Tapınak'ın kubbesine çarptı ve paramparça oldu, alevler içinde kaldı. Ama Tapınak dayanıklıydı, Sauron onun en tepesine çıkıp yıldırımlara meydan okuyarak dikildi, hiç zarar görmedi; o andan itibaren insanlar onu tanrı saydı, söylediği her şeyi yaptılar. Böylece son alamet geldiğinde kimse bunu dikkate almadı. Altlarındaki toprak sarsıldı, yeraltının gök gürlemesi gibi yükselen sesi denizin kükreyişiyle karıştı, Meneltarma'nın zirvesinden dumanlar yükseldi. Ama daha fazlası Ar-Pharazôn, donanmasını topladığında oldu. Númenórean gemileri ülkenin batısındaki denizin üzerini karartmıştı, bin adadan oluşmuş bir takımadaya benziyorlardı; gemilerinin direkleri dağların üzerindeki ormanlar, yelkenleri yayılmış bulutlar gibiydi; sancakları altın rengi ve siyahtı. Bütün bunlar Ar-Pharazôn'un bir sözünü bekliyordu; Sauron, Tapınak'ın en iç bölgesine çekildi ve insanlar yakması için ona kurbanlar getirdi. O vakit Batı'nın Efendileri'nin Kartalları, günbatımından çıkıp geldiler, sanki savaşacakmış gibi sıralanmışlardı ve sonu görüş uzaklığının ötesinde yok olan bir hat halinde ilerlediler; yaklaştıkça kanatları daha da açıldı, gökyüzünü kavradı. Arkalarında kalan Batı kıpkırmızı kesildi ve kartallar yüce bir öfkenin aleviyle yanıyorlarmış gibi parıldadılar, öyle ki tüm Númenór için için yanan bir ateş gibi aydınlandı; insanlar, yoldaşlarının yüzlerine baktılar ve onlara öfkeden kızarmışlar gibi göründü. Sonrasında Ar-Pharazôn yüreğini daha sertleştirdi ve kudretli gemisi Deniz Kalesi'ne, Alcarondas, çıktı. Geminin birçok

küreği, birçok direği vardı, altın rengi ve siyahtı; üzerine Ar-Pharazôn'un tahtı yerleştirilmişti. Ardından zırhını kuşanıp tacını taktı, sancağı yükseldi ve çapaların çekilmesi işaretini verdi; işte o anda Nümenor boruları gök gürleyişi gibi kükredi. Böylece Númenórean donanması Batı'nın tehtidine karşı yola çıktı; çok az rüzgâr vardı ama birçok küreğe, kamçı altında kürek çekecek güçlü kölelere sahiptiler. Güneş battı ve etrafı büyük bir sessizlik kapladı. Karanlık ülkenin üzerine çöktü, dünya ne olacağını beklerken deniz çok sakindi. Gemiler yavaş yavaş limanlarda gözleyenlerin görüşünden çıktılar, ışıkları sönükleşti ve gece onları yuttu; sabah hepsi gitmişti. Doğudan yükselen bir rüzgâr onları yavaşça uzaklaştırmıştı; Valar Yasağı'nı çiğnediler, Ölümsüzler'le savaşmak, Dünya'nın Sınırları içindeki sonsuz yaşamı onlardan geri almak için yasaklanmış denizlere yelken açtılar.

Ar-Pharazôn'un donanması engin denizlerden gelip, Avallóne'yi ve Eressëa adasını tamamen kuşattı; batan günün ışığı Númenóreanların bulutuyla kesildiğinde, Eldar ağlıyordu. Ar-Pharazôn sonunda Aman'a, Kutlu Diyar'a, Valinor sahillerine ulaşmıştı; hâlâ her şey sessizdi ve yazgı ipin uçundaydı. Ar-Pharazôn kararsızlığa kapıldı, nerdeyse geri dönecekti. Sessiz sahillere baktığında, ışıldayan Taniquetil'i gördüğünde yüreğine bir korku düşmüştü, kardan daha beyaz, ölümden daha soğuk, sessiz, değişmez ve îlüvatar'ın ışığının gölgesi kadar korkunçtu. Ama artık kibir onun sahibi olmuştu ve sonunda gemisini terk ederek kimsenin uğruna savaşmaması için bu diyarın kendisine ait olduğunu iddia edercesine kıyıda uzun adımlarla yürüdü. Númenórean ordusu Eldar'ın tamamen terk ettiği Tuna civarına kamp kurdu. Dağ'ın zirvesindeki Manwë, Ilúvatar'a seslendi, çünkü o zamanlar Valar, Arda'daki yönetiminlerini terk etmişlerdi. Ilúvatar kudretini gösterip dünyanın biçimini değiştirdi; Númenór ile Ölümsüz Topraklar arasında büyük bir uçurum açıldı ve sular içine doğru aktı, devasa çağlayanların gürültüsü ve dumanları gökyüzüne yükseldi, dünya sarsıldı. Bütün Númenórean gemileri dipsiz derinliklere gömüldü, boğuldular ve sonsuza dek yutuldular. Aman topraklarına ayak basan Ar-Pharazôn ve ölümlü savaşçılar yıkılan tepelerin altına gömüldüler: denir ki, Son Savaş'a ve Hüküm Günü'ne dek Unutulmuş Mağaralar'da hapis kalacaklardı.

Aman toprakları ve Eldar'ın Eressëa'sı sonsuza dek İnsanoğlu'nun ulaşabileceğinin ötesine çekildi. Ve Andor, Armağan Edilen Topraklar, Kralların Númenór'u, Eärendil Yıldızı'nın Elenna'sı tamamen yok oldu. Büyük yarığın doğusuna yakın olduğu için temelleri çöktü, yıkıldı ve karanlığın içinde yitip gitti, bir daha hiç var olmadı. Artık Yeryüzü üzerinde kötülüğün olmadığı bir zamanın anılarını koruyan tek bir yer kalmamıştı. Ilúvatar, Orta Dünya'nın batısındaki Büyük Denizleri ve doğusundaki Boş Toprakları düşündü, yeni topraklar ve yeni denizler yaratıldı; dünya küçüldü, çünkü Valinor ve Eressëa ondan alınıp, saklı şeyler diyarına getirilmişti.

İnsanoğlu'nun beklemediği bu yazgı, gemilerin ayrılışının otuz dokuzuncu gününde gerçekleşti. Meneltarma'dan birden ateş püskürdü, ardından güçlü bir rüzgâr, toprak karıştı, gökyüzü fırıl fırıl döndü, tepeler kaydı ve Númenór denize gömüldü, tüm çocukları, kadınları, bakireleri, kibirli hanımlarıyla; tüm bahçeleri, konakları, kuleleri, mezarları ve zenginlikleriyle, mücevherleri, dokumaları, boyanmış ve oyulmuş şeyleriyle, kahkahaları, sevinçleri ve müzikleriyle, bilgileri ve ilimleriyle; sonsuza dek yok oldular. Tüm bunların sonunda, yeşil, soğuk ve köpüklerle süslenmiş bir dalga yükselip toprakları aşarak gümüşten, fıldişinden ya da incilerden daha zarif olan Kraliçe Tar-Míriel'i koynuna aldı. Meneltarma'nın dik yollarını tırmanmaya çalışarak kutsal yere ulaşmak için çok geç kalmıştı; sular onu yutarken, çığlığı rüzgârın kükreyişinin içinde yitip gitti. Ama belki de Amandil, gerçekte Valinor'a ulaşmıştı ve Manwë duacısına kulak verdi; Valar'ın inayeti sayesinde Elendil, oğullan ve onların halkı o günün yıkımından esirgendiler. Çünkü Elendil, Kral'ın savaşa katılması için bulunduğu çağrıları reddederek Rómenna'da kalmıştı; Sauron'un askerlerinin kendisini yakalayıp Tapmak'ın ateşlerine sürüklemesinden kaçınmak için gemisiyle açılarak kıyılardan uzakta zamanı bekliyordu. Orada, denizin sonsuz boşluğa doğru akışının güçlü çekiminden aradaki topraklar tarafından korundu, ardından ilk şiddetli fırtınayı atlattı. Ama silip süpüren dalga ülkenin üzerinden aştığında, Númenór sarsılıp yıkıldığında o da sulara gömülecekti ve yok olup gitmenin acısı ona hafıfmiş gibi

göründü, hiçbir ölüm acısı o günün kayıplarından ve ıstırabından daha keskin o olamazdı; ama ulu bir rüzgâr onu aldı, İnsanoğlu'nun bildiği tüm rüzgârlardan daha vahşiydi, batıdan kükreyerek geliyordu ve gemilerini uzaklara sürükledi; yelkenlerini parçaladı, direklerini yıktı, mutsuz insanları sudaki samanlar gibi avladı. Orada dokuz gemiydiler: dördü Elendil'in, üçü Isildur'un ve ikisi Anârion'un; kıyametin alacakaranlığının kapkara fırtınasının önünden dünyanın karanlığına doğru kaçtılar. Derin sular altlarında kabaran bir öfkeyle yükseldi, zirveleri karlı dağlar gibi hareket eden dalgalar onları bulutların yıkıntılarının arasından taşıdılar ve günler sonra Orta Dünya kıyılarına fırlattılar. O zamanlar, tüm kıyılar ve batı dünyası yönündeki deniz bölgeleri büyük bir Eğişim geçirerek yıkıldı; çünkü denizler toprağı istila etmiş, sahiller yok olmuştu, kadim adalar gömüldü ve yeni adalar yükseldi; tepeler çöktü, nehirler tuhaf yollara dönüştü.

Elendil ve oğulları zaman içinde Orta Dünya'da krallıklar kurdular; ilimleri ve zanatları Sauron'un Númenór'a gelişinden öncesinin bir yansıması olduğu halde dünyadaki yabani insanların gözünde çok büyüktü. Sonraki çağlarda Elendil'in varislerinin ilimlerdeki başarıları ve Sauron'la hâlâ bitmeyen çekişmeleriyle ilgili çok şey konuşuldu.

Sauron, Valar'ın gazabından, Eru'nun denizin ve toprağın üzerine yaydığı hükümden çok korktu. Bu onun beklediğinden çok büyüktü, o sadece Númenóreanların ölmesini ve kibirli krallarının yenilgisini umuyordu. Sauron, Tapınak'ın ortasındaki kara koltuğunda otururken, Ar-Pharazôn'un borularının savaş için çaldığını duyduğunda gülmüştü; fırtınanın gök gürlemelerini duyduğunda yeniden güldü; Edain'den sonsuza dek kurtulduğunu, artık dünyada neler yapabileceğini düşünerek üçüncü kez güldü, neşesinin tan ortasındayken koltuğu ve tapınağı dipsiz derinliğe gömüldü. Ama Sauron, içinde büyük bir kötülüğü geliştirdiği ve bir daha asla İnsanoğlu'nun gözüne hoş görünmeyeceği bu biçime bürünmüş olsa da ölümlü bir beden değildi; ruhu derinliklerden yükseldi, bir gölge, kara bir rüzgâr olarak denizin üzerinden geçerek Orta Dünya'ya, Mordor'a, evine döndü. Barad-dûr'da, yüce Yüzük'ünü yeniden taktı, yeni bir kılığa

bürünene, bir kötülük ve nefret görüntüsünü görünür yapana dek, karanlık ve suskun bir şekilde orada oturdu; Korkunç Sauron'un Gözü'ne çok az kişi dayanabilecekti.

Ancak burada tümü anlatılmış olan öykü, Númenór'un Sulara Gömülüşü hikâyesine alınmamıştır. Hatta o diyarın adı bile yok olup gitmişti ve İnsanoğlu bundan sonra, ne Elenna, ne geri alınan Armağan Andor, ne de dünyanın sınırlarındaki Númenóre hakkında konuşmadı; ama denizin kıyılarındaki sürgünler, gönüllerindeki arzuyla yüzlerini Batı'ya çevirdiklerinde, dalgalara gömülen Mar-nu-Falmar hakkında konuştular, Eldarin dilinde Atalante denilen Akallabęth, Yıkılış hakkında. Sürgünler arasında birçok insan, Gökyüzü Sütunu Meneltarma'nın zirvesinin sonsuza dek suların içine gömülmediğine, engin suların içinde kaybolmuş küçük bir ada gibi yeniden dalgaların üzerine yükseldiğine inanıyorlardı; çünkü orası kutsanmış bir yerdi, Sauron döneminde bile kirletilememişti. Ve Eärendil'in soyundan gelen bazıları daha sonra onu arayıp duracaklardı, çünkü eskinin keskin bakışlı insanlarının Meneltarma'dan baktıkları zaman Ölümsüz Topraklar'ın parıltısını görebildikleri, ilim efendileri arasında konuşulurdu. Yıkımın ardından bile, dünyanın değiştiğini bildikleri halde Dúnedain'in kalpleri hâlâ batıya dönüktü ve şöyle demekteydiler: "Avallónë, Yeryüzü'nden yok oldu, Aman Diyarı uzaklaştırıldı ve şu anki karanlığın dünyasında onlar bulunamaz. Ama bir zamanlar vardılar, bu yüzden, gerçek varlık ve dünyanın tasarlandığı ilk tam biçimi içinde hâlâ varlar." Dúnedain ve hatta ölümlü İnsanoğlu bile, çok kutlu olsalar da, bedenlerinin yaşamlarından çok diğer zamanlara baktılar; ve sürgünlerinin gölgesinden kaçarak, ölmeyen ışığı bir şekilde görmeyi arzuladılar; çünkü ölüm düşüncesinin kederi onları denizin derinliklerine dek izliyordu. Böylece aralarındaki büyük denizciler, Meneltarma Adası'nı bulmak umuduyla boş denizleri hâlâ arayıp duruyorlardı ve bazı şeylerin izlerini gördüler. Ama onu bulamadılar. Uzaklara yelken açanlar, sadece yeni diyarlara varabildiler ve onların da ölüme mahkûm edilmiş eski topraklara benzediğini gördüler. En uzaklara yelken açanlarsa Dünya'nın etrafında bir tur attılar, sonunda yorgun bir şekilde başladıkları yere geri döndüler; ve şöyle dediler: Artık

tüm yollar dönmekte." Böylece daha sonraki günlerde, gemi yolculuklarının, ilmin ve yıldız biliminin gösterdiklerine bakarak, İnsanoğlu kralları dünyanın gerçekte yuvarlak olduğunu öğrenmişlerdi; ama halâ Eldar'ın eğer yapabilirse, ayrılıp Kadim Batı'ya ve Avallónë'ye gitme izinleri vardı. Bu yüzden İnsanoğlu'nun ilim efendileri der ki, bir Doğru Yol hâlâ var olmalı ve izinleri olanlar onu bulabilmeli.Onların öğretilerine göre, yeni dünya zayıflarken, eski yol ve Batı'nın anısının patikası, solunabilir ve uçulabilir havanın (artık dünya büküldüğüne göre onlar da bükülmüştü) içinden geçen görünmez, görkemli bir köprü olarak uzayıp gidecek ve hiçbir bedenin yardımsız aşamayacağı Ilmen'i katederek Yalnız Ada, Tol Eressëa'ya ve belki daha da öteye, Valar'ın hâlâ oturup dünyanın hikâyesinin gelişimini izlediği Valinor'a dek uzanacaktı. Denizin kıyılarında yaşayanlar arasında, yazgıları ya da Valar'ın yardım ve desteğiyle Doğru Yol'a girerek dünyanın yüzünü altlarında batarken gören ve böylece, Avallónë'nin ışıklı rıhtımlarına ya da daha doğrusu Aman'ın sınırındaki son kumsallara ulaşan, ölmeden önce korkutucu ve güzel Beyaz Dağ'a doğru bakan ümitsiz denizciler ve insanlarla ilgili masallar, söylentiler duyulmaya başladı.

GÜÇ YÜZÜKLERİ'NE VE ÜÇÜNCÜ ÇAĞ'A DAİR

Çok eskiden Beleriand'da yaşayan Sindar halkı tarafından Gorthaur diye anılan Sauron adlı bir Maia vardı. Arda'nın başlangıcında Melkor onu baştan çıkararak kendisine bağladı ve böylece Düşman'ın hizmetkârlarının en kudretlisi ve en güveniliri oldu, üstelik birçok biçime bürünebildiği için de en tehlikelisiydi, isterse, en uyanıkları bile aldatabilecek kadar soylu ve güzel görünebiliyordu.

Thangorodrim yıkılıp, Morgoth devrildiğinde Sauron yeniden en aydınlık rengine bürünüp yaptığı bütün şeytani işler için tövbe ederek Manwë'in habercisi Eönwë'ye boyun eğdi. Bazıları başlangıçta bunun bir aldatmaca olmadığını, Morgoth'un yenilişi ve Batı'nın Efendileri'nin büyük gazabı yüzünden korkup dehşete kapılarak gerçekten pişman olduğunu düşünmüştü. Ama onu bağışlamak Eönwe''nin kudreti içinde değildi ve Sauron'a Aman'a dönmesini emretti, orada Manwë tarafından yargılanacaktı. Sauron utanç içindeydi, küçük düşmüş bir şekilde geri dönmeye, Valar'ın hükmünü kabullenmeye gönülsüzdü, hüküm iyi niyetini kanıtlamak için uzun bir kölelik olabilirdi; çünkü Morgoth'un iradesi altındayken kudreti çok büyüktü. Böylece Eönwë''nin ayrılışının ardından Orta Dünya'da gizlendi; üzerinde Morgoth'un bağları çok lu olduğu için yeniden kötülüğe gömüldü.

Ulu Savaş ve Thangorodrim'in yıkılışının kargaşası sırasında yeryüzünde güçlü değişimler oldu ve Beleriand yıkılıp harabeye dönüştü; kuzeyinde ve batısında birçok diyar Büyük Deniz'in sularına gömüldü. Doğuda, Ossiriand'da, Ered Luin dağlan yarıldı, aralarında büyük bir boşluk oluştu ve denizin suları körfezden içeriye aktı. Lhûn Nehri yatağını değiştirip körfeze doğru aktı ve orası Lhûn Körfezi diye isimlendirildi. O topraklar eskiden Noldor tarafından Lindon diye isimlendirilmişti ve bu

isim sonraki zamanlara da taşındı; Eldar'ın büyük bölümü hâlâ orada yaşıyordu, uzun süredir uğraşıp savaştıkları Beleriand'ı terk edip gitmeye gönülsüzdüler ve ayrılamıyorlardı. Fingon oğlu Gil-galad onların kralıydı ve Denizci Eärendil'in oğlu, Númenór'un ilk kralı Elros'un kardeşi olan Yarı Elf Elrond onun yanındaydı.

Elfler, Lhûn Körfezi'nin kıyılarına limanlarını inşa ederek Mithlond diye isimlendirdiler; barınma koşulları iyi olduğu için orada pek çok gemi bulundurdular. Eldar, Dünya'nın karanlık günlerinden kaçarken sık sık Gri Limanlar'dan yelken açmışlardı; çünkü Valar'ın esirgemesiyle, İlkdoğanlar eğer isterlerse Doğru Yol'u izleyerek Eressea'daki akrabalarının yanına ve kuşatan denizlerin ardındaki Valinor'a dönebiliyorlardı.

O çağda Ered Luin dağlarını aşarak daha içerideki diyarlara doğru ilerlemiş bir Eldar grubu da vardı. Onların büyük bölümü Doriath ve Ossiriand'dan kurtulan Teleri halkıydı; ve orada, yüreklerinde daima özlem duydukları denizden çok uzaklarda, ormanların içinde ve dağlarda, Orman Elflerinin arasında krallıklar kurdular. Sadece Ered Luin'in ötelerine yerleşen Noldor ırkından gelen Elfler, İnsanların Hollin diye andığı Eregion'da uzun ömürlü krallıklar kurabildi. Eregion, Cücelerin Khazad-dûm dedikleri büyük kentlerinin yakınındaydı, ki orasını Elfler önce Hadhodrond, daha sonra da Moria diye isimlendirecekti. Elf şehri Ost-inEdhil ile Khazad-dûm'un batı kapısı arasında geniş bir yol uzamaktaydı, Cüceler ve Elfler arasında, her iki halkın da zenginleşmesini sağlayan ve daha önce hiçbir yerde görülmemiş bir dostluk kurulmuştu. Eregion'da Gwaith-i-Mirdain'in, Mücevher Yapan Halk'ın zanaatkarları, ustalıkta Feanor'un yaptıklarının dışında yapılmış her şeyi aşmışlardı; aslında içlerinde en yeteneklisi, Quenta Silmarillion'da. anlatıldığı gibi babasına yabancılaşıp ondan uzaklaşan, Celegorm ve Curufın'in sürülmesine rağmen Nargothrond'da kalmayı seçen Curufîn oğlu Celebrimbor'du.

Orta Dünya'nın her yerinde uzun yıllar boyunca barış hüküm sürdü; ama Beleriand halkının yaşadığı yerler dışında toprakların büyük bölümü vahşi ve ıssızdı. Aslında, Deniz'den çok uzaktaki bu engin topraklarda

özgürce dolaştıkları sayısız yıllar boyunca yaptıkları gibi birçok Elf yaşıyordu; ama onlar Avari'ydi ve Beleriand'da olanlar onlar için söylenti, Valinor ise sadece belirsiz bir isimdi. Güneyde ve doğunun uzaklarında İnsanoğlu çoğaldı; aralarından çoğu, Sauron iş başında olduğu için kötülüğe yeniden döndü. Dünyanın viraneliğini gören Sauron, yüreğinin içinde, Valar'ın Morgoth'u bozguna uğratmalarının ardından Orta Dünya'yı yeniden unuttuğunu düşünüyordu; ve kibiri hızla büyüdü. Eldar'a nefretle bakıyor, gemileriyle Orta Dünya'nın sahillerine gelen Nûmenor İnsanlan'ndan korkuyordu; böylece, uzun süre boyunca kafasındaki düşünceleri ve yüreğinde şekillendirdiği karanlık tasarılarını gizledi. Yeryüzü'nde en kolay hükmedebildiği halkın İnsanoğulları olduğunu kavradı; Elfleri kandırıp hizmetine sokabilmesi için uzun süre uğraşması gerekiyordu, ama İlkdoğanlar'ın daha güçlü olduklarını biliyordu; bu nedenle onların aralarında her yere girdi, rengi hâlâ aydınlık ve bilgeydi. Yâlnızca Lindon'a gitmedi, çünkü Gil-galad ve Elrond ondan, onun aydınlık görünüşünden şüpheleniyorlardı, aslında kim olduğunu bilmeseler de topraklarına sokmayacaklardı. Diğer her yerdeki Elfler onu memnuniyetle karşıladı, içlerinden çok azı Lindon'dan gelip dikkatli olmalarını buyuran habercilere kulak verdi; Sauron kendisine Armağanlar Efendisi, Annatar, ismini vermişti ve başlangıçta onun dostluğundan çok yararlandılar. Onlara şöyle dedi: "Yazık, yücelerin güçsüzlüğüne! Gil-galad kudretli bir kraldır ve Efendi Elrond, tüm ilimlerde bilgedir ama çalışmalarımda bana yardımcı olmuyorlar. Diğer ülkelerin kendilerininki kadar mutlu olmasını görmeyi arzu etmiyorlar mı? Neden Elfler burasını Eressëa, hayır hatta Valinor kadar aydınlık yapabilecekken, Orta Dünya sonsuza dek virane ve karanlık kalsın? Siz bir daha oraya dönmeyeceksiniz, anladığım kadarıyla Orta Dünya'yı siz de en az benim kadar seviyorsunuz. Öyleyse buranın zenginleşmesi, Deniz'in ötesindekilerin sahip olduğu güç ve bilgeliğin zirvesine uzak kalmış tüm Elf soylarının yükselmesi için birlikte çalışmak bizim görevimiz değil mi?"

Sauron'un öğütleri en çok Eregion'da memnuniyetle karşılandı, çünkü Noldor daima, bu diyarda ürettiklerinin inceliğinin ve becerinin çoğalmasını

arzulamıştı. Bunun da ötesinde Batı'ya dönmeyi reddettikleri için yüreklerinde huzur yoktu ve aslında hem sevdikleri Orta Dünya'da kalmak hem de geride bıraktıkları şeylerin mutluluğunu yaşamak istiyorlardı. Böylece Sauron'a kulak verdiler ve bilgisi engin olduğu için ondan çok şey öğrendiler. O günlerde Ost-in-Edhil demircileri, daha önce yarattıkları her şeyi aştılar; Güç Yüzükleri'ni yaptılar. Ama Sauron onların işlerine rehberlik ediyordu, yaptıkları her şeyden haberdardı, çünkü Elfleri boyunduruk altına alıp kendi gözetiminde tutmayı arzuluyordu. Elfler birçok yüzük yaptı; ama Sauron gizlice, diğer tüm yüzüklere hükmedecek olan Tek Yüzük'ü yaptı ve diğerlerinin gücü ona bağlıydı, tümüyle ona mahkûmdular, o var olduğu sürece yaşayacaklardı. Sauron'un gücünün ve iradesinin çoğu Tek Yüzük'e geçti; çünkü Elf yüzükleri çok güçlüydü ve onları yönetebilecek bir şeyin baskın bir etkisi olmalıydı. Sauron, Gölge Diyarı'ndaki Ateş Dağı'nda yüzüğü dövdü. Tek Yüzük'ü taktığında daha küçük yüzüklerin yaptıkları şeylerin anlamını kavrayabiliyor, onları takanların bütün düşüncelerini görüp yönetebiliyordu.

Elfler bu kadar kolayca yakalanamazlardı. Sauron, Tek Yüzük'ü parmağına taktığı anda varlığının farkına vardılar; onu tanıyorlardı, kendilerinin ve tüm yaptıklarının efendisi olacağını kavramışlardı. Kızgınlık ve korku içinde yüzüklerini çıkardılar. Sauron düşüncelerinin açığa çıktığını, Elflerin aldanmadığını anladığında öfkeyle doldu; onlara karşı açıkça savaş açtı, Elf demircilerinin kendi bilgisi ve öğütleri olmadan yüzükleri yapamayacağını söyleyerek bütün yüzüklerin kendisine verilmesini istedi. Ama Elfler ondan kaçtı; yüzüklerinin üç tanesini kurtarıp uzaklaştırdılar, sakladılar. Üç, en son yapılan en büyük güce sahip yüzüklerdi. Narya, Nenya ve Vilya diye isimlendirilmişlerdi, Ateş Yüzüğü, Su ve Hava Yüzükleri, üzerlerine yakut, serttaşı[(1)] ve safir oturtulmuştu; Sauron Elf yüzükleri içinde en çok bunlara sahip olmayı istiyordu, onlara sahip olan on yıllan görebilecek ve dünyanın yıpratmasını geciktirebilecekti. Ama Sauron onları bulamadı, çünkü yüzükler onları gizleyip Hükmeden Yüzük Sauron'un elindeyken onları asla kullanmayacak olan Bilgeler'in ellerine verilmişti. Böylece Üç, kirlenmemiş olarak kaldı,

çünkü onları Celebrimbor tek başına dövmüş ve Sauron onlara asla dokunamamıştı; ama yine de Tek'e bağlıydılar.

(1)-Metis baskısı Yüzüklerin Efendisine uyarak bu sözcüğü kullandık; J. R. R Tolkien ise "adamant" (sert ve delinmez madde) sözcüğünü kullanıyor, yhn.

O andan itibaren Sauron ile Elfler arasındaki savaş hiç bitmedi; Eregion yakılıp yıkıldı, Celebrimbor katledildi, Moria'nın kapıları kapandı. İnsanların Yarmavadi adını verdiği Imladris denilen kale ve sığınak, Yarı Elf Elrond tarafından o günlerde kuruldu; ve uzun süre varlığını korudu. Ama Sauron geri kalan tüm Güç Yüzükleri'ni elinde topladı; kendi egemenliği altına almak umuduyla, kendi soylarının sahip olduğundan daha fazla gizli güç arzulayan Orta Dünya halklarına yüzükleri dağıttı. Cücelere yedi yüzük verdi; ama iradesine boyun eğmeye diğerlerinden daha hazır olduğunu ispatlayan İnsanoğlu'na dokuz yüzük verdi. Yapımlarında payı olduğu için daha kolay bir şekilde tüm yüzükleri yönetip bozdu, yüzükler lanetlendi ve sonunda onları kullanan herkese ihanet etti. Cüceler daha sert ve ehlileştirilmesi daha zor görünüyordu; başkalarının egemenliğine katlanamayacak gibiydiler, ne kalplerindeki düşüncelerin iç yüzünü kavramak ne de gölgeye dönüp dönmeyeceklerini anlamak kolaydı. Cüceler yüzükleri sadece servet elde etmek için kullandı; öfke ve kontrolsüz servet edinme hırsı yüreklerini tutuşturdu, bunda Sauron'un işine yarayacak kadar kötülük vardı. Denir ki, eskinin Cüce Kralları'nın Yedi Yığını'nın her birinin oluşumunda bir altın yüzük vardır; ama bütün bu hazine yığınları çok önceleri yağmalanmış, Ejderler hepsini yiyip yutmuş, Yedi Yüzük ateşler arasında yok olup gitmiş ama bazılarını Sauron kurtarmıştı.

İnsanoğlu kolaylıkla tuzağa düşebildiğini kanıtlamıştı. O günlerde Dokuz Yüzük'ü kullananlar giderek güçlendiler, eskinin kralları, büyücüleri ve savaşçıları oldular. Zaferler ve büyük servetler kazandılar ama yüzükler onların felaketleri oldu. Sahip oldukları sonsuz yaşam sonunda onlara dayanılmaz gözükmeye başladı. Eğer isterlerse, güneşin altındaki bu dünyada, bütün gözlere görünmeden yürüyebilir ve ölümlü insanoğluna

görünmez olan her şeyi görebilirlerdi; ama sık sık hayaletler ve Sauron'un görüntüleri olarak görülürlerdi. Ve birer birer, er ya da geç, başlangıçtaki isteklerinin iyi ya da kötü oluşuna, doğuştan gelen güçlerine göre taktıkları yüzüğün kölesi haline geldiler, Sauron'un taktığı Tek'in egemenliği altına girdiler. Hükmeden Yüzük'ü takanı korumak için sonsuza dek görünmez oldular, böylece gölgeler krallığına girdiler. Onlar artık Yüzüktayfları'ydı, Nazgûl, Düşman'ın en korkunç hizmetkârları; karanlık onların yanında ilerledi, ölümün sesiyle haykırdılar. Artık Sauron'un hırsı ve kibiri hiçbir sınır tanımayacak kadar artmıştı, kendisini Orta Dünya'daki her şeyin efendisi yapmaya karar verdi, Elfleri yok etmeye, eğer yapabilirse Númenór'u yıkmaya. Ne özgürlüğe ne de rekabete tahammülü vardı ve kendisini Dünya'nın Efendisi diye isimlendirdi. İnsanoğlu'nun gözlerine nazik ve bilge görünmek istediği zaman onları aldatmak için hâlâ bir maskeye bürünebiliyordu. Ama eğer işe yarayacaksa, güç ve korkuyla hükmetmeyi tercih ediyordu; gölgesinin tüm dünyaya yayılmakta olduğunu kavrayanlar, ondan Kara Efendi diye bahsettiler, Düşman diye isimlendirdiler; yeryüzünde ve yeraltında Morgoth'un döneminden kalan tüm şeytani varlıkları yönetimi altında yeniden bir araya topladı, orklar onun idaresindeydi ve sinekler gibi çoğaldılar. Böylece Elflerin Kaçış Günleri dediği Kara Yıllar başladı. O günlerde Orta Dünya Elflerinin çoğu Lindon'a kaçtı ve oradan denizleri aşıp bir daha asla geriye dönmediler; çoğu da Sauron ve hizmetkârları tarafından yok edildi. Ama Lindon'da Gilgalad hâlâ güçlüydü ve şimdilik Sauron Ered Luin dağlarını aşarak Limanlar'a saldırmaya cesaret edemiyordu; ve Gil-galad Nûmenöreanlardan yardım alıyordu. Diğer her yerde Sauron saltanat sürdü, özgür kalabilenler ormanların ve dağların korunaklı yerlerine sığındılar, ama korku peşlerini asla bırakmadı. Doğuda ve güneyde nerdeyse tüm İnsanlar onun egemenliği altına girmişlerdi, insanların o günlerde güçleri çoğalmıştı, birçok şehir ve taş duvarlar inşa ettiler, demirle silahlanmışlardı, savaşta kalabalık ve vahşiydiler. Onlar için Sauron hem kral hem de tanrıydı; yaşadığı yeri ateşle kuşattığı için ondan fazlasıyla korkuyorlardı. Uzun bir bekleyişin ardından Sauron'un batı topraklarına yaptığı istila geldi. Akallabęth'te anlatıldığı gibi Nûmenor'un kudretiyle karşılaştı. Krallıklarının zirvelerinde olan

Nûmenöreanlarm gücü ve görkemi öyle büyüktü ki Sauron'un hizmetkârları onlara karşı dayanamazdı; ve Sauron zorla elde edemediğini kurnazlıkla başarmayı umdu, bir süre için Orta Dünya'yı terk ederek Kral TarCalion'un rehinesi olarak Númenór'a gitti. Sonunda kurnazlığıyla halkının çoğunun kalbini bozana dek orada yaşadı, onları Valar'la savaşa soktu, böylece uzun zamandır arzu ettiği yıkıma sürükledi. Ama yıkım onun öngördüğünden daha korkunçtu, çünkü kızdıklarında Batı'nın Efendileri'nin kudretinin nasıl olduğunu unutmuştu. Dünya yıkıldı, ülkeler yutuldu, denizler toprağın üzerine yükseldi ve Sauron dipsiz uçuruma yuvarlandı. Ama ruhu yükselerek bir yurt aramak için kara bir rüzgârla Orta Dünya'ya kaçtı. Orada, yokluğunda geçen yıllarda Gil-galad'ın kudretini daha da artmış buldu, artık kuzeyde ve batıda geniş diyarlara yayılmıştı, Puslu Dağlar'ın ve Ulu Nehir'in ötesine geçmiş, hatta Ulu Yeşilorman'ın sınırlarına dek uzanmış, bir zamanlar kendisinin güvenle yaşadığı güçlü topraklara çok yaklaşmıştı. Ardından Sauron, Kara Diyar'daki kalesine çekildi ve savaş planları kurdu.

Akallabęth'te söylendiği gibi o zamanlar yıkımdan kurtulan Nûmenöreaniar doğuya kaçmışlardı. Reisleri Uzun Elendil ile oğulları Isildur ve Anârion'du. Onlar Elros'un soyundan geliyorlardı, Kral'ın akrabalarıydılar ama Sauron'u dinlemeye gönülsüzdüler ve Batı'nın Efendileri'yle savaşmayı reddetmişlerdi. Yıkım gelmeden kısa süre önce, kendilerine sadık kalanları gemilerine doldurup Nûmenor topraklarını terk ettiler. Onlar güçlü adamlardı, gemileri de kuvvetli ve uzundu ama şiddetli fırtınalar onları yakaladı, su dağları onları bulutlara değin yükseltti ve fırtına kuşları gibi Orta Dünya'ya kondular. Dalgalar Elendil'i, Lindon topraklarına sürükledi, orada Gilgalad tarafından dostça karşılandılar. Oradan Lhûn Nehri'ni aştılar ve Elendil, Ered Luin'in ardındaki bölgede krallığını kurdu, halkı Lhûn ve Baranduin nehirleri boyunca Eriador'un birçok yerine yerleşti; ama başkentleri Nenuial Gölü'nün sularının kıyısındaki Annúminas'tı. Númenóreanlar, Kuzey Yaylaları üzerindeki Fornost'a, Cardolan'a ve Rhudaur tepelerine de yerleştiler; kulelerini Emyn Beraid ile Amon Sûl üzerinde yükselttiler; oralardan geriye birçok mezarlık

ve yıkıntılar kaldı ama Emyn Beraid kuleleri hâlâ denize doğru bakmaktadır.

Isildur ve Anârion güneye doğru sürüklenmiş, sonunda gemilerini, Rhovanion'dan doğup, Belfalas Körfezi'nde batı denizine akmakta olan Ulu Nehir Anduin'e getirmişlerdi; o topraklarda daha sonra Gondor diye isimlendirilen bir krallık kurdular, oysa Kuzey Krallığı'nın adı Arnor'du. Çok eskiden, Númenór denizcileri güçlü oldukları dönemde, Kara Diyar'daki Sauron, doğuda çok yakınlarında olmasına rağmen Anduin'in ağzına bir liman ve güçlü yerleşim yerleri inşa etmişlerdi. Zaman içinde bu limana sadece Númenór Sadıkları gelecekti, bu yüzden bölgenin kıyılarına yerleşmiş olan halkın nerdeyse tamamı Elf Dostları'ydı ve Elendil'i seviyordu, böylece onun oğullarını sevgiyle karşıladılar. Güneyde kurulan bu krallığın başkenti ortasından Ulu Nehir'in aktığı Osgiliath'dı; Númenóreanlar oraya koca bir köprü yapmışlardı, seyredilmesi harika taş evler ve kuleler, denizin açıklarından kentin rıhtımlarına gelen uzun gemiler. Başka güçlü kaleler de inşa ettiler: doğuda, Mordor'a karşı bir tehdit olarak, Gölge Dağları'nın üzerinde bir yamaca Doğan Ay Kulesi, Minas Ithil; ve batıda, vadilerden gelecek yabani insanlara karşı bir kalkan olarak, Mindolluin Dağı'nın eteklerine Batan Güneş Kulesi, Minas Anor. Minas Ithil, Isildur'un eviydi, Minas Anor ise Anârion'un, krallığı aralarında paylaşmışlardı ve tahtları Osgiliath'ın Büyük Salonu'nda yan yana duruyordu. Bunlar, Númenóreanların Gondor'daki ana yerleşim yerleriydi, ama kudretli dönemlerinde ülkelerine başka hayranlık verici ve güçlü şeyler de inşa etmişlerdi, Argonath'ta, Aglarond'da ve Erech'te; kırılmaz taştan yapılan Orthanc'ın bulunduğu ve İnsanların Isengard dediği Angrenost'ta. Sürgünler, yanlarında Nûmenor'dan sayısız güçlü ve harika hazineler, değerli aile yadigârları getirmişlerdi; bunlar arasında en ünlüleri Yedi Taş ve Ak Ağaç'tı. Ak Ağaç, Nümenor'daki Armenelos kentinde, Kralın bahçelerinde büyüyen Güzel Nimloth'tan, Sauron tarafından yakılışının kısa süre öncesinde alınan bir meyveden üretilmişti; ve Nimloth da Tirion Ağacı'nın soyundan geliyordu ki o da Yavanna'nın Valar diyarında büyüttüğü Ağaçların En Yaşlısı Ak Telperion'un bir görüntüsüydü. Ağaç,

Eldar'ın ve Valinor'un ışığının anıtı olarak Minas Ithil'e, Isildur'un evinin Önüne dikildi, çünkü yıkımdan önce meyveyi o alıp korumuştu; ama Taşlar paylaştırıldı. Üçünü Elendil aldı, oğulları da ikişer tane. Elendil'in aldıkları Emyn Beraid ve Amon Sûl üzerindeki kulelere yerleştirildi ve Annûminas kentine. Oğullarında kalanlar Minas Ithil, Minas Anor, Orthanc ve Osgiliath'daydı. Bu Taşlar'a bakan, çok uzaklardaki şeyleri, onların içinde görebilirdi. Büyük bölümü sadece bir başka Taş'ın yakınındaki şeyleri gösterirlerdi, çünkü Taşlar birbirlerini çağırırlardı; ama iradesi ve düşünceleri güçlü olanlar onlarla nereye bakarlarsa görebilirlerdi. Böylece Númenóreanlar, düşmanlarının gizli kalmasını istediği birçok şeyin farkına varabilmişler ve kudretli günlerinde çok az şey onların dikkatinden kaçabilmişti.

Denir ki, Emyn Beraid kuleleri gerçekte Númenór Sürgünleri tarafından inşa edilmemiştir, onlar Gil-galad tarafından dostu Elendil için yükseltilmiştir; ve Emyn Beraid'in Gören Taşı, kulelerin en uzunu olan Elostirion'a yerleştirilmişti. Orasını Elendil onaracak, üzerine sürgünlük hasreti çöktüğünde oraya çıkıp ayıran denizlere bakıp duracaktı; ve inanılır ki, böylece çok uzakları hatta Eressea üzerindeki Avallöne Kulesi'ni bile görebiliyordu, o kuleye Yöneten Taş yerleştirilmişti ve hâlâ oradaydı. Bu taşlar, Sauron'un gölgesinin altındaki diyara artık daha fazla gelemeyen Eldar tarafından, Elendil'in babası Amandil'e, karanlık günlerinde Nûmenor'lu Sadıklar'a rahatlık sağlaması için armağan olarak verilmişti. Taşlar, palantíri diye anılırdı, yani uzaklara bakan; ama bu Orta getirilenler çağlar önce kaybolup gidecekti.

Böylece Númenór Sürgünleri, Arnor ve Gondor'da krallıklarını kurdular; ama çok fazla yıl geçmeden anlaşıldı ki düşmanları Sauron da dönmüştü. Anlatıldığı gibi Gölge Dağlan'nın, Ephel Dûath, ardındaki kadim krallığı Mordor'a gizlice dönmüştü ve o topraklar Gondor'un doğu sınırındaydı. Orada Gorgoroth yaylasının üzerine inşa ettiği büyük ve güçlü kalesi Kara Kule, Baraddûr vardı; orada Elflerin Orodruin diye isimlendirdikleri ateşli bir dağ vardı. İşte doğrusu Sauron uzun yıllar önce oraya bu yüzden yerleşmişti, çünkü büyücülük ve demir dövme işlerinde

kullandığı ateş, orada yeryüzünün kalbinden fışkırıyordu; Sauron, Mordor Diyarı'nın ortasında Hükmeden Yüzük'ü şekillendirmişti. Şimdiyse orada kendisine yeni bir biçim yaratana dek karanlığın içine oturup derin düşüncelere dalmıştı; ve yeni biçimi korkutucuydu, çünkü Númenór'un sulara gömülüşü sırasında dipsiz uçuruma yuvarlandığı zaman aydınlık görünüşü sonsuza dek ondan ayrılmıştı. Şimdi Ulu Yüzük'ü yeniden takmış, kendini güçle örtmüştü; Sauron'un Gözü'nün kötülüğüne Elf ve İnsanların en güçlüleri bile zor dayanabilirdi.

Sauron artık Eldar ve Batıil İnsanları'na karşı savaşa hazırlanıyordu, Dağ'ın ateşleri yeniden uyanmıştı. Böylece, uzaklardaki Orodruin'in dumanları görüldüğünde anlaşıldı ki Sauron dönmüştü ve Númenóreanlar dağı Kıyamet Dağı, Amon Amart diye yeniden isimlendirdiler. Sauron, doğudaki ve güneydeki hizmetkârlarını bir araya getirerek büyük bir güç topladı; onların arasında Númenór'un soylu ırkından gelenler de az değildi. Çünkü Sauron'un ülkelerindeki konukluğu döneminde halkın hemen hemen tamamının yürekleri karanlığa dönmüştü. Böylece o günlerde doğuya yelken açan, kaleler kurarak kıyılara yerleşenler onun iradesine boyun eğmeye zaten hazırdı ve Orta Dünya'da memnuniyetle ona hizmet etmeyi sürdürdüler. Onlar Gil-galad'ın gücü yüzünden, çok uzaklardaki güney diyarlarına yerleşen kaçaklardı, kudretli ve kötü efendilerdi; yine de aralarından iki kişi orada kaldı, Anduin'in ağızlarının ötesinde Mordor'un güneyindeki geniş topraklara yerleşmiş güçlü, zalim bir halk olan Haradrim arasında güç kazanan Herumor ve Fuinur. Kendi zamanının geldiğini düşünen Sauron, yanında büyük bir güçlü Gondor krallığına saldırdı, Minas Ithil'i ele geçirip orada büyüyen Isildur'un Ak Ağacı'nı yok etti. Ama Isildur, yanına Ağaç'ın bir fidesini alarak, karısı ve oğullarıyla birlikte kaçmıştı, gemisine binip Nehir'den aşağıya ilerleyerek Andiun'in ağızlarından yelken açarak Elendil'i aramaya gitti. Bu arada Anârion, Osgiliath'ı Düşman'a karşı savunmuş ve bir süre için onu dağlardan geriye püskürtmüştü; ama Sauron güçlerini yeniden bir araya topladı ve Anârion, yardım gelmeden krallığının onun karşısında uzun süre dayanamayacağını biliyordu.

Elendil ve Gil-galad birlikte divan topladılar, çünkü artık Sauron'un çok güçlendiğini, karşısına birlik olarak çıkmazlarsa, onun teke tek savaşlarda tüm düşmanlarını yenebileceğini anlamışlardı. Böylece Son İttifak diye anılan bu Birlik'i kurdular, Elfler ve İnsanlardan büyük bir ordu oluşturarak Orta Dünya'nın doğusuna doğru yürüyüşe geçtiler; ve bir süre için Imladris'de durdular. Denir ki, orada birleşen bu ordu, o ana kadar Orta Dünya'da görülen herhangi bir ordudan daha gösterişli ve güzeldi, Thangorodrim'e yürüyen Valar ordusundan beri daha büyüğü toplanmamıştı. Imladris'den Puslu Dağlar'ı aştılar, Anduin Nehri boyunca aşağıya doğru ilerlediler, sonunda Kara Diyar'ın kapısının önünde uzanan Muharebe Alanı'nda, Dagorland, Sauron'un ordusuyla karşı karşıya geldiler. Yaşayan her şey, bütün soylar, hatta hayvanlar ve kuşlar bile, o gün ikiye ayrılarak iki orduya katılmıştı; sadece Elfler dışında. Bir tek onlar bölünmemiş ve Gil-galad'ı izlemişti. Cücelerin küçük bir bölümü karşı safa geçmişti; ama Moria'lı Durin soyu Sauron'un karşısındaydı. Gil-galad ve Elendil'in ordusu zafer kazandı, çünkü o günlerde Elflerin kudreti hâlâ büyüktü ve kuvvetli, uzun boylu Nûmenöreanların öfkeleri korkunçtu. Gil-galad'ın kılıcı Aeglos'un karşısında kimse dayanamıyordu; Elendil'in kılıcıysa insanları ve orkları korkuyla dolduruyordu, çünkü Güneş ve Ay'ın ışığında parıldıyordu, adı Narsil'di. Gil-galad ve Elendil, Mordor'un içlerine ilerleyerek Sauron'un kalesini kuşattılar; kuşatma yedi yıl boyunca sürdü, kuşatmayı yarmak için Sauron sayısız huruçlar düzenledi, Düşman'ın fırlattığı oklar, kargılar ve ateşle keder verici kayıplar yaşandı. Gorgoroth vadisinde birçok kişinin yanında Elendil oğlu Anârion da katledildi. Ama sonunda kuşatma öylesine daraltıldı ki Sauron'un kendisi öne çıkarak saldırdı; Gil-galad ve Elendil'le boğuştu, ikisini de öldürdü, Elendil'in kılıcı yere düşen bedeninin altında kalarak kırıldı. Ama Sauron da yere yıkılmıştı ve Isildur, kırılmış Narsil'in kabza parçasıyla Hükmeden Yüzük'ü Sauron'un elinden keserek aldı. Artık Sauron için yenilgi zamanı gelmişti, bedenini terk etti ve ruhu uçarak uzaklara kaçtı, ıssız yerlere saklandı; bir daha görünür bir biçim alabilmek için uzun yılların geçmesi gerekiyordu.

Böylece En Eski Günler'in ve Karanlık Yıllar'ın ardından Dünya'nın Üçüncü Çağı başladı; o zamanlar hâlâ umut ve mutluluğun hatırlanışı vardı, Isildur, Gondor'dan kaçarken yanında götürdüğü fideyi kardeşinin anısına Anor kalesine dikti ve Eldar'ın Ak Ağacı, İnsanların Krallan'nın sarayında çiçek açtı. Bozguna uğrayan Sauron'un hizmatkârları dağılarak kaçmışlar, ama tamamen yok edilememişlerdi; birçok İnsan, artık kötülükten vazgeçerek Elendil'in varislere bağlanmış olsalar da yüreklerinde hâlâ Sauron'u hatırlayanların ve Batı krallıklarından nefret edenlerin sayısı çok fazlaydı. Kara Kule yerle bir edilmişti ama temelleri duruyordu ve unutulmadı. Nûmenöreanlar, gerçekte Mordor toprakları üzerine bir karakol kurmuşlardı ama Sauron'un anılarının dehşeti ve Barad-dûr'un hemen yanında yükselen Ateş Dağı yüzünden kimse oraya yerleşmeye cesaret edemiyordu; ve Gorgoroth vadisi küllerle doluydu. Birbirleriyle ittifak yapan Elflerle İnsanların çoğu Savaş ve Kuşatma sırasında ölmüştü; Uzun Elendil ve Yüce Kral Gil-galad artık yoklardı. Ne asla bir daha böyle bir ordu toplanabilecek ne de Elflerle İnsanlar arasında böylesine bir birlik kurulacaktı; çünkü Elendil'in ölümünün ardından iki soy yabancılaşmaya başlamıştı.

Hükmeden Yüzük'e ne olduğu hakkında, o çağın Bilgeler'inin bile hiçbir bilgisi yoktu; sanki hiç yapılmamıştı. Isildur, onu Elrond ve Círdan'a teslim etmemişti. Onların Isildur'a verdikleri öğüt, yüzüğü dövüldüğü Orodruin'in ateşlerine atarak yok etmesiydi; böylece Sauron'un kudreti sonsuza dek ortadan kalkacak ve sadece yabaneilerde saklanan bir kötülük gölgesi haline gelecekti. Ama Isildur, bu öğüdü reddetti ve dedi ki: "Yüzük'ü babamın ve kardeşimin ölümlerinin diyeti olarak alıyorum. Düşman'a öldürücü darbeyi ben vurmadım mı?" Yüzük'ü seyretmekten fazlasıyla hoşlanıyordu; onun yok edilmesine izin vermeyecekti. Böylece onu takarak önce Minas Anor'a döndü, kardeşi Anárion'un anısına Ak Ağaç'ı oraya dikti. Kardeşinin oğlu Meneldil'e öğütler verdi, güneyin krallığını ona teslim ederek kısa süre sonra ayrıldı; Yüzük'ü soyunun bir aile yadigârı olarak almıştı, Elendil'in geldiği yoldan kuzeye doğru ilerleyerek Gondor'dan ayrıldı; Güney Krallığı'nı terk etti, babasının Kara

Diyar'ın gölgesinin çok uzağında olan Eriador'daki krallığını sahiplenmeyi amaçlıyordu. Isildur, Puslu Dağlar'da pusuya yatıp bekleyen bir ork ordusunun saldırısına uğradı; Yeşilorman ve Ulu Nehir arasında Ferah Çayırlar'ın, Loeg Ningloron, yakınlarına kurduğu kampına birdenbire saldırmışlardı, çünkü dikkatsizdi ve bütün düşmanlarının bozguna uğratıldığını düşündüğü için etrafa nöbetçiler yerleştirmemişti. Orada aralarında Elendur, Aratan ve Ciryon adlı üç büyük oğlunun da bulunduğu halkının nerdeyse tamamı katledildi; savaşa giderlerken karısı ve en küçük oğlu Valandil'i Imladris'e bırakmıştı. Isildur, Yüzük sayesinde kaçabilmişti, çünkü onu takan kişi, bütün gözler için görünmez hale geliyordu; orklar, Nehir'e ulaşıp suya girene dek koku ve ayak izleri sayesinde onu takip ettiler. Nehre girdiğinde Yüzük ona ihanet etti ve kendisini yapanın intikamını aldı, yüzerken parmağından kayıp suyun içinde kaybolmuştu. Böylece orklar onu akıntının içinde böğürken gördüler ve birçok okla vuruldu, bu da onun sonuydu. Halkından sadece üç kişi uzun yürüyüşlerin ardından dağları aşarak geri dönebilmişti; onlardan biri de koruması için Elendil'in kılıcının parçalarını verdiği silahtarı Ohtar'dı. Böylece Narsil, uygun olduğu üzere, Imladris'de, Isildur'un varisi olan Valandil'in ellerine teslim edildi; ama kılıç kırılmış, ışığı körelmişti ve yeniden dövülerek birleştirilmedi. Efendi Elrond'un kehanetine göre, Hükmeden Yüzük yeniden bulunana ve Sauron dönene kadar bu işlem yapılmayacaktı; ama Elfler ve İnsanlar bunların asla gerçekleşmemesini umuyorlardı. Valandil, Annúminas'a yerleşti, ama halkı zayıflamıştı, ülkede ya da Elendil'in inşa ettiği yerlerde yaşayan Nûmenoreanlar ve Eriador İnsanları'nın sayıları artık çok azalmıştı; birçoğu Dagorland'da, Mordor'da ve Ferah Çayırlar'da ölmüştü. Böylece gün geldi, Valandil'in peşinden gelen yedinci kral Eârendur'un döneminin sonrasında Batıili İnsanları, Kuzeyin Dünedain'i küçük, önemsiz krallıklara, beyliklere bölündüler ve düşmanları onları teker teker yuttu. Yıllar içinde durmaksızın yavaş yavaş azaldılar, ihtişamları geçti getti, geride sadece çimenlerin üzerinde yeşil tepecikler kaldı. En sonunda, yabanlıkta gizlice dolaşan tuhaf bir halkın dışında geride hiçbir şey kalmadı; diğer insanlar ne onların yurtlarını ne de yolculuklarının amaçlarını biliyordu, Elros'un yurdu İmladris'in dışında asaletleri

unutulmuştu. Ama kılıcın parçaları Isildur soyundan gelen birçok İnsan tarafından hâlâ kutsal sayılıyordu; ve onların soyu, babadan oğula, bozulmadan kalmıştı.

Güneyde, Gondor krallığı dayandı, Númenór'un yıkılışından önceki görkemini ve zenginliğini anımsatana dek ihtişamları giderek büyüdü. Yüksek kuleler, güçlü kentler ve birçok geminin bulunduğu limanlar inşa etti; İnsanların Krallan'nın Kanatlı Tacı birçok ülkenin ve dilin halkları tarafından huşuyla karşılandı. Tohumu Isildur tarafından Númenór'dan, denizin uzaklarından getirilen Ak Ağaç, Minas Anor'da Kralın sarayının önünde uzun yıllar boyunca büyüdü; tohum oraya daha önce Avallónë'den gelmişti, daha da öncesinde dünyanın genç olduğu günlerde Valinor'dan. Ama sonunda, Orta Dünya'nın hızlı yıllarının aşındırmasının içİnde Gondor zayıfladı, Anárion oğlu Meneldil'in soyu tükendi. Çünkü Númenóreanların kanı diğer insanların kanlarıyla iyice karışmış, güçleri, bilgelikleri azalmış, yaşam süreleri kısalmış, Mordor'u gözetlemek işi savsaklanmaya başlamıştı. Meneldil soyunun üçüncüsü olan Telemnar'ın günlerinde, doğudan karanlık üzerinde bir veba salgını geldi, Gondor halkının çoğunu, Kralı ve çocuklarını öldürdü. Ardından Mordor sınırlarındaki hisarlar terk edildi, Minas Ithil, halkı tarafından boşaltıldı; kötülük gizlice Kara Diyar'a yeniden girdi, Gorgoroth'un külleri soğuk bir rüzgâr tarafından karıştılırdı, karanlık şekiller orada topladı. Onların aslında Sauron'un Nazgûl diye isimlendirdiği Ülairi, Dokuz Yüzüktayfı oldukları söylenir, uzun süredir gizleniyorlardı ama artık yeniden gelişmeye başlayan Efendi'lerinin yolunu hazırlamak için geri dönmüşlerdi. İlk darbelerini Eârnil'in döneminde indirdiler, bir gece vakti Gölge Dağları'nı aşarak Mordor'dan çıktılar ve Minas Ithil'e yerleştiler; orasını kimsenin bakmaya bile cesaret edemediği korkunçlukta bir yer haline getirdiler. Bundan sonra orası Büyü Kulesi, Minas Morgul diye anılacaktı; ve Minas Morgul, batıdaki Minas Anor ile sürekli savaştı. Sonrasında halkının uzun süredir terk etmiş olması yüzünden zayıflamış olan Osgiliath, harabeye ve hayaletler kentine dönüştü. Ama Minas Anor dayandı ve artık Muhafız Kulesi, Minas Tirith olarak anılıyordu; çünkü orada krallar ak bir kale inşa etmişlerdi, çok uzun ve güzeldi, oradan birçok

diyar gözlenebilirdi. Şehir hâlâ gururlu ve güçlüydü, kentin içinde, Kralların sarayının önünde Ak Ağaç, bir süre daha çiçek açacaktı; orada kalan Númenóreanlar Minas Morgul'un dehşetine ve orklar, canavarlar, şeytani İnsanlar gibi Batı'nın bütün düşmanlarına karşı Nehir geçitini savunuyorlardı; böylece onların arkasındaki topraklar, Anduin'in batısı savaştan ve yıkımdan korundu. Minas Ithil, Eärnil oğlu Eärnur'un, Gondor'un son kralı, döneminin sonrasında da hâlâ ayakta kalıp dayanacaktı. Eârnur, tek başına Minas Morgul'un kapılarına at sürüp Morgul Efendisi'yle dövüşmüştü; onunla teke tek döğüştüler, ama Nazgûl'un ihanetiyle işkence şehrine canlı olarak sokuldu ve bir daha hiçbir canlı tarafından görülmedi. Eärnur'un varisi yoktu, ama Kralların soyu tükendiğinde Sadık Mardil'in hanedanından gelen Vekilharçlar kenti ve acılı krallığı yöneteceklerdi; Kuzeyin Atlıları, Rohirrim gelip daha önce Calenardhon diye anılan ve Gondor krallığının bir parçası olan Rohan'ın yeşil topraklarına yerleştiler; ve Rohirrim, Kent'in Efendileri'ne savaşlarında yardım edeceklerdi. Kuzeyde, Rauros Çağlayanları ve Argonath Kapıları'nın ötesinde, şimdiye kadar İnsanların çok az bildiği daha kadim güçlerin yaptığı başka savunma yerleri de vardı, kötülük şeyleri karanlık efendileri Sauron zamanın olgunlaşması içinde yeniden öne çıkana dek onlara karşı hareket etmeye cesaret edemeyecekti. O zaman gelene dek, Ea'rnil'in döneminden sonra Nazgûl, Nehri geçmeye ya da onların şehirlerinde İnsanlara görünür biçimlere bürünmeye asla yeniden cesaret edemedi.

Gil-galad'ın ölümünün ardından Efendi Elrond, bütün Üçüncü Çağ boyunca Imladris'te yaşadı, orada pek çok Elfı ve Orta Dünya'nın tüm halkları arasında bilgili ve güçlü olanları orada bir araya getirdi, İnsanların birçok yaşamı boyunca tüm güzel anıları korudu; Elrond'un evi yorgunluk ve sıkıntı için bir sığınak, ilmin ve bilgece öğütlerin bulunduğu bir hazineydi. O ev, Isildur'un Varisleri için çocuklukları ve yaşlılıkları için sığınılacak bir limandı, çünkü soyları Elrond ile akrabaydı, çünkü o bilgeliği içinde biliyordu ki onların soyundan gelen biri o Çağ'da yapılan işlerin sonuncusunun gerçekleştirilmesinde önemli bir rol oynacaktı. Ve

Dúnedain'in günleri kararmaya başlayıp gezgin bir halk haline geldiğinde Elendil'in kılıcının parçaları, zamanı gelene kadar, Elrond'un korumasına bırakılmıştı.

Imladris, Yüce Elflerin Eriador'daki ana yerleşimleriydi; ama Lindon'un Gri Limanları'nda hâlâ Elfkralı Gil-galad'ın halkından geriye kalanlar yaşıyordu. Bazen Eriador topraklarının içlerinde gezinirlerdi ama büyük bölümü deniz kıyılarına yakın yerlere yerleşmişlerdi, dünyanın yorgunluğundan bunalan İlkdoğanlar'ın Batı'nın en uçlarına doğru yelken açtıkları elf gemilerini yaparlardı. Limanlar'ın efendisi Gemiyapımcısı Círdan'dı ve Bilgeler arasında kudretliydi. Elflerin hiç kirletmeden korudukları Üç Yüzük hakkında, Bilgeler arasında dahi, tek bir sözcük bile açıkça konuşulmuyordu; hatta Eldar arasından çok az kişi onların nerelerde olduğunu biliyordu. Sauron'un yenilgisinin sonrasında bile güçlerini koruyorlardı, bulundukları yere sevinç de yerleşiyor, her şey dönemin kederleri tarafından lekelenmekten esirgeniyordu. Böylece Üçüncü Çağ sona ermeden kısa süre önce Elfler anladı ki Safir Yüzük, Yarmavadi'nin aydınlık topraklarında, gökyüzündeki yıldızlarının evinin üzerinde en fazla parlaklığa eriştiği Elrond'un yanındaydı; oysa Serttaşı Yüzüğü, Galadriel Hanım'ın yaşadığı Lórien Diyarı'ndaydı. Doriath'lı Celeborn'un karısı ve Ormanlık Elflerinin kraliçesi olan Galadriel, aslında Noldor halkındandı, Valinor'daki günlerden önceki Gün'ü de hatırlıyordu, Orta Dünya'da kalan tüm Elflerin en güzeli, en kudretlisiydi. Ama Kızıl Yüzük'ün nerede olduğu yüzüğün kendisine emanet edildiği bilinen Círdan, Elrond ve Galadriel dışında kimse tarafından anlaşılamayacaktı.

Böylece, Çağ ilerlerken iki yerde Elflerin mutluluğu ve güzelliği azalmadan sürüyordu: Imladris ve Celebrant ile Anduin arasındaki gizli Lothlorien diyarı; orada ağaçlar altın çiçekler açardı ve ne orklar ne de herhangi kötü bir şey girmeye cesaret ederdi. Ama Elfler arasında konuşulan kötü şeylerin oluşacağına dair bir çok kehanet vardı, şöyle ki eğer Sauron dönerse kaybolmuş Hükmeden Yüzüğü bulabilirdi, ya da en iyisi onun düşmanları yüzüğü keşfedip yok etmeliydi; bu olmazsa Üç'ün güçleri başarısız olur ve onlar tarafından korunan her şey güçsüzleşirdi,

böylece Elfler alacakaranlığa düştü ve İnsanların Egemenliği başladı. Ve gerçekten de böyle oldu: Tek, Yedi ve Dokuz yok edildi; Üç uzaklara götürüldü ve onlarla birlikte Üçüncü Çağ sona erdi, Orta Dünya'daki Eldar'ın Öyküsü sonuna geldi. Bunlar Soluş Yılları'ydı ve bu yıllarda Deniz'in doğusundaki Elflerin son çiçeklenişi kışına yaklaşıyordu. O yıllarda dünyanın çocuklarının en kudretlileri ve en güzelleri olan Noldor halkı hâlâ Beri Topraklar üzerinde dolaşıyor, konuşmaları ölümlü kulaklar tarafından duyuluyordu. O yıllarda dünya üzerinde sayısız güzel ve harika şey vardı, aynı zamanda sayısız şeytani ve korkutucu şeyler de vardı: orklar, troll'ler, ejderler, canavarlar, ormanlarda dolaşan eski, bilge ve isimleri artık unutulmuş tuhaf yaratıklar; cüceler hâlâ dağların içinde çalışıyor, hiçbir şeyin rakip olamayacağı metal ve taş zanaatında sabırla uğraşıyorlardı. Ama İnsanların Egemenliği hazırlanmıştı ve her şey değişiyordu, ta ki Karanlık Efendi'nin sonunda Kasvetorman'da yeniden yükselişine dek.

Bu ormanın eski adı Ulu Yeşilorman'dı, içinde neşeli şarkılar Şakıyan kuşların, birçok hayvanın dolaştığı geniş yollar, patikalar vardı; orası, meşe ve kayın ağaçlarının altındaki Kral Thranduil'in diyarıydı. Birçok yılın ardından, dünyanın üçüncü çağının sonlarına doğru, güneyden gelen bir gölge sürünerek ormana girmişti, loş alanlarda korku kol geziyordu; tehlikeli hayvanlar avlanıyor, acırnasız ve şeytani yaratıklar kurdukları tuzaklarda bekliyorlardı. Sonrasında ormanın adı değişti, Kasvetormanı diye anılmaya plandı, çünkü derinliklerinde karanlık gölgeler yaşıyor, Thran duil'in halkının hâlâ kötülüğü uzakta tuttuğu kuzey tarafının dı şında, çok az kişi içinden geçmeye cesaret edebiliyordu. Bu olay konuşulmaya başlandığında Bilgeler durumu keşfetti. Bu Sauron'un gölgesi ve dönüşünün işaretiydi. Doğu'nun viraneliklerinden çıkıp gelerek ormanın güneyine yerleşmişti ve orada yavaşça güçlenip yeniden şekilleniyordu; evini karanlık bir tepeye kurmuş, büyülerine başlamıştı, başlangıçta onun tehlikesinin ne kadar büyük oldğunu anlamasalar da halkın tamamı Dol Guldur Büyücüsü'nden korkuyordu. Kasvetormanı'nda ilk gölgeler hissedilmeye başlanırken İnsanlar tarafından Büyücüler diye isimlendirilen Istari, Orta Dünya'nın batısında ortaya çıktı. Limanlar'lı Círdan dışında

kimse nerden geldiklerini bilmiyordu; Círdan, onların Deniz'in ötesinden geldiklerini sadece Elrond ve Galadriel'e açıklamıştı. Ama sonradan Elfler arasında onların Batı'nın Efendileri tarafından gönderilen elçiler olduğu söylenecekti, eğer yeniden ortaya çıkacak olursa Sauron'un gücüne karşı çıkacaklar, Elfler, İnsanlar ve tüm iyi canlıları cesurca işler yapmaya yönelteceklerdi. Büründükleri görüntü İnsanlara benziyordu, yaşlı ama dinçtiler, yıllar içinde çok az değişiyor ve üstlerinde büyük sorumluluklar olmasına rağmen yavaş yaşlanıyorlardı; bilgileri çok genişti, akıl ve güçte uluydular. Uzun süre İnsanlar ve Elfler arasında gezindiler, havyanlar ve kuşlarla konuşabiliyorlardı; Orta Dünya halkları onlara birçok isim verdi, çünkü gerçek isimlerini açıklamamışlardı. Reisleri Elflerin Mithrandir ve Curunír, Kuzeyin İnsanları'nın Gandalf ve Saruman diye isimlendirdikleriydi. Curunír, en yaşlısıydı, ilk ge lendi, ardından Mithrandir ile Radagast gelmişti, sonra Istari'nin diğerleri de geldi ama onlar bu hikâyede anlatılacak bir şey yap' madılar. Radagast, tüm hayvanların ve kuşların dostuydu; Curunír en çok İnsanlar arasında gezindi, söz söylemede ustaydı ve bütün demircilik sanatlarında yetenekliydi. Mithrandir, düşünce olarak Elrond'a ve Elflere en yakın olanıydı. Kuzey'e ve Batı'ya, çok uzaklara dek yolculuklar yaptı, hiçbir yere yerleşmedi; ama Curunír Doğu'nun içlerine doğru yolculuğa çıktı, döndüğünde Númenóreanların güçlü günlerinde yaptıkları Isengard Çemberi'ndeki Orthanc'a yerleşti. Mithrandir, daima en dikkatlisiydi ve Kasvetormanı'nın karanlığından en çok şüphelenen de oydu, birçokları bunun Yüzüktayfları'nın işi olduğunu farzederken, o bu işin aslında Sauron'un dönüşünün ilk gölgesi olmasından korkuyordu; Dol Guldur'a gitti, Büyücü ondan kaçtı ve uzun bir süre için Dikkatli Huzur dönemi yaşandı. Ama en sonunda Gölge döndü ve kudreti giderek büyüdü; işte o zaman Ak Divan diye anılan Bilgeler Divanı'nın ilki toplandı, divana Elrond, Galadriel, Círdan ve diğer Eldar efendilerinin yanı sıra Mithrandir ile Curunír katıldı. Eski Sauron'un marifetleri üzerine en çok çalışan olduğu için Curunír (o zamanlar Ak Saruman'dı) reisleri olarak seçildi. Galadriel, aslında Divan başının Mithrandir olmasını diliyordu ve Saruman onlara biraz tepeden bakıyordu, çünkü kibiri ve hükmetme arzusu çok büyümüştü; ama

Mithrandir görevi reddetti, onu gönderenler dışındakilere ne bir bağ ne de bir sadakati olacaktı ve ne yerleşeceği bir yer ne de herhangi bir emre uyacaktı. Ama Saruman, Güç Yüzükleri'nin ilmi üzerine, yapılışları ve tarihleri hakkında çalışmaya başlamıştı.

Artık Gölge giderek daha da büyüyordu, Elrond ve Mithrandir in yürekleri karardı. Bu yüzden Mithrandir, büyük bir tehlikeye girerek bir kez daha Dol Guldur'a ve Büyücü'nün çukurlarına gitti, korkularının gerçek olduğunu keşfetti ve oradan kaçtı. Döndüğünde Elrond'a dedi ki: Ne yazık ki bizim tahminimiz doğru. Birçoklarının düşündüğü gibi o, Úlairi'den değil. Yeniden şekillenmiş Sauron'un ta kendisi ve artık hızla büyüyor; bütün Yüzükleri yeniden elinde toplamış; eğer hâlâ yeryüzündelerse Tek'ten ve Isildur'un Varisleri'nden haber almak için araştırmalara başlamış bile."

Elrond yanıtladı : "Isildur, Yüzük'ü aldığı ve teslim etmediği anda bu yazgı yazılmıştı ki Sauron geri dönecektir."

"Ama Tek hâlâ kayıp," dedi Mithrandir, "ve o gizli kaldığı sürece Düşman'ı yenebiliriz, güçlerimizi bir araya getirir ve çok fazla oyalanmazsak eğer."

Ardından Ak Divan toplandı; Mitharandir onları hızlı çalışmaya zorladı, ama Curunír, onun aleyhinde konuştu, bekleyip izlemeyi öğütledi. "Çünkü Tek'in Orta Dünya'da bir daha asla yeniden bulunamayacağına inanıyorum," dedi. "Uzun zaman önce Anduin'e düştü ve bence Deniz'e gitti. Orada son gelene dek, bütün dünya yıkılıp derinlikler değişene dek kalacaktır."

Böylece hiçbir şey zamanında yapılamadı, Elrond'un yüreği şüpheye düştü ve Mithrandir'e dedi ki: "Yine de Tek'in bulunacağı kehanetini söylüyorum, ardından tekrar savaş gelecek ve savaşla birlikte bu Çağ da bitecek. Doğrusu böylece, ikinci karanlık sona erecek, biraz tuhaf bir rastlantı bizi kurtaracak ama ne olduğunu göremiyorum."

"Dünya'nın tuhaf rastlantıları pek çoktur," dedi Mithrandir, "ve Bilgeler sendelediğinde yardım çoğunlukla zayıfın ellerinden gelir."

Bilgeler böylece sıkılıp rahatsız oldu ama hiçbiri Curunír'in karanlık düşüncelere yöneldiğini kavrayamadılar ve zaten yüreğinde bir hain olduğunu: çünkü başka birinin değil kendisinin Ulu Yüzük'ü bulmasını arzuluyordu, böylece onu kendisi için kullanacak ve tüm dünyayı hükmü altına alacaktı. Çok uzun süredir onu yenmek için Sauron'un yöntemleri üzerine çalışmıştı ve artık yaptıklarından nefret edeceği yerde, bir rakip olarak onu kıskanıyordu. Ve varsayıyordu ki, Yüzük Sauron'undu ve sahibini arayacaktı, o bir kez daha kendini açıkça ortaya çıkarırsa; ama Sauron yine defedilirse, sonrasında o da saklanacaktı. Böylece tehlikeli bir oyuna girişti ve Yüzük ortaya çıktığında şeytani kurnazlığı sayesinde hem dostlarından hem de Düşman'dan daha hızlı davranabileceğini umarak bir süre için Sauron oldu. Ferah Çayırlar üzerinde bir gözetleme sistemi oluşturdu; kısa süre sonra keşfetti ki Dol Guldur'un hizmetkârları Nehir'in o bölgesinin iyice araştırıyorlardı. Böylece Sauron'un da Isildur'un sonunun nasıl olduğunu öğrendiğini anladı ve korkusu büyüdü, Isengard'a geri çekilerek orasını güçlendirdi; Güç Yüzükleri'nin ilmi ve onların dövülme biçimi üzerine yaptığı çalışmalarını giderek daha da derinleştirdi. Ama bunların hiçbirinden Divan'a bahsetmedi, hâlâ Yüzük hakkındaki haberleri ilk duyanın kendisi olacağını umuyordu. Geniş bir casuslar ordusu oluşturdu ve onların çoğu Radagast'ın ona yardım etmek için verdiği kuşlardı, çünkü onun ihaneti hakkında hiçbir şeyi sezememişti ve bunun Düşman'ı gözetleyiş işinin bir parçası olduğunu varsayıyordu. Ama Kasvetormanı üzerindeki gölge durmaksızın kararmaya devam ediyor, dünyanın bütün karanlık yerlerinden gelen şeytani şeyler Dol Guldur'a sığınıyordu; ve yeniden tek bir irade altında bileşmişler, kötülüklerini doğrudan Elfler'e ve hayatta kalan Númenóreanlara yöneltmişlerdi. Bu yüzden Divan, sonunda bir kez daha toplandı ve Yüzükler'in ilmi çok tartışıldı; ama Mithrandil, Divan'da konuştu, dedi ki: "Yüzük'ün yeniden bulunmasına gerek yok, dünyada olduğu, parçalanmadığı sürece güç onu yaşatacak ve Sauron büyüyüp umutlanacaktır. Elflerin ve Elf Dostları'nın kudreti artık eskiye göre daha zayıf. Kısa süre içinde Sauron sizin için çok güçlü hale gelecek, hatta Ulu Yüzük olmadan bile; çünkü o Dokuz'a hükmediyor ve Yedi'nin üç tanesini yeniden ele geçirdi. Saldırmalıyız."

Nehir'e çok yakın olduğu için Sauron'un Dol Guldur'dan sürülmesini arzulayan Curunír artık bunu onayladı, çünkü araştırmasını acele etmeden, rahatça yapabilirdi. Bu yüzden, son bir kez olmak üzere, Divan'a yardım etti ve onların güçlerine karşı harekete geçtiler; Dol Guldur'a saldırdılar ve Sauron'u kalesinden sürdüler, Kasvetormanı kısa bir süre için yeniden güzelleşti. Ama saldırıları çok geçti. Çünkü Karanlık Efendi bunu önceden görmüş, tüm hazırlıklarını çoktan tamamlamıştı; ve onun Dokuz Hizmetkâr'ı, Ulairi, gelişinin hazırlarını yapmak için önceden gitmişti. Bu yüzden kaçışı bir hileydi, kısa süre içinde geri döndü, Bilgeler onu engelleyemeden Mordor'daki krallığına yeniden girdi ve Barad-dûr'un karanlık kulelerini bir kez daha yükseltti. Ve o yıl Ak Divan son kez toplandı, Curunír Isengard'a çekildi ve kendisinden başka kimseyi dinlemedi. Orklar toplanıyor, doğunun ve güneyin uzaklarındaki yabani halklar silahlanıyordu. Sonrasında tüm bu korku ve savaş söylentilerinin ortasında Elrond'un kehaneti doğruluğunu kanıtladı, gerçekte Mithrandir'in öngördüğünden daha da tuhaf bir şansın yardımıyla Tek Yüzük yeniden bulunmuştu; ne Curunír ne de Sauron'un bundan haberi yoktu. Çünkü Yüzük, onların araştırmaya başlamalarından uzun zaman önce, Nehir'in kıyısına yerleşmiş küçük bir balıkçı topluluğundan biri tarafından bulunarak Kralların Gondor'da çöküşünden önce Anduin'den uzaklaştırılmıştı; ve onu bulan yüzüğü araştırmaların ötesine, dağların derinliklerindeki karanlık sığınağına götürmüştü. Yüzük Dol Guldur'a saldırının yapıldığı yılda dahi orada kaldı, orkların takibinden kurtulmak için yeryüzünün derinliklerine kaçan bir yolcu tarafından yeniden bulunana dek ve çok uzak bir ülkeye gitti, tam olarak Eriador'un batısına yerleşmiş olan Küçük Halk, Buçukluklar, Periannath diyarına. O günün öncesinde Elfler ve İnsanlar onlara pek dikkat etmemişlerdi, Sauron ve Mithrandir'in dışındaki Bilgeler yaptıkları planların hiçbirinde onlara yer vermemişlerdi. Şimdi, şans ve uyanıklığı sayesinde Sauron'dan önce Yüzük hakkında haberlere ilk ulaşan Mithrandir olmuştu; yine de canı sıkkın ve endişeliydi. Çünkü bu şeyin şeytani kudreti öylesine büyüktü ki Bilgeler'in herhangi birisi kullanırsa, onu kendisi için isteyen Curunír gibi, zalim bir hükümdara ve kötülüğe yönelmiş bir karanlık efendiye dönüşebilirdi; ama diğer taraftan sonsuza

dek Sauron'dan saklanamazdı, ne de Elflerin hünerleriyle parçalanabilirlerdi. Bu yüzden Kuzeyin Dûnedain'lerinin yardımıyla Periannath diyarı üzerine gözcüler yerleştirdi ve zamanın gelmesini bekledi. Ama Sauron'un birçok kulağı vardı, kısa süre içinde her şeyden daha fazla arzuladığı Tek Yüzük hakkındaki söylentileri duydu ve onu alması için Nazgûl'u gönderdi. Sonrasında savaş alevlendi ve Sauron'la birlikte Üçüncü Çağ da tıpkı başladığı gibi savaş içinde sona erdi.

Ama o zamanlar yapılanları, yiğitlik ve hayranlık uyandırıcı şeyleri görenler, her yerde Yüzük Savaşı'nın hikâyesini anlatacaklardı; beklenmedik bir zafer ve uzun süredir beklenen bir keder 'Cinde nasıl da sona erdiğini. İşte o günlerde bunlar söylendi, Isildur'un Varisi Kuzey'de harekete geçti, Elendil'in kılıcının parçalarını aldı ve Imladris'de yeniden dövülerek birleştirildi; ardından İnsanoğlu'nun ulu reisi olarak kılıcıyla birlikte savaşa katıldı. O, Arathorn oğlu Aragorn'du, Isildur'un güzel soyunun otuz dokuzuncu varisiydi ve Elendil'e, kendinden öncekilerin tümünden daha fazla benziyordu. Rohan'da savaş yapıldı ve hain Curunír yenildi, Isengard yıkıldı; Gondor Kenti'nin önünde büyük bir savaş yapıldı ve Morgul Efendisi, Sauron'un Reisi karanlığın içine geçti; Isildur'un Varisi, yönettiği Batı ordusunu Mordor'un Kara Kapıları'na getirdi. Bu son savaşa Mithrandir, Elrond'un oğulları, Rohan Kralı, Gondor'un reisleri ve Kuzeyin Dúnedain'iyle birlikte Isildur'un Varisi katıldı. Orada yaptıkları tüm yiğitlikler boşunaydı, ölüm ve bozgun sonunda üstlerine çökmekteydi; çünkü Sauron çok güçlüydü. Ama tam o anda, Mithrandir'in söylediği şeyin doğruluğu kanıtlandı ve Bilgeler sendelediği zaman yardım zayıfın ellerinden geldi. Ondan sonra yazılan sayısız şarkıda söylendiği gibi, onlara kurtuluşu getiren, tepe yamaçlarına ve çayırlıklara yerleşen Küçük Halk'tı, Periannath. Denir ki, Mithrandir'in isteğiyle Buçukluk Frodo, yükü üstlenir ve hizmetkârıyla birlikte tek başlarına tehlikelerin ve karanlığın içinden geçerek, Sauron'a rağmen sonunda Kıyamet Dağı'na ulaşır; orada Gücün Ulu Yüzüğü'nü yaratıldığı Ateş'in içine fırlatır, böylece Yüzük parçalanır ve onun kötülüğü yok olur. Sonrasında Sauron güçsüzleşerek tamamen yenilir ve bir kötülük gölgesi gibi yok olur gider; Barad-dûr'un kuleleri yıkılarak

parçalanır, söylentilere göre onların yıkılışı birçok diyarı titretir. Böylece barış yeniden döner, yeni bir Bahar yeryüzünde açar; Isildur'un Varisi, Gondor ve Arnor Kralı olarak taç giyer, Dúnedain'in kudreti yükselir ve görkemleri yeniden hayat bulur; Mithrandir tarafından Gondor Kenti'nin üzerinde bembeyaz yükselen Mindolluin'in karları içinde bir fidesi bulunan Ak Ağaç, Minas Anor sarayında yeniden çiçeklenir; ve Eski Günler, Kralların yüreklerinde tamamen unutulmadığı sürece hâlâ orada büyüdü. Artık her şey, büyük bölümü Mithrandil'in uyanıklığı ve öğütleri sayesinde başarılmıştı, son birkaç gün içinde büyük saygı duyulan bir efendi olarak ortaya çıkmış, ak giysilere bürünerek savaşa katılmıştı; ama ayrılış zamanı gelene kadar uzun süredir onun Kızıl Ateş Yüzüğü'nün koruyucusu olduğu bilinemeyecekti. Yüzük, başlangıçta Limanların Efendisi Círdan'a emanet edilmişti; ama o Mithrandir'e teslim etti, çünkü onun nereden geldiğini ve sonunda nereye döneceğini biliyordu.

"Şimdi, bu Yüzük'ü alın," demişti; "çünkü sizin uğraşınız ve görevleriniz çok zorlu olacak; ama bu yüzük, tüm bunların içinde sizi destekleyecek ve yorgunluktan esirgecektir. Bu Ateş Yüzüğü'dür, bununla birlikte, belki, giderek soğuyan bir dünyadaki yürekleri yeniden eskinin yiğitliğiyle tutuşturabilirsiniz. Ama ben, benim yüreğim Deniz'le birlikte ve son gemi yelken açana dek Limanlar'ı koruyarak gri sahillerde yaşayacağım. Orada hazırlanıp sizi bekleyeceğim."

Yapımı çok uzun süren o gemi beyazdı, Círdan'ın söylediği gibi uzun süredir sonu bekliyordu. Ama bütün bu şeyler yapıldığında, Isildur'un Varisi, İnsanoğlu'nun hükümdarlığını eline geçirdiğinde, Batı'nın egemenliği ona geçtiğinde, Üç Yüzük'ün kudreti de sona ermiş, İlkdoğanlar için dünya yaşlanıp grileşmişti. O dönemde Noldor'un sonuncuları da Gri Limanlar'dan yelken açarak Orta Dünya'yı sonsuza dek terk ettiler. Üç Yüzük'ün Koruyucuları'nın en sonuncusuları Deniz'e doğru at sürdüler ve Efendi Elrond orada Círdan'ın hazırlamış olduğu gemiyi aldı. Gemi bir güz alacakaranlığında Mithlond'dan yola çıktı, Bükülmüş Dünya'nın denizleri dünyanın altından dökülene kadar, yuvarlaklaşmış göğün rüzgârları daha fazla sorun çıkarmayana kadar yelken açtılar, dünyanın puslarının üzerinde

göğün yücelerinde ilerleyerek Kadim Batı'ya geçtiler; öykü ve şarkılardaki Eldar için son böylece geldi.

EKLER

YILLARIN ÖYKÜSÜ

(BATI ÜLKELERİNİN KRONOLOJİSİ)

Altıkırkbeş notu:

Yılların Öyküsü, J.R.R. Tolkien'in, Orta Dünya tarihini daha iyi açıklayabilmek için Yüzükler'in Efendisi'nin sonuna koyduğu "Ekler"in 'B' bölümünü oluşturur. "Akallabęth" ve "Güç Yüzükleri'ne ve Üçüncü Çağ'a Dair" adlı öykülerde anlatılan zaman dilimini daha iyi anlayabilmeniz için biz de buraya ekliyoruz.

Yılların Öyküsü nün "Büyük Yıllar" adıyla başlayan bölümü ve kalanı küçük bir eksiklikle -- Metis baskısı Kralın Dönüşünün sonuna eklenmiştir. Bu yüzden çevrilmeyen ilk bölümünü tam olarak yayınladık; devamını oradan okuyabilirsiniz. Ama biz bununla da yetinemedik ve Kralın Dönüşü'nü oku(ya)mayanlar için devamını küçük bir özet haline getirdik. Böylece bir şekilde tüm zaman dilimi gözlerinizin önüne seriliyor.

***İlk Çağ**, Valinor Ordusu'nun Thangoridrim'i yıktığı ve Morgoth'un devrilişiyle sonuçlanan Ulu Savaş'la sona erdi. Ardından Noldor'un çok büyük bölümü Uzak Bacı'ya dönerek Valinor'un görülebildiği Eressëa'ya yerleşti; onların yanında birçok Sindar da Deniz'i aşarak gitti.*

***İkinci Çağ**, Morgoth'un hizmetkârı Sauron'un ilk yenilişi ve Tek Yüzük'ün elinden alınışıyla sona erdi.*

***Üçüncü Çağ** ise Yüzük Savaşı'yla sona erdi; ama Dördüncü Çağ, Efendi Elrond'un ayrılışına kadar başlamadı; artık İnsanoğlu'nun*

egemenliği ve Orta Dünya'daki tüm diğer 'konuşan halklar'ın sönüş zamanıydı.

Dördüncü Çağ*'da, daha önceki çağlar sık sık Eski Günler diye anıldı; ama bu tanımın doğru kullanımı sadece Morgoth'un atılmasından önceki günleri belirtirdi. O zamanın tarihi burada kaydedilmemiştir.*

7.- Yılların öyküsü : Alt başlığı Batı Ülkelerinin Kronolojisi olan bu eser 2., 3. ve 4. Çağ'ın başlarını anlatan kronolojik bir çalışmadır. Took'lar tarafından toparlanıp Büyük İyinler'de saklandı. Yarmavadi'de Meriadoc Brendieri tarafından bir araya getirilen notlardan oluşur. Profesör Tolkien'in Yüzüklerin Efendisi adlı eserinin B Eki'nin oluşturan çalışma bu kitabın kısaltılmış bir versiyonudur.

İKİNCİ ÇAĞ

O günler, Orta Dünya'daki İnsanlar için karanlık yıllardı, ama Númenór'un görkemli yıllarıydı. Orta Dünya'daki olayların kayıtları çok az ve kısadır, tarihleri genellikle kesin değildir. Bu çağın başlangıcında Yüce Elfler'in çoğu hâlâ Orta Dünya'da yaşıyordu. Onların büyük bölümü Ered Luin'in batısındaki Lindon'a yerleşmişlerdi; ama Barad-dûr'un yapılmasından önce birçok Sindar, doğuya geçmiş ve uzaklardaki ormanların içlerinde birtakım krallıklar kurmuşlardı, oralardaki halkın büyük bölümü Orman Elfleriydi. Bu krallıklardan birisi, Ulu Yeşilorman'ın kuzeyindeydi ve kralı Thranduil'di. Lindon'da, Lune'un kuzeyine, sürgündeki Noldor krallarının son varisi olan Gil-galad yerleşmişti. Batı Elfleri'nin Yüce Kralı olarak kabul edilirdi. Lindon'da, Lune'un güneyine bir süre için Thingol'ün akrabası olan Celeborn yerleşmişti; onun karısı Elf kadınlarının en yücesi olan Galadriel'di. Galadriel ise, bir zamanlar Nargothrond Kralı olan ve yaşamını Barahir oğlu Beren'i korumak için feda eden, İnsanların Arkadaşı Felagund Finrod'un kız kardeşiydi. Daha sonra Noldor'un bir bölümü Puslu Dağlar'ın batısına, Moria'nın Batı Kapısı'nın yakınlarındaki Eregion'a gitti. Çünkü Moria'da mithril'in keşfedildiğini öğrenmişlerdi. Noldor halkı güçlü zanaatkarlardı ve Cücelerle olan ilişkileri Sindar'a göre çok daha dostçaydı; ama iki halkın arasındaki dostluk gelişti ve Durin halkıyla ile Eregion'un demircileri arasında oluşan dostluk gibisi iki ırk arasında asla görülmemişti. Eregion'un Efendisi olan Celebrimbor, halkının zanaatkârlarının en görkemlisiydi; ve Fëanor'un soyundan geliyordu.

Yıl

y.1 Gri Limanlar'ın kuruluşu.

y.32 Edain, Númenór'a ulaşır.

y.40 Birçok Cüce Ered Luin'deki eski kentlerini terk ederek Moria'ya gider ve orada çoğalırlar.

y.442 Tar-Minyatur Elros'un ölümü.

y.500 Sauron yeniden Orta Dünya'da harekete geçmeye başladı.

y.548 Silmarien, Númenór'da doğdu.

y.600 Orta Dünya kıyılarında ilk Númenórean gemileri görüldü.

y.750 Noldor halkı tarafından Eregion kuruldu.

y.1000 Sauron, Númenóreanların büyüyen gücünü fark ederek korktu ve kalesini inşa edeceği ülke olarak Mordor'u seçti. Barad-dûr'u inşa etmeye başladı.

1075 Tar-Ancalime, Númenór'un ilk Hükümdar Kraliçesi oldu.

1200 Sauron, Eldar'ı baştan çıkarmaya çalıştı. Gil-galad, onunla ilişkiye girmeyi reddetti; ama Eregion demircileri onun tarafına geçti. Númenóreanlar, düzenli limanlarını inşa etmeye başladı,

y.1500 Sauron'un öğrettikleriyle Elf demircileri ustalıklarının zirvesine ulaştı. Güç Yüzükleri'ni dövmeye başladılar,

y.1590 Üç Yüzük'ün yapımı Eregion'da tamamlandı,

y.1600 Sauron, Orodruin'de Tek Yüzük'ü dövdü. Barad-dûr'u tamamladı. Celebrimbor, Sauron'un planlarının farkına vardı.

y.1693 Elfler ve Sauron Savaşı başladı. Üç Yüzük gizlendi.

y.1695 Sauron'un güçleri Eriador'a saldırdı. Gil-galad, Elrond'u Eregion'a gönderdi.

y.1697 Eregion yakılıp yıkıldı. Celebrimbor'un ölümü. Moria kapılan kapandı. Elrond, Noldor halkından geriye kalanlarla birlikte geriye çekildi ve Imladris'i kurdu.

y.1699 Sauron, Eriador'u istila ederek ele geçirdi.

y.1700 Tar-Minastir, Númenór'dan Lindon'a büyük bir donanma gönderdi. Sauron bozguna uğratıldı.

y.1701 Sauron, Eriador'dan atıldı: Batı ülkelerinde uzun bir süre için barış hüküm sürdü.

y.1800 Yaklaşık olarak bu yıllarda Númenóreanlar, kıyılardaki hükümdarlıklarını oluşturmaya başladı. Sauron, gücünü doğuya doğru kaydırdı. Númenór'un üzerine gölge çöktü.

y.2251 Tar-Atanamir tahta çıktı. Númenóreanlar arasında bölünmeler ve isyan başladı. Yaklaşık bu dönemde Dokuz Yüzük'ün köleleri olan Nazgûl ya da Yüzüktayfları ilk kez görüldü.

y.2280 Umbar, Númenór'un güçlü bir kalesi haline getirildi.

y.2350 Pelargir inşa edildi. Númenór'lu Sadıklar'ın ana limanı haline geldi.

y.2899 Ar-Adûnakhor, tahta çıktı.

y.3175 Tar-Palantir'in tövbe edişi. Númenór'da iç savaş.

y.3255 Altın Ar-Pharazôn, tahtı ele geçirdi.

y.3261 Ar-Pharazön yelken açar ve Umbar'da kara çıkar.

y.3262 Sauron, esir olarak Númenór'a getirildi; sonraki yıllar boyunca Kralı baştan çıkarır ve Númenóreanları çürütür.

y.3310 Ar-Pharazôn, Büyük Donanma'yı inşa etmeye başlar.

y.3319 Ar-Pharazôn, Valinor'a saldırır. Nümenor'un sulara gömülüşü. Elendil ve oğulları kaçar.

y.3320 Sürgündeki Krallıklar'ın kuruluşu : Arnor ve Gondor. Taşlar paylaşılır. Sauron, Mordor'a döner.

y.3429 Sauron, Gondor'a saldırır. Minas Ithil'i ele geçirir ve Ak Ağaç'ı yakar. Isildur, Anduin boyunca kaçarak kuzeydeki Elendil'in yanına gider. Anârion, Minas Anor ve Osgiliath'ı savunur.

y.3430 İnsanlar ve Elfler arasında Son İttifak oluşturulur.

y.3431 Gil-galad ve Elendil, doğuya Imladris'e harekete geçerler.

y.3434 İttifak ordusu Puslu Dağlar'ı aşar. Dagorland Savaşı ve Sauron'un yenilgisi. Barad-dûr Kuşatması başlar.

y.3440 Anârion katledilir. Sauron, Elendil ve Gil-galad tarafından ölümleri pahasına yere yıkılır. Isildur, Tek Yüzük'ü alır. Sauron kaçar ve Yüzüktayfları gölgelerin içine çekilir.

İkinci Çağ, sona erer.

ÜÇÜNCÜ ÇAĞ

O günler Eldar'ın sönüş yıllarıydı. Sauron uyuşmuştu ve Tek Yüzük kayıpken Üç Yüzük'ü kullanarak uzun süre huzur içinde yaşadılar; ama yeni hiçbir şey yapmadılar, geçmişin anıları içinde yaşadılar. Cüceler, hazinelerini koruyarak kendilerini derinliklere gizledi; ama kötülük yeniden harekete geçmeye başlamıştı, ejderler yeniden ortaya çıktılar ve birer birer onların hazinelerini yuttular, Cüceler gezgin bir halk haline geldi. Moria uzun süredir güvenliydi ama geniş salonları karanlık ve boş bir hale gelene dek sayıları yavaş yavaş azaldı. Diğer insanlarla karışmaya başlayan Númenóreanların bilgelikleri ve ömürleri kısaldı. Yaklaşık olarak bin yıl geçtiğinde Ulu Yeşilorman'ın üzerine ilk gölge düştü; Istari ya da büyücüler Orta Dünya'da görülmeye başlandı. Daha sonraları haklarında şöyle konuşuldu: onlar Uzak Batı'dan gelmişlerdi, ona karşı koyacabilecek herkesi birleştirmek için Sauron'un gücüne karşı gönderilmiş elçilerdi; ama onun gücüne karşı güçle karşı koymaları ya da Elfler veya İnsanlara şiddet ve korkuyla hükmetmeye uğraşmaları yasaklanmıştı. Asla genç olmasalar ve çok yavaş yaşlansalar da İnsanoğlu kılığına bürünmüşlerdi, bedensel ve zihinsel birçok güçlere sahiptiler. Kendilerine takılan isimleri kullanarak gerçek isimlerini nadiren açıkladılar. Onların arasında (beş kişi oldukları söylenir) Eldar'ın 'Yetenekli Adam' Curunír ve Gri Gezgin' Mithrandir diye isimlendirdiği, ama Kuzeyin İnsanları'nın Saruman ve Gandalf diye andığı ikisi çok kudretliydi. Curunír sık sık doğunun içlerine yolculuklar yaptı ama sonunda Isengard'a yerleşti. Eldar'la en yakın dostluğu kuran Mithrandir çoğunlukla Batı'da yolculuklar yapardı ama asla bir yere yerleşmeye kalkışmadı.

Üçüncü Çağ boyunca Üç Yüzük'ü kimlerin koruduğunu onlara sahip olanlar dışında bilinmiyordu. Ama sonunda anlaşıldı ki başlangıçta Yüzükler Eldar'ın en güçlü üç kişisinin ellerindeydi: Gil-galad, Galadriel ve Círdan. Gil-galad, ölmeden önce yüzüğünü Elrond'a vermişti; Círdan da

daha sonra Mithrandir'e. Çünkü Círdan, Orta Dünya'da yaşayan herkesden daha fazla ileri görüşlü ve derin bir kişiydi, Mithrandir'i Gri Limanlar'da karşıladı, onun nereden geldiğini ve sonunda nereye döneceğini biliyordu.

"Alın bu Yüzük'ü, Efendim," demişti; "çünkü sizin uğraşınız çok zorlu olacak; ama bu yüzük, üzerinize alacağınız yorgunluk içinde size destek olacaktır. Bu Ateş Yüzüğü'dür, bununla birlikte, belki, giderek soğuyan bir dünyadaki yürekleri yeniden tutuşturabilirsiniz. Ama ben, benim yüreğim Deniz'le birlikte ve son gemi yelken açana dek gri sahillerde yaşayacağım. Orada sizi bekliyor olacağım."

Yıl

y.2 Isildur, Ak Ağaç'ın bir fidesini Minas Anor'a eker. Güney Krallığını Meneldil'e teslim eder. Ferah Çayırlar felaketi; Isildur ve üç oğlu katledilir.

y.3 Othar Narsil'in parçalarını Imladris'e getirir.

y.10 Valandil, Arnor Kralı olur.

y.109 Elrond, Celeborn'un kızı Celebrfan ile evlenir.

y.130 Elrond'un oğulları Elladan ve Elrohir'in doğumu.

y.241 Elrond'un kızı Úndomiel Arwen'in doğumu.

y.420 Kral Ostoher, Minas Anor'u yeniden inşa eder.

y.490 Doğudölleri'nin ilk sadırısı.

y.500 I. Rómendacil, Doğudölleri'ni bozguna uğratır.

y.541 I. Rómendacil, savaşta öldürülür.

y.830 Falastur, Gondor'un Gemi Kralları soyunu başlatır.

y.861 Eärendur'un ölümü ve Arnor krallığının bölünüşü.

y.933 Gondor Kralı I. Eärnil, Gondor'un bir kalesi haline dönüşmüş olan Umbar'ı geri alır.

y.936 Eärnil, denizde kaybolur.

y.1015 Gondor Kralı Ciryandil, Umbar kuşatması sırasında katledilir.

y.1050 Kral Hyarmendacil, Harad'ı fetheder. Gondor Krallığı gücünün zirvesine ulaşır. Yaklaşık olarak o günlerde Yeşilorman'ın üzerine bir gölge düşer ve İnsanlar orasını Kasvetormanı diye anmaya başlar. Kılayaklar'ın Eriador'a gelişiyle birlikte Periannath halkı ilk kez kayıtlara girmeye başlar.

y.1100 Bilgeler (Istari ve Eldar reisleri), kötü bir gücün Dol Guldur'da yuvalandığını keşfeder. Nazgûl'lardan biri olduğu düşünülür.

y.1149 Alcarin Atanatar'ın saltanatı başlar,

y.1150 Samanpostlular'ın, Eriador'a girişi. Ülken'ler Kızılboynuz Geçiti'ni aşarak Egladil'e ve Dunland'a girdi.

y.1300 Şeytani varlıklar tekrar çoğalmaya başlar. Orklar Puslu Dağlar'da yuvalanır ve Cücelere saldırırlar. Nazgûl, yeniden görülmeye başlar. Nazgûl'un reisi kuzeye giderek Angmar'a kurar. Periannath halkı batıya doğru göç ederler; çoğu Bree'ye yerleşir.

y.1356 [Arthedain] Kralı I. Argeleb, [Angmar'ın yönetimine geçen] Rhudaur Krallığı'yla yapılan savaşta katledildi. Bu dönemde Ülkenler Egladil'i terk etti, bir kısmı Yabaneller'e döndü.

y.1409 Angmar'ın Büyücü-kral'ı Arnor'u istila eder. Kral I. Arvaleg katledilir. Fornost ve Tyrn Gorthad [Höyük Yaylaları] dayanır. Amon Sûl Kulesi [Fırtınabaşı] yıkılır.

y.1432 Gondor Kralı Valacar'ın ölümü; Akraba-çekişmesi, iç savaş başlar.

y.1437 İç Savaş sırasında Osgiliath kenti yakılır ve palantir kaybolur. Eldacar Rhovanion'a kaçar; oğlu Ornendil öldürülür.

y.1447 Eldacar geri döner ve gaspedici Castamir'i yenilgiye uğratır. Erui Geçişleri Savaşı [Lebennin'de Erui nehri üzerindeki sığlıkta Eldacar, Castamir'in ordusunu bozguna uğratır, Castamir'i öldürür, asi ordusunun geri kalanı Pelargir'e kaçar]. Pelargir Kuşatması [Asiler burada bir yıl boyunca dayanır].

y.1448 Asiler kaçar ve Umbar'ı ele geçirirler.

y.1540 Kral Aldamir, Harad ve Umbar Korsanları'yla yaptığı bir savaşta katledildi.

y.1551 II. Hyarmendacil, Harad İnsanlan'nı bozguna uğratır.

y.1601 Birçok Periannath Bree'den göç eder ve II. Argeleb tarafından Baranduin'in ardındaki topraklar onlara bağışlanır,

y.1630 Dunland'dan yukarıya çıkan Dikenler de onlara katılır.

y.1634 Korsanlar, Pelargir'i yakıp yıkar ve Kral Minardil katledilir.

y.1636 Büyük Veba, Gondor'u harab eder. Kral Telemnar ve çocukları ölür. Minas Anor'daki Ak Ağaç'ın ölümü. Veba, kuzeye ve batıya doğru yayılır; Eriador'un büyük bölümü ıssızlaşır. Baranduin'in ötesindeki Periannath halkı yaşamayı başarır ama kayıpları büyüktür.

y.1640 Kral Tarondor, Kraliyet Sarayını Minas Anor'a götürür ve Ak Ağaç'ın bir fidesini diker. Osgiliath yıkıntıya dönüşmeye başlar. Mordor'u gözetleme işi bırakılır.

y.1810 Kral Umbardacil Telumehtar, Umbar'ı geri alır ve Korsanları sürüp atar.

y.1851 Arabasürücüleri'nin Gondor'a saldırıları başlar.

y.1856 Gondor'un doğudaki toprakları kaybedilir ve H. Narmacil savaşta ölür.

y.1899 Kral Calimehtar, Dagorlad'da Arabasürücüleri'ni bozguna uğratır.

y.1900 Calimehtar, Ak Kule'yi Minas Anor'da inşa eder.

y.1940 Gondor ve Arnor arasındaki iletişim yeniden canlandırılır ve bir ittifak oluşturulur. [Arthedain Kralı] Arvedui, Gondor'lu Ondoher'in kızı Fíriel ile evlenir.

y.1944 Ondoher'in, savaşta ölümü. Eärnil, Güney Ithilien'de düşmanı yenilgiye uğratır. Ardından Kamp Savaşı'nı [Kuzey Ithilien'de Gondor'daki zaferlerini kutlayan Arabasürücüleri'nin kampına yapılan ani bir baskın] kazanır ve Arabasürücüleri'ni Ölü Bataklık'a sürer. Arvedui, Gondor tacı üzerinde hak iddia eder.

y.1945 II. Eârnil, taç giyer.

y.1974 Kuzey Krallığı'nın sonu. Büyücü-kral, Arthedain'i istila eder ve Fornost'u ele geçirir.

y.1975 Arvedui, Forechel Körfezi'nde boğulur. Annıminas ve Amon Sûl'daki Taşlar (palantíri) kaybolur. Eärnur, Lindon'a bir filo gönderir. Büyücü-kral, Fornost savaşı'nda yenilgiye uğratılır ve Ettenavlaklar'a dek kovalanır. Büyücü-kral, Kuzey'de ortadan yok olur.

y.1976 Aranarth, Dünedain Reisi unvanını alır. Arnor'un aile yadigarları Elrond'un korumasına verilir.

y.1977 Frumgar, Eotheod'u [Anduin Vadisi İnsanları] kuzeye götürür ve kendi ülkelerini kurarlar.

y.1979 Batak'lı Bucca, ilk Shire Reisi olur.

y.1980 Büyücü-kral, Mordor'a gelir ve orada Nazgûl'a katılır. Moria'da bir Balrog ortaya çıkar ve VI. Durin'i katleder.

y.1981 [Durin Halkı'nın Kralı] I. Nain [Balrog tarafından] katledilir. Cüceler Moria'dan kaçar. [Balrog'un varlığı yüzünden] Lörien'li Orman Elfleri'nin çoğu güneye kaçar. Birbirlerine âşık olan Amroth ve Nimrodel kaybolurlar.

y.1999 [Durin Halkı'nın Kralı] I. Thrâin Erebor'a gelir ve orada "Dağ'ın dibinde" bir Cüce krallığı kurar.

y.2000 Nazgûl, Mordor'dan dışarı çıkar ve Minas Ithil kuşatılır.

y.2002 Minas Ithil'in düşüşü; orası artık Minas Morgul diye anılır. Palantir ele geçirilir.

y.2043 Eârnur, Gondor Kralı olur. Büyücü-kral ona meydan okur.

y.2050 Meydan okuma tekrarlanır. Eärnur, Morgul'a at sürer ve kaybolur. Mardil, ilk Vekilharç Hükümdar olur.

y.2060 Dol Guldur'un gücü artar. Bilgeler, onun yeniden şekillenmiş Sauron olabileceğinden şüphelenip korkuya kapılırlar.

y.2063 Gandalf, Dol Guldur'a gider. Sauron geri çekilir ve Doğu'da gizlenir. Dikkatli Huzur dönemi başlar. Nazgûl, Morgulda sessizce bekler.

y.2210 [Durin Halkı'nın Kralı] I. Thorin, Erebor'u terk eder ve kuzeye, Durin Halkı'nın geride kalanlarının çoğunun toplanmaya başladığı Gri Dağlar'a gider.

y.2340 I. Isumbras, on üçüncü Reis, Took soyunun ilki olur. Yaşlıerler, Erdiyarı'nı işgal ederler.

y.2460 Dikkatli Huzur dönemi sona erer. Sauron'un, daha da büyümüş kudretiyle Dol Guldur'a dönüşü.

y.2463 Ak Divan kurulur. Yaklaşık bu dönemde Deagol adlı bir Ülken Tek Yüzük'ü bulur ve Smeagol tarafından öldürülür.

y.2470 Smeagol-Gollum, Puslu Dağlar'da saklanır.

y.2475 Gondor'a saldırılar yeniden başlar. Osgiliath, sonunda harabeye dönüşür ve taş köprüsü yıkılır.

y.2480 Orklar gizlice Puslu Dağlar'da yığınak ve kale oluşturarak Eriador'a tüm geçişlere engellediler. Sauron yaratıklarını Moria'da toplamaya başladı.

y.2509 Lorien'e gitmek için yola çıkan Celebrıan, Kızılboynuz Geçiti'nde pusuya düşürüldü ve zehirli bir yara aldı.

y.2510 Celebrıan, Deniz'in ötesine geçti. Orklar ve Doğudölleri Calenardhon'u istila ettiler. Genç Eorl, Celebrant Çayırı Savaşı'nı [Balchoth ve Gondor ordusu arasında yapıldı, Gondor ordusu kuşatılmıştı ama Eorl'ün yetişmesiyle durum değişti] kazandı. Rohirrim, Calenardhon'a yerleşti.

y.2545 Eorl, Bozkır'da yapılan bir savaşta öldürüldü.

y.2569 Eorl oğlu Brego, Altın Konak'ı tamamladı.

y.2570 Brego oğlu Baldor, Yasaklanmış Kapı'dan girip kayboldu. Bu dönemde ejderler Kuzey'in derinliklerinde yeniden ortaya çıkmaya ve Cücelerin başına bela olmaya başladı.

y.2589 [Durin Halkı'nın Kralı] I. Dain, bir ejder tarafından katledildi.

y.2590 [Durin Halkı'nın Kralı] Thrör, halkını Erebor'a geri getirdi. Kardeşi Gror Demir Dağlar'a gitti.

y.2670 Tobold, Güneydirhem'de "pipo otları"nı ekti.

y.2683 II. Isengrim, onuncu Reis oldu ve Büyük İyinler'in kazılması başlandı.

y.2698 I. Ecthelion, Minas Tirith'de Ak Kule'yi yeniden inşa ettirdi.

y.2740 Orklar yeniden Eriador'u istila etmeye başladılar.

y.2747 Bandobras Took, Kuzeydirhem'de bir ork grubunu bozguna uğrattı.

y.2758 Rohan, batıdan ve doğudan saldırıya uğrayıp istila edildi. Gondor, Korsan filolarının saldırısına uğradı. [Rohan Kralı] Miğfer, Miğfer Dibi sığınağını oluşturdu. Wulf, [Rohan başkenti] Edoras'ı ele geçirdi.

y.2758-9 Uzun Kış. Eriador ve Rohan'da büyük acılar ve kayıplar verildi. Gandalf Shire halkının yardımına koştu.

y.2759 Miğfer'in ölümü. Frealâf Wulf'u bozguna uğratıp sürdü ve Yurt Kralları'nın ikinci soyu başladı. Saruman, Isengard'a yerleşti.

y.2770 Ejder Smaug, Erebor'a baskın yaptı. Vadi yıkıldı. Cüce Kralı Thrör, II. Thrâin ve II. Thorin'le beraber kaçtı.

y.2790 Thrör, Moria'da bir ork tarafından katledildi. İntikam almak isteyen Cüceler toplanmaya başladı. Daha sonra Yaşlı Took olarak bilinen Gerontius'un doğumu.

y.2793 Cüce ve Ork Savaşları başladı.

y.2799 Moria'nın Doğu Kapısı nın önünde Nanduhirion [Azanulbizar] Savaşı yapıldı. Demirayak Dâin, Demir Tepeler'e döndü. II. Thrâin ve oğlu Thorin, doğuda gezindiler. Shire'ın ardındaki Ered Luin'in Güneyi'ne yerleştiler.

y.(2802) 2800-64 Kuzey'den gelen orklar Rohan'a sorun olmaya başladılar. Aralarından biri Kral Walda'yı katletti.

y.(2861) 2841II. Thrâin, Erebor'a gitmek için için yola çıktı ama Sauron'un hizmetkârları tarafından izlendi.

y.2845 Cüce Thrâin, Dol Güldür'da hapsedildi; Yedi Yüzük'ün sonuncusu elinden alındı.

y.2850 Gandalf, yeniden Dol Guldur'a girdi ve oranın efendisinin aslında Sauron olduğunu keşfetti. Sauron, bütün Yüzükleri bir araya getirmişti, Tek Yüzük'e ne olduğu ve Isildur'un Varisi hakkında haberler topluyordu. Gandalf, orada Thrâin'i buldu ve ondan Erebor'un anahtarını aldı. Thrâin, Dol Guldur'da öldü.

y.2851 Ak Divan toplandı. Gandalf, Dol Guldur'a saldırılması için divanı zorladı. Saruman onun isteğini reddetti. (Daha sonra Saruman'ın Tek Yüzük'e sahip olmayı arzuladığı anlaşılacaktı.) Saruman, Ferah Çayırlar civarında araştırma yapmaya başladı.

y.2852 Gondor'lu II. Belecthor öldü. Ak Ağaç öldü ve hiçbir fidesi bulunamadı. Ölü Ağaç, öylece kalakaldı. 2885 Sauron'un casuslarıyla harekece geçirilen Haraddim, Poros'u aşarak Gondor'a saldırdı. Gondor'un hizmetinde olan Rohan'lı Folcwine'ın oğullan katledildi.

y.2890 Bilbo, Shire'da doğdu. 2901 Ithilien'in geride kalan sakinleri Mordor'lu Urukların saldırıları sonucunda bölgeyi boşalttı. Gizli sığınak Henneth Annûn inşa edildi.

y.2907 II. Aragorn'un annesi Gilraen'in doğuşu.

y.2911 Kötü Kış. Baranduin ve diğer nehirler dondu. Eriador, kuzeyden inen Beyaz Kurtlar'ın istilasına uğradı.

y.2912 Enedwaith ve Minhiriath, seller yüzünden harap oldu. Tharbad yıkıldı ve terk edildi.

y.2920 Yaşlı Took'un ölümü.

y.2929 Dünedain'li Arador oğlu Arathorn, Gilraen ile evlendi.

y.2930 Arador, troll'ler tarafından katledildi. II. Ecthelion oğlu II. Denethor, Minas Tirith'de doğdu.

y.2931 II. Arathorn oğlu Aragorn, Mart'ın birinci günü doğdu.

y.2933 II. Arathorn katledildi. Gilraen, Aragorn'u Imladris'e götürdü. Elrond onu evladlığı olarak aldı ve Estel (Umut) adını verdi; soyu ondan gizlendi.

y.2939 Saruman, Sauron'un hizmetkârlarının Ferah Çayırlar civarında Anduin üzerinde araştırmalar yaptığın keşfetti ve böylece Isildur'un ölümünü öğrendiğini anladı. Bundan korkuya kapıldı ama Divan'a bir şey söylemedi.

y.2941 Meşekalkan Thorin ve Gandalf, Shire'da Bilbo'yu ziyarete geldiler. Bilbo, Smeagol-Gollum ile karşılaştı ve Tek Yüzük'ü buldu. Ak Divan toplandı; Saruman, Sauron'un Nehir'deki araştırmasını engellemek için Dol Guldur'a saldırıyı onayladı. Sauron, Dol Guldur'u terk etmek için planlarını çoktan hazırlamıştı. Vadi'de Beş Ordular Savaşı yapıldı. II. Thorin'in ölümü. Esgaroth'lu Ozan, Smaug'u öldürdü. Demir Tepeler'li Dain, Dağın Dibindeki Kral oldu (II. Dain).

y.2942 Bilbo, Yüzük'le Shire'a döndü. Sauron, gizlice Mordor'a döndü.

y.2944 Ozan, Vadi'yi yeniden inşa ettirdi ve Kral oldu. Gollüm, Puslu Dağlar'ı terk etti ve Yüzük'ü 'çalan'ı aramaya başladı.

y.2948 Rohan Kralı Thengel oğlu Theoden doğdu.

y.2949 Gandalf ve Balin, Shire'da Bilbo'yu ziyarete geldi.

y.2950 Dol Amroth'lu Adrahil'in kızı Finduilas doğdu.

y.2951 Sauron, kendini açıkça ortaya çıkardı ve Mordor'da güçlerini bir araya getirdi. Barad-dûr'u yeniden inşa etmeye başladı. Gollüm, Mordor'a yöneldi. Nazgûl'un üçünü Dol Guldur'u yeniden ele geçirmeleri için gönderdi. Elrond, "Estel"e gerçek adını ve atalarını açıkladı, ona Narsil'in parçalarını teslim etti. Lorien'den yeni dönmüş olan Arwen, Imladris'in ormanlarında Aragorn ile karşılaştı. Aragorn, Yaban'a gitti.

y.2953 Ak Divan'ın son toplantısı. Yüzük'ler üzerine tartıştılar. Saruman, Tek Yüzük'ün Anduin üzerinden Deniz'e gittiğini keşfettiği yalanını söyledi. Saruman, Isengard'a çekildi ve orasını güçlendirdi. Kıskançlaşması ve korkusu yüzünden Gandalf m tüm hareketlerini izlemek için casuslar gönderdi; Shire'a ilgisini öğrendi. Kısa süre sonra Bree ve Güneydirhem e casuslarını gönderdi.

y.2954 Kıyamet Dağı'nın alevleri yeniden yükselir. Ithilien'in son sakinleri de Anduin'i aşarak kaçar.

y.2956 Aragorn, Gandalf ile karşılaşır ve dostlukları başlar.

y.2957-80 Aragorn, onun yolculuklarına ve maceralarına katılır. Thorongil adıyla kimliğini gizliyerek Rohan'lı Thengel ve Gondor'lu II. Ecthelion'un hizmetine girer.

y.2968 Frodo'nun doğuşu.

y.2976 Denethor, Dol Amroth'lu Finduilas ile evlenir.

y.2977 Ozan oğlu Bain, Vadi'nin Kralı olur.

y.2978 Denethor oğlu Boromir'in doğuşu.

y.2980 Aragorn Lorien'e girer ve orada Undömiel Anven ile yeniden karşılaşır. Aragorn, kıza Barahir'in yüzüğünü verdi ve Çerin Amroth üzerinde birbirlerine sadakat yeminlerini içerler. Yaklaşık olarak bu dönemde Gollüm, Mordor'un sınırlarına ulaştı ve Shelob ile karşılaştı. Theoden, Rohan Kralı oldu.

y.2983 Denethor oğlu Faramir'in doğdu. Samwise'ın doğuşu.

y.2983 II. Ecthelion'un ölümü. II. Denethor, Gondor Vekilharcı olur.

y.2988 Finduilas'ın, genç yaşta ölümü.

y.2989 Balin, Erebor'u terk ederek Moria'ya yerleşir. 2991 Eomund'un oğlu Epmer, Rohan'da doğar.

y.2994 Balin'in öldürülmesi, Cüce kolonisi yok edilir.

y.2995 Eomer'in kız kardeşi Eowyn doğdu.

y.3000 Mordor'un gölgesi genişler. Saruman, Orthanc'daki palantirı kullanmaya cesaret eder; ama Ithil Taşı'na sahip olan Sauron tarafından tuzağa düşünülür. Saruman bir hain haline "gelir. Casusları, Shire'ın Kolcular tarafından korunduğunu bildirir.

y.3001 Bilbo'nun elveda şöleni. Gandalf, onun yüzüğünün Tek Yüzük olmasından şüphelenir. Shire üzerindeki koruma ikiye katlanır. Gandalf, Gollum'a ne olduğunu araştırır ve Aragorn'u yardıma çağırır.

y.3002 Bilbo, Elrond'a konuk olur ve Yarmavadi'ye yerleşir.

1.- Metnin buradan sonraki kısmı sadece küçük bir özettir. Türkçe'ye çevrilen tam metin, Metis baskısı Kralın Dönücü, sy.36l-70 arasında yer almaktadır.

2.- 'Büyük Yıllar' ve 'Başlıca Günler...' arasında yer alan ve çevrilmeyen dört paragraf" buraya eklenmiştir, yhn. 3004 Gandalf, Shire'de Forodo'yu ziyarete gelir ve sonraki dört yıl boyunca bunu aralıkla tekrarlar.

y.3007 Bain oğlu Brand, Vadi'nin Kralı olur. [Aragorn'un annesi] Gilraen'in ölümü.

y.3008 Sonbaharda Gandalf, Frodo'ya son ziyaretini yapar.

y.3009 Gandalf ve Aragorn, son sekiz yıl boyunca aralıklarla yaptıkları gibi Gollum'u yakalama işine yeniden koyulurlar. Anduin'in vadilerini, Kasvetormanı'nı ve Mordor sınırlarına dek Rhovanion'u araştırırlar. Bu

dönemde Gollum, tehlikeli bir işe kalkışıp Mordor'un içlerine yönelmişti ve Sauron tarafından yakalanır. Elrond'un çağrısı üzerine Arwen Imladris'e döner; Dağlar ve doğudaki tüm toplarklar tehlikeli bir hale gelmiştir.

y.3017 Serbest bırakılan Gollum, Mordor'dan ayrılır. Aragorn, onu Ölü Bataklık'ta yakalar ve Kasvetormanı'ndaki Thranduil'e götürür. Gandalf, Minas Tirith'e gider ve Isildur'un yazılarını okur.

BÜYÜK YILLAR

y.3018 [Gandalf, Hobbitköy'e gelir. Osgiliâth ve Thranduil saldırıya uğrar. Gollüm kaçar. Gandalf Orthanc'da hapsedilir ama kaçarak Edoras'a girer. Gölgeyele ile karşılaşır ve ona sahip olur. Çıkın Çıkmazı'ndan ayrılaran Frodo, Fırtınabaşı'nda saldırıya uğrayıp yaralanır. Gandalf, Yarmavadi'ye gider ve Elrond Divanı kurulur. Yüzük Kardeşliği, Yarmavadi'den ayrılır.]

y.3019 [Grup Hollim'e oradan Moria'nın Batı kapısına ulaşır. Gandalf, Balrog ile savaşır. Théoden oğlu Théodred öldürülür. Boromir öldürülür. Ent meclisi kurulur. Frodo, Ölü Bataklık'ı aşar. Gandalf, Minas Tirith'e ulaşır. Pelennor Savaşı. Vadi Savaşı. Kral Brand ve Kral Demirayak Dain'in ölümleri. Şer gecesi. Minas Tirith'den yola çıkan Batı Ordusu, Morgul vadisine ulaşır. Ordu kuşatılır. Gollum, Yüzük'ü kapar ve Kıyamet Çatlağı'na düşer. Barad-dûr'un çöküşü ve Sauron'un sonu.] Kara Kule'nin çöküşü ve Sauron'un Gölge'nin içlerine kaçışıyla ona karşı savaşanların tamamının yüreği ferahlar; ama hizmetkarlarıyla yoldaşlarının üzerine büyük bir korku ve umutsuzluk çöker. Lórien, Dol Guldur'dan üç kez saldırıya uğramıştı, ama o diyardaki elf halkının yiğitliklerinin yanında o topraklara yerleşmiş olan güç a kadar uluydu ki yenilmediler, ancak Sauron'un kendisi bu saldırılarda yoktu. Sınırlardaki güzelim ormanların, keder verici büyük zararlara uğramasına rağmen saldırılar geri püskürtüldü; ve Gölge geçtiğinde Celeborn öne çıkarak sayısız tekneyle Lórien ordusunu Anduin'den geçirdi. Dol Guldur'u ele geçirdiler, Galadriel kalenin duvarlarını yıktı, zindanlarını açtı ve orman temizlendi.[(1)]

(1)- Bu ve devamındaki üç paragraf Metis baskısında bulunmamaktadır, yhn

Kuzeyde de savaş ve kötülük vardı. Thranduil'in ülkesi istila edilmişti, yangınların yıkımları arasında ve ağaçların altında uzun bir savaş

sürüyordu; ama sonunda Thranduil zafere ulaştı. Elflerin Yeni yıl Günü nde Celeborn ile Thranduil, ormanın ortasında karşılaştılar ve Kasvetormanı'ın Yeşilyapraklar Ormanı, Eryn Lasgalen diye yeniden isimlendirdiler. Thranduil, ormanın içinde dağların yükseldiği yerlere kadar bütün kuzey bölümünü kendi topraklarına katar; ve Celeborn da, ormanın daralmanın aşağısında kalan bütün güney bölümünü alır ve orasını Doğu Lorien olarak isimlendirir; onların arasındaki geniş ormanlık bölge Kocaoğlanlar'a ve Ormancılar'a verilir. Ama Galadriel'in ayrılışının ardından birkaç yıl ülkesinde yaşayan Celeborn yorgunluğunun giderek artması üzerine Imladris'e giderek orada Elrond'un oğullarıyla yaşayacaktı. Yeşilorman'da Elfler sorunsuz bir şekilde yaşadılar ama Lórien'de eski halkından sadece birkaç kişi, kederli bir şekilde yaşıyordu ve artık Caras Galadhon'da ışık ya da şarkı yoktu. Aynı dönemde Minas Tirith büyük ordular tarafından kuşatılmıştı ve Sauron'un yandaşlardan oluşan bir ordu, Carnen Nehri'ni geçerek Kral Brand'ın sınırlarını aşmış ve Brand, Vadi'ye geri çekilmişti. Orada Erebor Cüceleri'nden yardım aldı, Dağ'ın eteklerinde büyük bir savaş yapıldı. [Vadi Savaşı] Üç gün boyunca süren savaşın sonunda Kral Brand ile Kral Demirayak Dain katledilmiş, Doğudölleri zafer kazanmıştı. Ama Kapı'yı aşamadılar; Erebor'a sığınan birçok Cüce ve İnsan, orada kuşatma altına alınmıştı. Güney'deki büyük zaferlerin haberleri ulaştığında, Sauron'un kuzey ordusu büyük bir korkuya kapıldı; kuşatılanlar saldırıp orduyu bozguna uğrattı, hayatta kalanlar Doğu'ya kaçtı ve Vadi bir daha sorun yaşamadı. Ardından Brand'ın oğlu H. Ozan Vadi'nin Kralı oldu, Dain'in oğlu Taşmiğfer III. Thorin de Dağ'ın Dibindeki Kral oldu. Elçilerini Kral Elessar'ın taç giyme törenine gönderdiler; ve krallıkları, Gondor'la dostluk içinde, orada yaşadıkları sürece ayakta kaldı; Batı'nın Kralı'nın tacı ve koruması altında yaşadılar.

BARAD-DÛR'UN ÇÖKÜŞÜNDEN ÜÇÜNCÜ ÇAĞ'IN SONUNA KADAR BAŞLICA GÜNLER

y.3019 (Shire Takvimiyle 1419) [H. Ozan ve Taşmiğfer Thorin, düşmanı Vadi'den sürerler. Celeborn, Anduin'i aşar ve Dol Guldur'un yıkımı başlar. Taç giyen Kral Elessar Ak Ağaç'ın bir fidesini bulur. Elessar ve Arwen evlenirler. Saruman, Shire kaçar ve bölge halkını ayaklandırır. Subaşı Savaşı ve Saruman'ın sonu. Yüzük Savaşlan'nın sonu.)

y.3020 (Shire Takvimiyle 1420) [Büyük Bolluk Yılı. Samwise, Gül ile evlenir. Bilbo'nun yüz otuzuncu yaş günü.]

y.3021 (Shire Takvimiyle 1421) [Üçüncü Çağ'ın Son Yılı Samwise'ın kızı Zarif Elanor'un doğumu. O gün (25 mart) Gondor hesabıyla Dördüncü Çağ başlar. Frodo ve Samwise Hobbitköy'den ayrılarak Yüzük Koruyucularının Son Yolculuğu'na katılırlar. Eylül ayında Gri Limanlar'a varılır. 29 Eylül'de Frodo ve Bilbo, Yüzük Koruyucuları'yla birlikte Deniz'in ardına geçerler. Üçüncü Çağ'ın sonu. Sam, Çıkın Çıkmazı'na döner.]

YÜZÜK KARDEŞLİĞİ'Nİ OLUŞTURANLARIN DAHA SONRA BAŞLARINA GELENLER

(Shire Takvimiyle)

y.1422 [Shire hesabıyla Dördüncü Çağ başladı.]

y.1427 [Kral Elessar, İnsanların Shire'e girmesini yasaklar ve orasını koruması altında olan bir Özgür Ülke ilan eder.]

y.1434 [Peregrin Took, Reis olur. Samwise, yine Belediye Başkanı seçilir.]

y.1451 [Elanor, Irak Yaylalar'da Fastred ile evlenir.]

y.1452 [Irak Yaylalar'dan Kule Tepeleri'ne kadar olan Batısının, Kral tarafından Shire'a verilir. Birçok hobbit o bölgeye yerleşir.]

y.1454 [Elanor ve Fastred'in oğlu Elfstan Kumralbala doğar.]

y.1455 [Fastred, Batısının Vekilharç'ı olur ve karısıyla birlikte Kule Tepeleri'ndeki Altkuleler'e yerleşirler.]

y.1463 [Faramir Took, Samwise'ın kızı Altınbukle ile evlenir.

y.1482 [Karısı Gül Hanım'ın ölümünün ardından Samwise, Çıkın Çıkmazı'ndan ayrılarak Kule Tepeleri'ne gider. Kendisini son gören Elanor olur ve ona Kırmızı Kitap'ı verir. Elanor'un anlattığına göre, Samwise Gri Limanlar'a gider ve böylece son Yüzük-taşıyıcısı da Deniz'e açılır.]

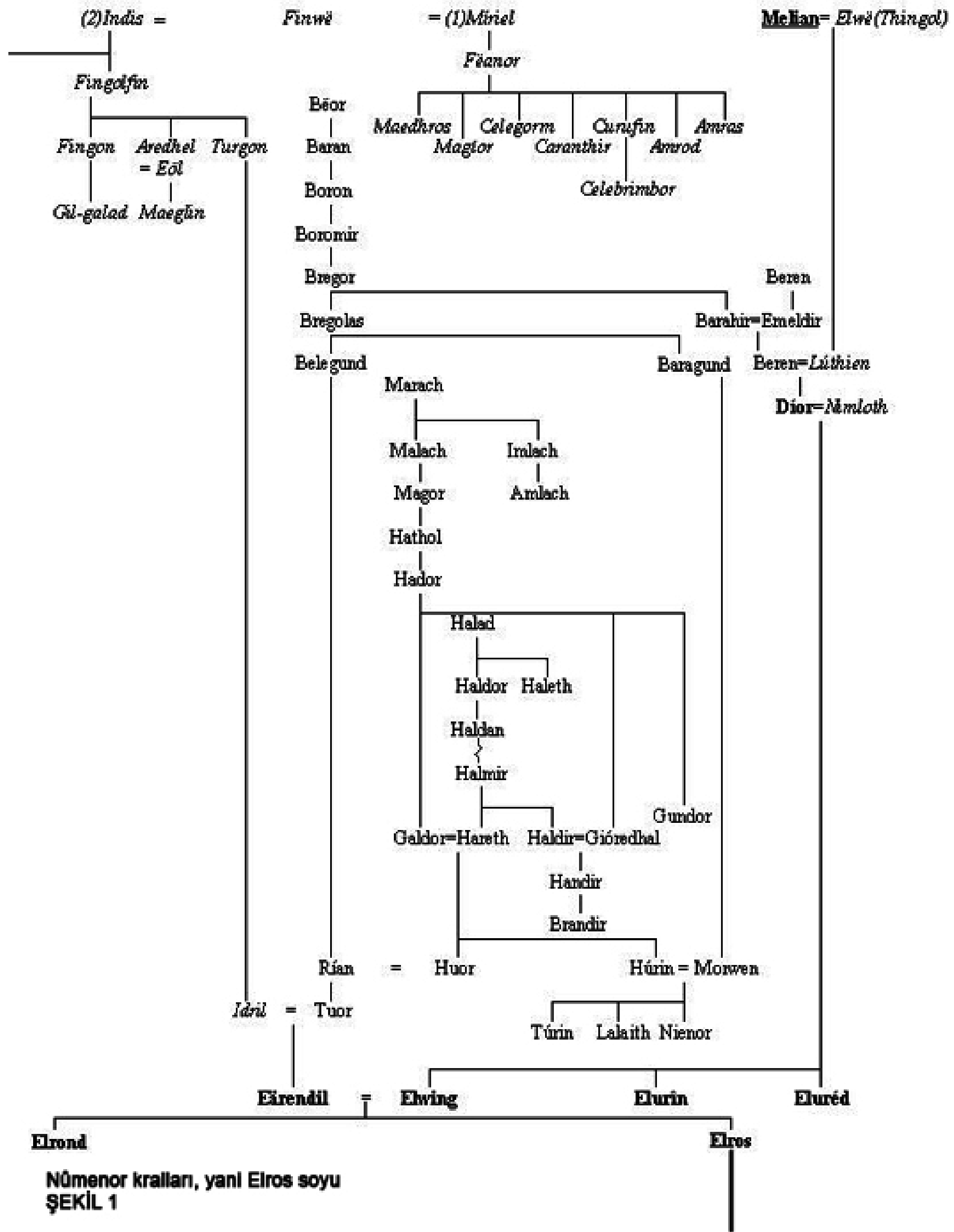
y.1484 [Erdiyarı Efendisi Meriadoc, Rohan Kralı Eomer'den görüşme çağrısı alır. Görevlerini ve mallarını oğullarına bırakarak dostu Reis'le birlikte oraya giderler. Sonra o ve Reis Peregrin birlikte, Gondor'a giderek son yıllarını orada geçirirler, öldüklerinde Gondor ulularının yanına Rath Dinen'e gömülürler.]

y.1541 [l Mart günü Kral Elessar, göçüp gider. Denir ki, Meriadoc ve Peregrin'in mezarları ulu kralın mezarının yanına getirilmiş. Sonra Thranduil'in oğlu Legolas, Ithilien'de gri bir gemi inşa ettirip Anduin'den aşağı, Deniz'in ötesine yelken açmış; ve yanında Cüce Gimli'nin de olduğu söylenir. Ve gemi gittiğinde, Orta Dünya'da Yüzük Kardeşliğinden kimse kalmamış.]

Altıkırkbeş notu:

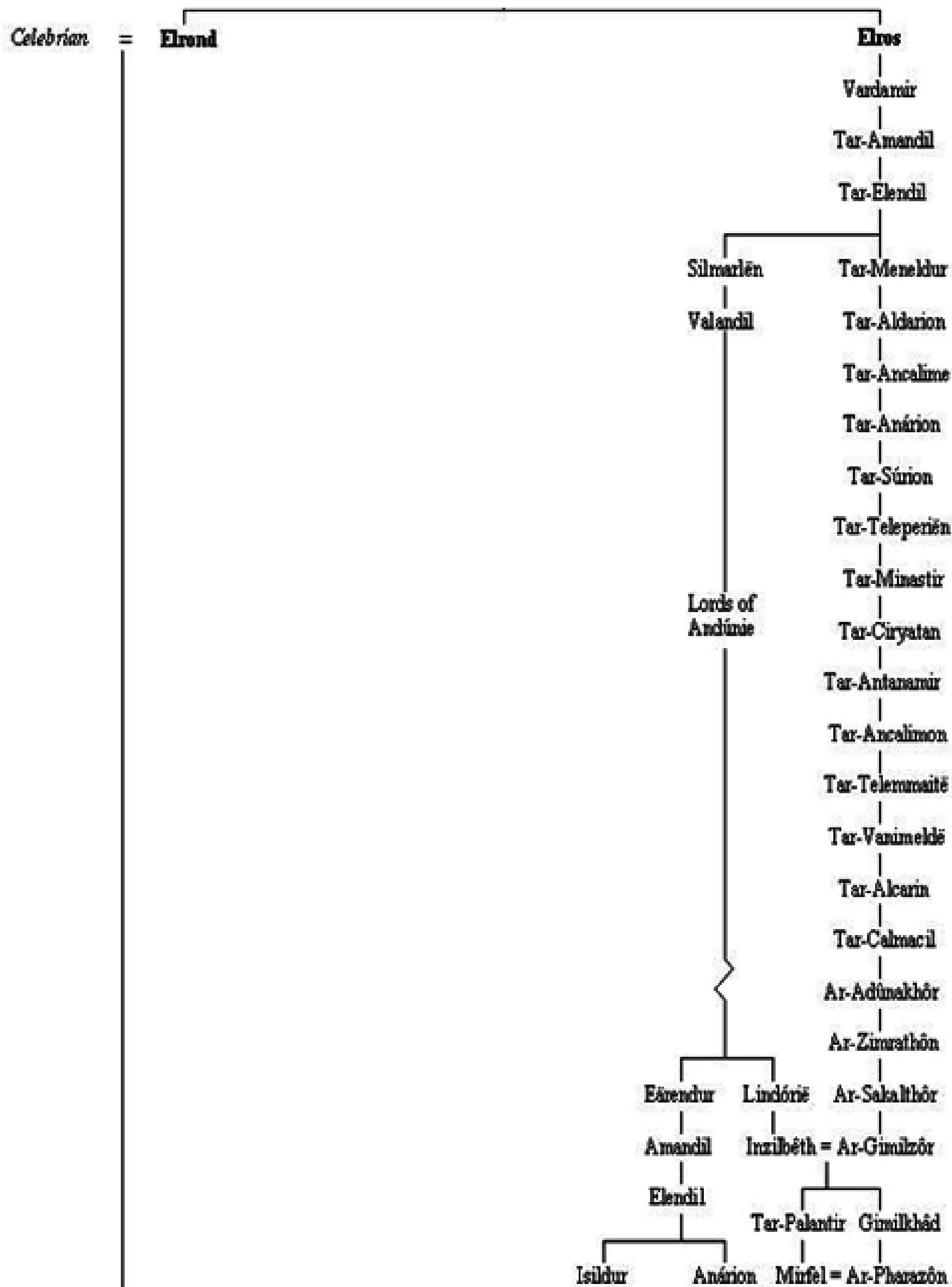
Burada, elinizdeki küçük kitabı, bir başka deyişle Silmarillion ve Yüzüklerin Efendisinde anlatılan olayların düğümlenişini daha rahat çözebilip anlayabilmeniz için birkaç aile ağacı vereceğiz. Doğal olarak önce geriye dönerek Silmarillion'da ayrıntılarıyla açıklanan Elflerin sınıflanışı ve Edain soylarıyla ilgili bilgileri veriyoruz ki düğümü çözen Elrond ile Elros kardeşlerin atalarını ve Yarı Elf soyunu bir arada görebilesiniz. Ardından da;

Nûmenor kralları, yani Elros soyu.
Isildur ile Anárion'un soyu; Arnor, Arthedain, Gondor Kralları.
Isildur Soyu'nun devamı; Dúnedain Reisleri ve Yeniden Birleşmiş Krallık'ın Kralları.

Nûmenor kralları, yani Elros soyu
ŞEKİL 1

V. elros hanedanı (númenór kralları ve andúnie efendileri)

Nûmenor kralları, yani Elros soyu
ŞEKİL 2

Vekilharçlar Hanedanı.

Beren : Bkz. 143

Celeborn : Bkz. sayfa 145

Celebrían : Bkz. sayfa 145.

Dior : Beren ve Lúthien'in oğlu, Elwing'in babası; Thingol'un ölümünden sonra Ossiriand'dan Doriath'a geldi; Beren ve Lúthien'in ölümünden sonra Silmaril'i aldı; Fëanor oğulları tarafından Menegroth'da öldürüldü. Aranel "S: Elflerin Kralı" ve Eluchîl "S: Elu'nun Varisi" olarak da anılır.

Eärendil: Bkz. sayfa 148.

Eärwen : "Q: Deniz Bakiresi" Thingol'un kardeşi olan Alqualonde"li Olwë"nin kızı; Noldor liderlerinden Finarfin ile evlendi. Çocukları Finrod, Orodreth, Angrod, Aegnor ve Galadriel, anneleri sayesinde Teleri kanına sahip olarak Doriath'a girmelerine izin verildi.

Elwë : Lakabı Singollo "Gri pelerin". Kardeşi Olwë ile Cuivienen'den yapılan yolculuktaki Teleri lideri; Nan Elmont'ta kaybolana dek. Sonra Melian'la birlikte Doriath'ı yöneterek Sindar Efendisi oldu; Beren'den Silmaril'i aldı; Cüceler tarafından Menegroth'ta katledildi. (Elu) Thingol diye de anılır.

Elwing : "S: Yıldızserpintisi" Dior'un kızı; Silmaril'i yanına alarak Doriath'dan kaçtı; Sirion deltasında Eärendil ile evlendi ve onunla Valinor'a gitti. Elrond ve Elros'un annesi. Ak Elwing diye de bilinir. Kuşlarla konuşabildiği söylenir.

Finarfin : "Q: Soylu Saç", Finwë"nin üçüncü oğlu; Fëanor'un üvey kardeşlerinin küçüğü; Noldor Sürgünü'nün ardından Aman'da kalarak halkının kalanını Tirion'da yönetti. Noldor prensleri arasında sadece o ve

çocuklarının altın rengi saçları vardı ki bunu bir Vanya olan annesi Indis'ten almıştı.

Galadriel: Bkz. sayfa 153

Lúthien : Bkz. 161.

Melian : Bkz. sayfa 161.

Nimloth : Thingol'un varisi Dior ile evlenen Doriath'h Elf; Elwing'in annesi; Fëanor Oğullarının saldırısında Menegroth'da öldürüldü.

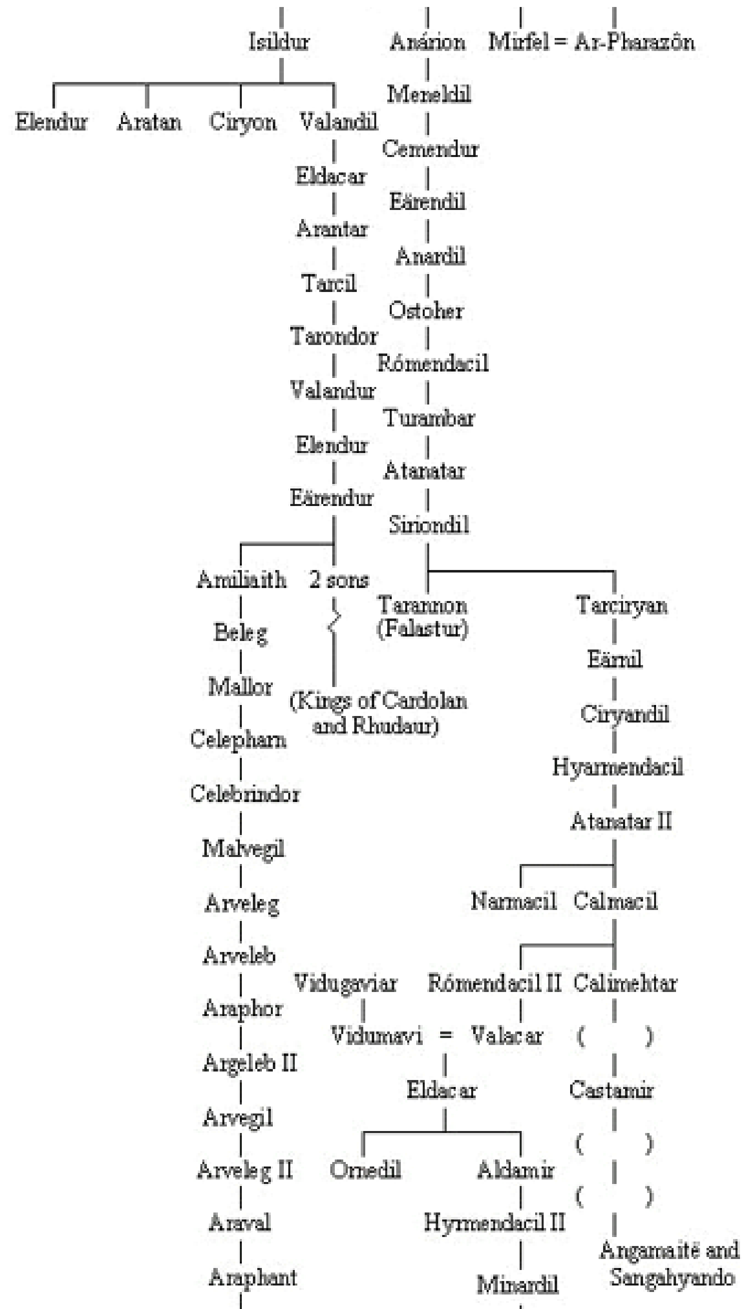
Olwë : Cuivienen'den batıya yolculukta kardeşi Elwë ile Telerilerin lideri. Aman'da Alqualonde Telerileri'nin Efendisi.

VI.
Isildur ve anárion soyları (arnor, arthedain ve gondor kralları)

Notlar:

◊ Arnor, ya da Kuzey Krallığı, Elendil tarafından kurulmuştu. Ama Sauron tarafından öldürülmesinin ardından bu krallığın başına oğlu Isildur geçti. Ama onun ve üç oğlunun Ferah Çayırlar'da orklar tarafından katledilmesinin ardından en küçük oğul Valandil Arnor'un üçüncü kralı olacaktı. 10. kral Eärendur'un ölümünün ardından krallık oğulları arasında bölündü : Cardolan, Rhudaur ve Arthedain. Aralarında en önemlisi ve en uzun yaşayanı Amlaith'in ilk kralı olduğu Arthedain Krallığı olacaktı. Gondor Kralı Ondoher'in kızı Firiel ile evlenen Arvedui, 15. ve son Arthedain Kralı oldu, krallığı Büyücü-kralın egemenliği altına girerek yok olacaktı. Oğlu Aranarth, ilk 'Kuzey Dünedain'inin Reisi' oldu; soyları bu unvanla kesintiye uğramadan devam etti.

◊ Gondor, ya da Güney Krallığı, Elendil'in oğulları Anárion ve Isildur tarafından kuruldu. Anarion'un ölümünün ardından oğlu Meneldil, Gondor'un 3. kralı oldu. 12. Gondor Kralı Falastur Taronnon, donanmasının gücü sayesinde ilk Gemi Kralı olarak da anılır. Çocuğu olmayan ilk kraldı ve yerine kardeşinin oğlu Eärnil 13. kral oldu. 17. Gondor Kralı I. Narmacil, tembel ve çocuksuzdu, kardeşi Calmacil, 18. kral, oğlu II. Römendacil 19- kral olacaktı. 21. kral Eldacar'ın ardından II. Römendacil'in kardeşinin oğlu Gaspedici Castamir tahta çıktı. (Akraba Çekişmesi dönemi.) Eldacar'ın tahtı yeniden ele geçirmesinin ardından oğlu Aldamir, 23. kral oldu. 26. Gondor Kralı Telemnar ve oğulları veba salgınında ölünce kardeşinin oğlu Tarondor 27. kral oldu. 31. kral Ondoher ve iki oğlunun katledilmesinin ardından II. Eärnil, 32. kral oldu. Yerine geçen oğlu Eärnur'un evlenmeden ölüşünün ardından krallar soyu tükendi ve Gondor'u Vekilharç Hükümdarlar yönetmeye başladı

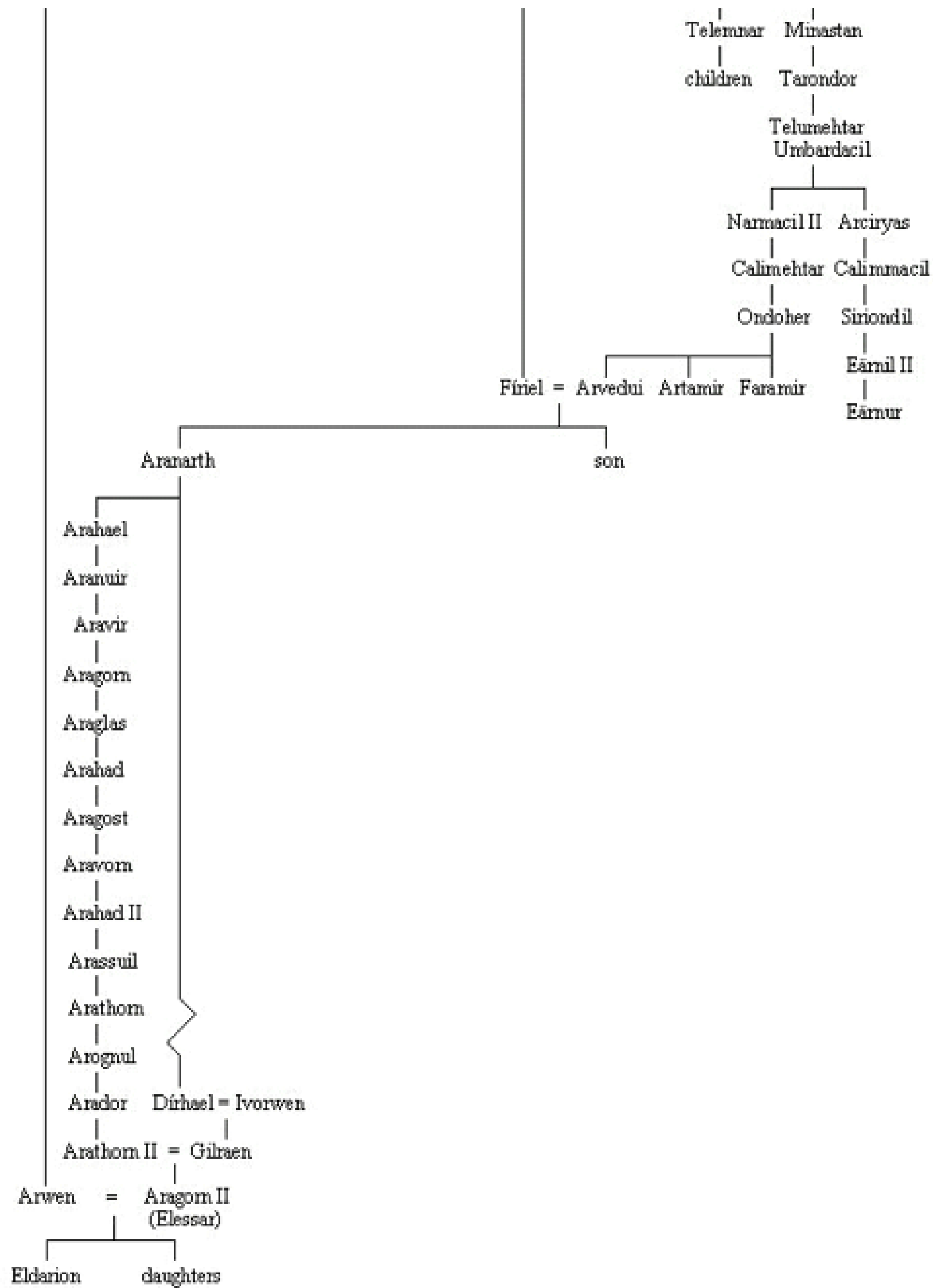

Nûmenor kralları, yani Elros soyu
ŞEKİL 3

VII.
Isildur soyunun devamı (Dúnedain reisleri)

Notlar:

◊ 15. ve son Arthedain Kralı olan Arvedui'nin krallığı Büyücükralın egemenliği altına girerek yok olacaktı; oğlu Aranarth, ilk 'Kuzey Dunedain'inin Reisi' oldu ve soyları bu unvanla kesintiye uğramadan devam etti. 14. Reis Arador'un katledilmesinin ardından ünvan II. Arathorn'a geçecekti. II. Arathorn, Aranarth'ın soyundan gelen Dirhael ve Ivorwen'in kızı Gilraen ile evlendi. Elrond'un oğulları Elladan ve Elrohir ile birlikte orklarla savaşınken öldürülen II. Arathorn'un sadece tek çocuğu vardı. II. Aragorn, 16. Dúnedain Reis'i olurken, annesi tarafından Isildur'un Varisi olarak Yarmavadi'ye Efendi Elrond'un yanına getirildi. Elrond tarafından evlatlık alınan çocuk, yirmi yaşma dek atalarının kim olduğunu bilmeden Estel adıyla yaşadı. Ardından geçmişini öğrendi ve Orta Dünya'da uzun yıllar boyunca dolaşarak, halkların âdetlerini öğrenirken Sauron'a karşı savaşmayı sürdürdü. Gandalf in yakın dostu oldu. Yüzük Savaşları'nın ardından Telcontar Elessar adıyla Yeniden Birleşmiş Krallık'ın (Arnor ve Gondor) Kralı ve Batı Diyarlarının Efendisi oldu. Elrond'un kızı Arwen ile evlendi. Eldarion adlı bir oğulları ve kızları oldu.

Nûmenor kralları, yani Elros soyu
ŞEKİL 4

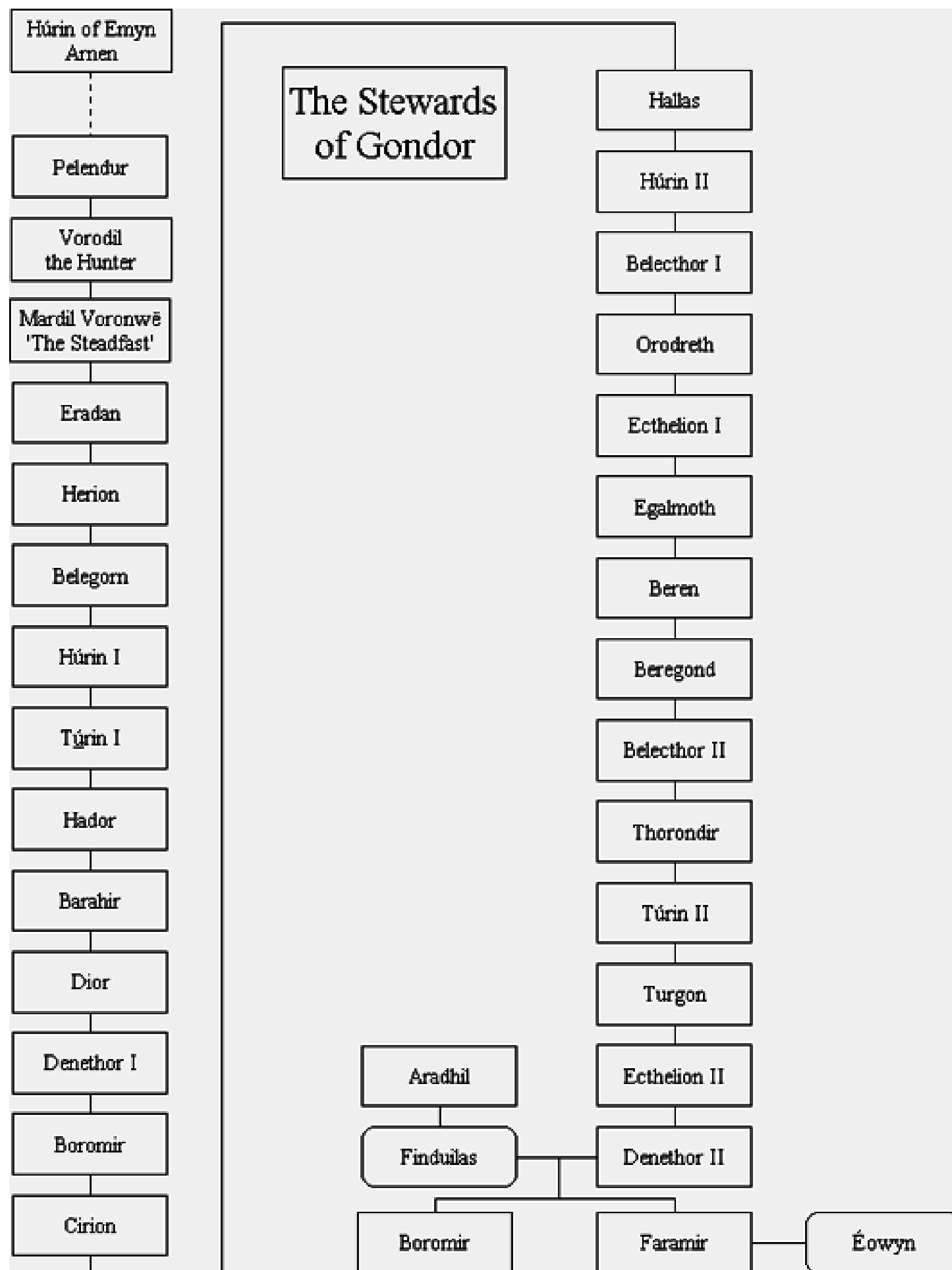
VIII.
Húrin hanedanı (gondor'lu vekilharç hükümdarlar soyu)

Notlar:

◊ 33. Gondor Kralı Eärnur'un evlenmeden kayboluşunun ardından krallar soyu tükendi ve Gondor'un yönetimi kralın yerine hükmeden Vekilharç Hükümdar'lara geçti ve Kral Minardil'in vekilharcı olan Hûrin'in soyundan gelme [İlk Çağ'daki Húrin ile karıştırmayın] Mardil ilk Vekilharç Hükümdar oldu. Bu böylece devam etti ve II. Ecthelion, 25. Vekilharç olarak tahta çıktı. Dol Amroth Prensi Adrahil'in kızı Finduilas ile evlenen oğlu II. Denethor, Gondor'un 26. ve son Vekilharç Hükümdarı olacaktı.

◊ II. Denethor'un büyük oğlu Boromir, Tek Yüzük'ün büyüsüne kapılarak Frodo'yu öldürmek istedi. Ama daha sonra Merry ve Pippin'i korumak isterken orklar tarafından öldürüldü.

◊ II. Denethor'un küçük oğlu Faramir, ağabeyine pek benzemeyen bir doğaya sahipti ve babasından pek hoşlanmazdı. Yüzük Savaşları'nın öncesinde Ithilien Kolculan'nın Reisiydi. Nazgûl yüzünden hastalandı, nerdeyse babası tarafından yakılacaktı ama Beregond, Gandalf ve Aragorn sayesinde kurtuldu. İyileşme döneminde Rohan kraliyet soyundan gelen Theodwyn'nin kızı Eowyn'e âşık oldu ve sonrasında onunla evlendi. Yüzük Savaşları'nın ardından Gondor Vekilharçlığı, Ithilien Prensi ve Emyn Arnen Efendisi oldu.

Húrin of Emyn Arnen
Pelendur
Vorodil the Hunter
Mardil Voronwë 'The Steadfast'
Eradan
Herion
Belegorn
Húrin I
Túrin I
Hador
Barahir
Dior
Denethor I
Boromir
Cirion
The Stewards of Gondor
Hallas
Húrin II
Belecthor I
Orodreth
Ecthelion I
Egalmoth
Beren
Beregond
Belecthor II
Thorondir
Túrin II
Turgon
Ecthelion II
Denethor II
Aradhil
Finduilas
Boromir
Faramir
Éowyn

SON